

Polska

Makroekonomia

2015-12-28 09:18:31

Eksport przestawia się na nowe rynki

Eksport przestawia się na nowe rynki

Według danych Departamentu Statystyki, eksport Litwy w ciągu pierwszych 10 miesięcy 2014 r. wyniósł 70 mld LTL, natomiast eksport towarów litewskiego pochodzenia – 39,7 mld LTL. W porównaniu z identycznym okresem 2013 r. ogólna wartość eksportu zmniejszyła się o 0,8 %, natomiast eksport towarów litewskiego pochodzenia – o 7,9 %. Na te wyniki największy wpływ miał spadek o 26,8 % eksportu produktów naftowych. Bez produktów mineralnych, eksport towarów litewskiego pochodzenia zwiększył się o 4,2 %. Ekonomiści prognozują, że w następnym roku litewski eksport zwiększy się o 4 – 5 %. Bank SEB prognozuje, że eksport Litwy w 2014 r. zmniejszy się o 1 %, natomiast w 2015 r. zwiększy się o 5 %. Instytucja „Enterprise Lithuania” przewiduje, że eksport towarów litewskiego pochodzenia (z pominięciem produktów naftowych) w 2014 r. zwiększy się o 4,4 %, natomiast w 2015 r. tempo wzrostu eksportu powinno wynieść 8 %. Analitycy Litewskiej Konfederacji Przemysłowców przewidują, że wzrost eksportu litewskich towarów, z pominięciem produktów naftowych, zarówno w 2014 r., jak i w 2015 r. wyniesie 4 %, a o tym wzroście eksportu zadecydują nowe rynki. „W bieżącym roku rozpoczęły się duże strukturalne zmiany w geografii litewskiego eksportu – znaczna część spółek dywersyfikuje eksport i stara się umocnić na nowych rynkach poza UE i WNP. Inna część spółek kieruje eksport na nietradycyjne rynki WNP. To nie jest sprzedaż jednorazowa, tendencja trwa już od 5 miesięcy i będzie trwała nie jeden rok.” – powiedział Aleksandras Izgorodinas, dyrektor Departamentu Kontaktów Zagranicznych Litewskiej Konfederacji Przemysłowców. (*Verslo žinios*, 30.12.2014)

Litwa przyłączy się do Europejskiego Mechanizmu Stabilizacyjnego

Litewski Sejm ratyfikował umowę o powołaniu Europejskiego Mechanizmu Stabilizacyjnego (ESM). Podstawową funkcją ESM jest udzielenie zasobów oraz wsparcia finansowego dla krajów strefy euro, które borykają się z problemami finansowymi. Litwa, wstępując do strefy euro, jednocześnie stanie się też członkiem ISM i powinna będzie wpłacić część kapitału. W ciągu 5 lat Litwa powinna wpłacić 327,2 mln EUR – po 65,4 mln EUR każdego roku. (*Lietuvos rytas*, 19.12.2014)

Większe wpływy podatkowe

W ciągu 11 miesięcy br. do budżetu wpłynęło 16,776 mld LTL przychodów – o 2 mln LTL więcej niż planowano oraz o 1 % (169,1 mln LTL) więcej niż w identycznym okresie poprzedniego roku. Wpływy podatkowe były o 0,5 % (76,6 mln LTL) wyższe niż zakładano w planie budżetowym. Tylko w przypadku podatku VAT wpływy były niższe niż planowano, w przypadku innych podstawowych podatków wpływy były wyższe od planu. (*Lietuvos rytas*, 17.12.2014)

Spółki zarabiają więcej niż przed rokiem

Działające na Litwie spółki niefinansowe w ciągu 9 miesięcy br. wypracowały zysk brutto o łącznej wartości 9,6 mld LTL. Jest to prawie o 23 % więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Przychody spółek ze sprzedaży towarów i świadczenia usług w analizowanym okresie wyniosły 170 mld LTL i były o 0,7 % wyższe niż przed rokiem. Tylko w trzecim kwartale br. zysk brutto przedsiębiorstw wyniósł 3,3 mld LTL i był o 24,5 % wyższy niż w III kwartale poprzedniego roku, natomiast wartość przychodów w III kwartale br. wyniosła 59,8 mld LTL i

była o 0,2 % niższa niż przed rokiem. (*Lietuvos žinios*, 13.12.2014)

Korekta dot. prognozy wzrostu PKB

Wg skorygowanej prognozy Banku Litwy, PKB Litwy w przyszłym roku wzrośnie o 3,1 %, czyli o 0,2 pkt. procentowego mniej, niż bank centralny prognozował we wrześniu br. Pogarszające się perspektywy wzrostu eksportu zrównoważy w miarę dobry popyt wewnętrzny: wzrost popytu w przyszłym roku wyniesie 3,6 %, a bezrobocie zmniejszy się do 9,7 %. (*Verslo žinios*, 12.12.2014)

Próba ograniczenia rozliczeń gotówkowych

Rząd proponuje od lipca 2015 r. ograniczyć rozliczenia gotówkowe i zatwierdził projekt ustawy o ograniczeniu rozliczeń gotówkowych. Zgodnie z projektem, mieszkańcy między sobą będą mogli się rozliczać przy pomocy gotówki do 5 tys. EUR (17,3 tys. LTL), natomiast z firmami lub drobnymi przedsiębiorcami do 3 tys. EUR (10,4 tys. LTL). Projekt powinien zatwierdzić jeszcze Sejm. Jest to już druga próba ograniczenia rozliczeń gotówkowych. Granice kwot w obecnym projekcie zostały zmniejszone, wcześniej wynosiły one 15 tys. EUR w przypadku osób fizycznych oraz 5 tys. EUR w przypadku biznesu. (*Lietuvos rytas*, 11.12.2014)

Zatwierdzono budżet funduszu ubezpieczeń społecznych

Planowane przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych „Sodra” w 2015 r. wyniosą 3,24 mld EUR (11,185 mld LTL), wydatki – 3,395 mld EUR (11,72 mld LTL). Na emerytury planuje się przeznaczyć ponad 2,441 mld EUR, na wypłaty z tytułu świadczeń chorobowych i macierzyńskich – 56,4 mln EUR, na świadczenia z tytułu bezrobocia – 132 mln EUR, na ubezpieczenia społeczne z tytułu nieszczęśliwych wypadków w pracy i chorób zawodowych – 18,3 mln EUR. Szacuje się, że liczba osób ubezpieczonych, płacących składki, wyniesie 1,413 mln osób. Z powodu przejścia na euro, wielkość dochodów objętych ubezpieczeniem, która jest używana do kalkulowania emerytury, zwiększy się o 0,05 EUR i wyniesie 431 EUR. Emerytura bazowa zwiększy się o 0,74 EUR i wyniesie 105 EUR. Od 1 lipca 2015 r. wielkość emerytury bazowej oraz dochodów ubezpieczonych zwiększy się o 3 EUR i będą wynosiły odpowiednio 108 EUR i 434 EUR. Na zwiększenie emerytur od lipca wykorzysta się 22,7 mln EUR. Także z początkiem roku do poziomu przedkryzysowego zostaną przywrócone świadczenia chorobowe oraz z tytułu bezrobocia. (*Lietuvos žinios*, 10.12.2014)

Stabilne ceny w listopadzie

Według danych statystycznych, w listopadzie br. na Litwie odnotowano zerową miesięczną stopę inflacji. Wcześniej przez dwa miesiące notowano dodatnią inflację. Roczna stopa inflacji w listopadzie (w porównaniu do listopada 2013 r.) wyniosła 0,2 %, średnioroczna stopa inflacji także wynosiła 0,2 %. (*Lietuvos rytas*, 09.12.2014)

Zatwierdzono projekt budżetu

Sejm zatwierdził projekt budżetu na 2015 r., który po raz pierwszy w historii Litwy został skalkulowany w euro. Przychody rządu oraz samorządów, wliczając 2,321 mld EUR wsparcia z funduszy unijnych, są planowane na poziomie 9,255 mld EUR. Jest to o 5,9 % więcej niż w bieżącym roku. Wydatki, łącznie ze środkami unijnymi, wyniosą 9,597 mld EUR i będą o 7 % wyższe niż w roku bieżącym. Deficyt budżetowy ma wynieść 342,4 mln EUR, natomiast deficyt całego sektora finansów publicznych jest szacowany na 1,2 % PKB. Do najważniejszych zmian w budżecie należy zaliczyć zwiększenie o 1/3 finansowania ochrony kraju, które wyniesie 427,5 mln EUR i będzie stanowiło 1,1 % planowanego PKB. Od 1 lipca zostaną zwiększone wynagrodzenia pracowników kultury, na ten cel zaplanowano 4,9 mln EUR. Także w 2015 r. planuje się zwiększenie o 5 % wynagrodzeń najmniej zarabiających pracowników instytucji budżetowych, natomiast od 1 lipca planowane jest zwiększenie minimalnego wynagrodzenia miesięcznego brutto do 325 EUR (1122 LTL). Od lipca także zostanie zlikwidowana ulgowa stawka 9 % podatku VAT na ogrzewanie. Od początku roku z 21 % do 9 % zostanie zmniejszona stawka VAT w przypadku usług hotelarskich. Także zaplanowano zmianę w podatku od nieruchomości. Od 2015 r. podatek ten będą płacili wszyscy mieszkańcy, w przypadku których wartość należących do ich rodziny nieruchomości przekroczy 750 tys. LTL. Dotychczas obowiązywał próg wartości 1 mln LTL. Jednak stawka

podatku zostanie zmniejszona z 1 % do 0,5 %. Podatek będzie płacony od wartości majątku przekraczającej próg 750 tys. LTL. Wskaźniki budżetu są oparte na dość optymistycznej prognozie Ministerstwa Finansów, że PKB Litwy w 2015 r. wzrośnie o 3,4 %, a wzrost wynagrodzeń wyniesie średnio 5,8 %. Większość ekonomistów kraju krytykuje prognozy MF i zapewnia, że istnieje prawdopodobieństwo, iż wpływy budżetu będą niższe od zakładanych, dlatego może zwiększyć się deficyt budżetowy i dług publiczny, jeżeli nie zostaną odpowiednio skorygowane wydatki budżetowe. (*Lietuvos rytas, Verlso žinios, 05.12.2014*)

Litwa za sąsiadami pod względem przychylności dla biznesu

Według rankingu, opracowanego przez organizację „Economist Intelligence Unit”, pod względem przychylności dla biznesu Litwa została sklasyfikowana niżej niż Estonia, Łotwa i Polska. W rankingu, który szacuje otoczenie biznesowe w okresie 2015 - 2019, Litwa zajęła 43 miejsce wśród 82 państw. Estonia została sklasyfikowana na 27 pozycji, Polska - na 30, a Łotwa - na 39 pozycji. Wśród państw UE Litwa została oceniona lepiej niż Bułgaria (51 miejsce), Chorwacja (53) i Grecja (62). Wg autorów rankingu, najlepsze warunki dla biznesu są w Singapurze. W badaniu uwzględniono sytuację ekonomiczno - polityczną krajów, możliwości rynkowe, poglądy na wolny biznes, otwartość na inwestycje zagraniczne, handel zagraniczny, system podatkowy, rynek pracy i infrastrukturę. (*Lietuvos rytas, 04.12.2014*)

Nieznacznym awans Litwy w indeksie percepcji korupcji

Według najnowszego rankingu percepcji korupcji organizacji „Transparency International”, Litwa znalazła się na 39 pozycji wśród 175 państw świata. W poprzednim roku Litwa zajęła 43 pozycję wśród 177 państw. W bieżącym roku Litwa uzyskała 58 punktów na 100 możliwych, w poprzednim roku - 57. Inne państwa bałtyckie również otrzymały wyższe oceny: Estonia uzyskała 69 pkt. i zajęła 26 miejsce (68 pkt. i 28 miejsce przed rokiem), a Łotwa uzyskała 55 pkt i zajęła 43 miejsce (53 pkt. i 49 miejsce przed rokiem). Wśród innych krajów można wymienić Polskę - 61 pkt. i 35 miejsce (60 pkt. i 38 miejsce przed rokiem), Białoruś - 31 pkt. i 119 miejsce (29 pkt i 123 miejsce przed rokiem), Rosję - 27 pkt. i 136 miejsce (przed rokiem odpowiednio 28 i 127). Za najbardziej skorumpowane państwo w Europie uznano Ukrainę, która zajęła 142 miejsce. Za najmniej skorumpowane państwa rankingu uznano Danię (92 pkt.) oraz Nową Zelandię (91 pkt), natomiast ostatnie pozycje w rankingu zajęły Korea Płn. oraz Somalia (po 8 pkt.). (*Lietuvos rytas, 04.12.2014*)

Średnie wynagrodzenia na Litwie najniższe wśród państw bałtyckich

Wg danych statycznych, średnie wynagrodzenie miesięczne oraz tempo jego wzrostu na Litwie pozostawały najniższe wśród państw bałtyckich. Po przeliczeniu na euro, w III kwartale br. średnie miesięczne wynagrodzenie brutto na Litwie wynosiło 697 EUR, na Łotwie - 775 EUR, a w Estonii - 977 EUR. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrost średniego wynagrodzenia na Litwie wyniósł 4,3 %, na Łotwie - 7,4 %, w Estonii - 5 %. (*Lietuvos rytas, 02.12.2014*)

Kolejna podwyżka akcyzy

W przyszłym roku po raz kolejny wzrośnie podatek akcyzowy od wyrobów alkoholowych i tytoniowych. Akcyza na piwo zostanie zwiększona o 14,76 % i wyniesie 3,11 EUR za 1 hl produktu. Spowoduje to wzrost ceny piwa o 0,05 LTL za 0,5 l butelkę piwa. W przypadku win i innych napojów (np. cydr) o koncentracji alkoholu do 8,5 % akcyza zostanie zwiększona do 28,67 EUR za 1 hl, w przypadku win o koncentracji alkoholu ponad 8,5 % - do 72 EUR/hl, w przypadku produktów pośrednich o koncentracji alkoholu do 15 % - do 89 EUR/hl, w przypadku produktów pośrednich o koncentracji alkoholu powyżej 15 % - do 126,27 EUR/hl, natomiast w przypadku alkoholu etylowego akcyza zwiększy się do 1320,67 EUR/hl. Akcyza na wyroby alkoholowe jest zwiększana w celu osiągnięcia wyższych przychodów do budżetu. Jednocześnie Sejm zatwierdził także podwyżkę akcyzy od wyrobów tytoniowych. W przypadku papierosów minimalna akcyza wyniesie 256 LTL za 1000 sztuk (obecnie wynosi 244 LTL), natomiast specyficzny element akcyzy zostanie zwiększony do 157 LTL (obecnie - 148 LTL). Akcyza na cygara i cygaretki zwiększy się z 87 LTL do 93 LTL za 1 kg produktu. Akcyza na papierosy jest zwiększana, gdyż Litwa zobowiązała się do 2018 r. osiągnąć minimalną stawkę ustaloną przez UE - minimum 311 LTL/1000

papierosów. Natomiast w przypadku alkoholu etylowego akcyza na Litwie jest kilkakrotnie wyższa od wymaganej stawki unijnej. Ministerstwo Finansów zastrzega, że zwiększenie podatku akcyzowego może spowodować wzrost skali przemytu. Zwiększone stawki podatku akcyzowego będą obowiązywały od marca 2015 r. (*Lietuvos rytas, Lietuvos žinios 26.11.2014*)

Wynagrodzenia rosą

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w III kwartale br. wyniosło 2405,5 LTL i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku było wyższe o 4,3 %. Takie dane przedstawił Departament Statystyki. W sektorze publicznym średnie wynagrodzenie wynosiło 2509,8 LTL (wzrost o 4,2 %), natomiast w sektorze prywatnym – 2349,6 LTL (wzrost o 4,6 %). W II kwartale br. wzrost wynagrodzeń wyniósł 4,6 %. Średnie wynagrodzenie netto w III kwartale wyniosło 1686,3 LTL i w ciągu roku zwiększyło się o 4,7 %. Natomiast wzrost realnego wynagrodzenia (wynagrodzenie netto skorygowane o wskaźnik inflacji) wyniósł 4,6 %. (*Verslo žinios, 25.11.2014*)

Ministerstwo Gospodarki nagrodziło najlepsze spółki na Litwie

Już po raz dziesiąty Ministerstwo Gospodarki wręczyło nagrody „Za zasługi dla biznesu”. W bieżącym roku przewidziano 9 kategorii. Spośród otrzymanych nominacji komisja wybrała po trzech finalistów w każdej kategorii. W kategorii „Odważne inwestycje” nagrodę otrzymała spółka „Aurika”, która produkuje opakowania i etykiety. W poprzednim roku spółka zainwestowała w technologie drukarskie około 3 mln LTL, a w pierwszym półroczu br. – kolejnych 6,5 mln LTL. Ogółem spółka w br. zamierza zainwestować 13,8 mln LTL. W kategorii „Pewne kroki na rynki eksportowe” zwycięzcą została spółka „Altechna”. Mieszcząca się w Wilnie spółka produkuje i sprzedaje komponenty optyki laserowej, także systemy laserowe i optyczne. W 2013 r. eksport spółki, w porównaniu z 2012 r., zwiększył się o ponad ¼ i wyniósł ponad 14 mln LTL. Spółka „Eltesta” otrzymała nagrodę w kategorii „Lider innowacyjnych rozwiązań”. Produkuje ona przyrządy pomiarowe, cyfrowe i stroboskopowe oscylografy. Produkowane przez „Eltestę” oscyloskopy stroboskopowe zajmują obecnie ponad 2 % światowego rynku. W kategorii innowatora społecznego nagrodę otrzymała spółka „Šiaulių energija”. W kategorii „Przedsiębiorcza Kobieta” nagrodę otrzymała Daiva Daugvilienė, założycielka Międzynarodowej Szkoły Wyższej Prawa i Biznesu. Jednocześnie jest ona członkiem wielu organizacji oraz wykonuje pracę ekspercką – jest członkiem rady Centrum Oceny Jakości Studiów. W kategorii „Pomyślna inicjatywa przedsiębiorcza” nagrodę otrzymał bank DNB, który został doceniony za program „Tworzę biznes”. W ciągu 2013 r. oraz pierwszego półroczu br. skorzystało z niego ponad 22 tys. początkujących przedsiębiorców. Kierownik spółki „Aradas ir Ko” Ugnius Adomaitis otrzymał nagrodę „Młody i przedsiębiorczy”. Spółka ta produkuje okna i drzwi. Liderem biznesu regionalnego została mianowana spółka „Boen Lietuva”. Natomiast spółka „Columbus Lietuva” została nagrodzona za „Nowe rozwiązania przemysłowe”. (*Lietuvos rytas, 21.11.2014*)

Nowy sposób selekcji wniosków o wsparcie unijne

Minister finansów Rimantas Šadžius swym rozporządzeniem zatwierdził „Zasady administrowania i finansowania projektów”. Wśród innych zmian znalazł się także nowy tryb weryfikacji wniosków. Ministerstwa administrujące wsparcie UE będą mogły weryfikować wnioski w jedno- lub dwuetapowym trybie. Weryfikacja w dwóch etapach będzie polegała na tym, że w pierwszym etapie zostaną wybrane najlepsze pomysły, a dopiero w drugim etapie trzeba będzie złożyć obszerny wniosek, który będzie analizowany pod kątem zgodności z zasadami finansowania. Po wprowadzeniu dwuetapowej weryfikacji, wnioskodawcy, których pomysły projektowe nie zostaną zakwalifikowane jako odpowiednie do finansowania, nie będą musieli wydawać pieniądze na opracowanie dogłębnych wniosków projektowych. Natomiast przedsiębiorstwa, które pokonają pierwszy etap, zostaną zaproszone do złożenia szczegółowych wniosków projektowych. „Taka procedura weryfikacji wniosków zmniejszy koszty przygotowania i administrowania wniosków o wsparcie unijne” – stwierdziła przedstawiciel kancelarii prawnej LAWIN. Przedstawiciele biznesu wyraźniej pozycji na razie nie przedstawili, jednak takiej dwuetapowej procedury pragnęli już wcześniej. Z jednej strony, taki tryb powinien być atrakcyjny dla przedsiębiorstw. Przygotowując wnioski o wsparcie, firmy zazwyczaj nie obchodzą się bez usług konsultantów. Tylko za opracowanie dokumentów projektowych konsultantom trzeba zapłacić 10 – 50 tys. LTL. Poza tym, jeżeli projekt otrzymuje dofinansowanie, konsultanci zazwyczaj pobierają tzw. *success fee*, który najczęściej wynosi 3 %

wartości projektu. Dlatego dwuetapowy tryb pozwoli zaoszczędzić środki tym spółkom, które nie trafią do drugiego etapu. Jednak z drugiej strony na razie nie wiadomo jak ten nowy tryb będzie działał, jak dokładnie trzeba będzie przedstawić sam pomysł projektu. Nie wiadomo, jakie dokumenty będą wymagane, by pomysł projektu został należycie oceniony. Diana Vilytė, dyrektor Litewskiej Agencji Wsparcia Przedsiębiorczości, wskazała na plusy i minusy nowego trybu. Jako plus można wymienić to, że przedsiębiorstwa nie będą musiały początkowo opracowywać całego pakietu dokumentów, wymaganych przy składaniu wniosku, co pozwoli zaoszczędzić czas i pieniądze. Także jako plus można wymienić to, że pierwszy etap będzie trwał krócej, przedsiębiorcy szybciej dostaną odpowiedź i będą mogli podjąć decyzje dot. przyszłości projektów inwestycyjnych. Jako minus można wskazać to, że nawet po przejściu do drugiego etapu nie ma gwarancji, że po dokonaniu oceny innych kryteriów projektu zostanie on dofinansowany. Poza tym w przypadku dwóch etapów może wydłużyć się okres weryfikacji wniosków. „Po dokonaniu oceny pomysłu w pierwszym etapie, konieczne jednak będzie dokonanie oceny innych koniecznych parametrów – źródeł finansowania, statusu, przygotowania przedsiębiorstwa. Po za tym na kolejność konkursową mogą wpłynąć skargi, zaaprobowane przez instytucje wymiaru sprawiedliwości, szczególnie jeżeli będą stosowane nie tylko obiektywne, matematyczne kryteria, ale i kryteria posiadające elementy oceny subiektywnej, które czasami wywołują dyskusje. Wszystko to może wydłużyć proces jeszcze bardziej niż w przypadku zwykłego konkursu.” – uprzedzała D. Vilytė. Ministerstwo Finansów określiło w zasadach tylko ogólne wymagania. Szczegóły zostaną przedstawione w opracowanych przez ministerstwa opisach poszczególnych działań. Ministerstwa same będą mogły decydować, jaki tryb weryfikacji wybiorą. Ministerstwo Gospodarki poinformowało, że rozważa możliwość zastosowania dwuetapowego trybu w niektórych działaniach dot. badań naukowych, rozwoju eksperymentalnego i innowacji w ramach perspektywy finansowej 2014 – 2020. (*Verslo žinios*, 20.11.2014)

Wkrótce pierwsze wezwania na wsparcie unijne z nowej perspektywy finansowej

Zgodnie z opracowanym przez Ministerstwo Gospodarki projektem jeszcze w bieżącym roku zostaną ogłoszone pierwsze wezwania do składania wniosków o wsparcie unijne z nowej perspektywy finansowej 2014 – 2020. Ogółem w ramach 6 działań na pierwsze wezwania zostanie przeznaczonych 154,1 mln LTL (44,68 EUR). Z tych sześciu działań największa kwota – 100 mln LTL (28,9 mln EUR) – zostanie przeznaczona na działanie „Regio Invest LT+”. Działanie to jest zorientowane na małe i średnie przedsiębiorstwa, które inwestują w regionach. Intensywność wsparcia wyniesie 35 % dla średnich przedsiębiorstw oraz 45 % dla małych i bardzo małych przedsiębiorstw. O wsparcie nie będą mogły ubiegać się spółki zatrudniające ponad 250 osób lub te spółki, których roczne obroty wynoszą ponad 50 mln EUR (172,6 mln LTL) i/lub których wartość majątku wynosi ponad 43 mln EUR (148,5 mln LTL). O wsparcie będą mogły ubiegać się zarówno spółki przemysłowe, jak i usługowe. Finansowanie można będzie otrzymać nie tylko na rozwój przedsiębiorstwa, ale także na wynagrodzenia pracowników, pokrycie kosztów ich dowozu do pracy lub kosztów szkolenia. Poza tym są planowane wezwania w następujących działaniach: „Nowe możliwości” – 4,6 mln EUR (15,8 mln LTL); „Certyfikat „Expo” – 0,28 mln EUR (0,9 mln LTL); „Audyt dla przemysłu LT” – 2,8 mln EUR (9,7 mln LTL); „E-marketing priorytetowych regionów rozwoju turystyki” – 5,8 mln EUR (20 mln LTL) oraz zasoby ludzkie „Invest LT+” – 2,3 mln EUR (7,9 mln LTL). Dokładne opisy warunków finansowania oraz inne dokumenty wkrótce ma przedstawić MG. (*Verslo žinios*, 13.11.2014)

Niska inflacja

Wg danych Departamentu Statystyki, roczna stopa inflacji w październiku br. na Litwie wyniosła 0,1 %. Inflacja została odnotowana drugi miesiąc z rzędu. Średnioroczna stopa inflacji wyniosła 0,2 %. (*Lietuvos rytas*, 11.11.2014)

Spadek eksportu do Rosji

Rosja nadal pozostaje ważnym partnerem handlowym Litwy, jednak eksport towarów litewskiego pochodzenia do Rosji w ciągu 9 miesięcy br., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, zmniejszył się o 12,8 %. Wg danych Departamentu Statystyki, wpływ na to miał spadek o 33,3 % eksportu mleka i produktów mleczarskich, spadek o 29,1 % mięsa i jadalnych podrobów mięsnych oraz spadek o 57 % wyrobów z mięsa, ryb

lub skorupiaków. Eksport litewskich produktów rolno – spożywczych w ciągu 9 miesięcy zmniejszył się o 25,2 % i wyniósł 676,2 mln LTL. We wrześniu, w porównaniu z sierpniem br., eksport wyrobów litewskiego pochodzenia do Rosji zmniejszył się o 22,7 %, a eksport litewskich artykułów rolno – spożywczych zmniejszył się o 19,8 %. Ogólna wartość eksportu Litwy do Rosji (w tym też reeksport) za 9 miesięcy w ciągu roku zwiększyła się o 9,1 %, jednak we wrześniu zmniejszyła się o 7,1 %. W ciągu 9 miesięcy br. na Rosję przypadało 21,5 % ogólnej wartości eksportu Litwy (wliczając też reeksport). Jednak tylko 12,4 % tego eksportu stanowiły towary pochodzenia litewskiego. (*Lietuvos žinios*, 08.11.2014)

Komisja Europejska koryguje prognozy wzrostu PKB Litwy

Według najnowszej prognozy KE, PKB Litwy w bieżącym roku ma wzrosnąć o 2,7 %. Jest to o 0,6 pkt. procentowego mniej, gdyż w maju br. analitycy KE prognozowali Litwie wzrost na poziomie 3,3 %. W przyszłym roku, wg najnowszej prognozy, PKB ma wzrosnąć o 3,1 % (3,7 % wg prognozy z maja), a w 2016 r. – o 3,4 %. Popyt wewnętrzny powinien przyczynić się do wzrostu gospodarki, jednak sankcje Rosji mogą wyhamować eksport i wpłynąć na spadek nastrojów konsumentów i inwestorów. (*Lietuvos rytas*, 05.11.2014)

Litewska gospodarka wciąż rośnie

Wzrost PKB Litwy w III kwartale br., w porównaniu z III kwartałem poprzedniego roku, po wyeliminowaniu wpływu sezonowości i liczby dni pracy, wyniósł 2,6 %. Wartość PKB w III kwartale br. w cenach bieżących wyniosła 33,777 mld LTL. W ujęciu kwartalnym, w porównaniu z II kwartałem br., po wyeliminowaniu wpływu sezonowości i liczby dni pracy, PKB zwiększył się o 0,4 %. (*Lietuvos rytas*, 31.10.2014)

Litwa bez zmian w „Doing Business”

W najnowszym rankingu warunków biznesowych „Doing Business 2015”, opracowanym przez Bank Światowy, Litwa zajęła 24 miejsce wśród 189 krajów. Uwzględniając zmianę metodyki ustalania rankingu, identyczną pozycję Litwa zajęła również w poprzednim roku. Ogłaszając ranking w 2013 r. Litwa została sklasyfikowana na 17 pozycji, jednak w bieżącym roku Bank Światowy dokonał zmiany metodyki ustalania poszczególnych wskaźników oraz całego rankingu, dlatego nie da się bezpośrednio porównywać wyników za rok ubiegły i bieżący. Łotwa w rankingu „Doing Business 2015” zajęła 23 miejsce, a Estonia – 17 (w poprzednim roku, po uwzględnieniu zmian metodyki, odpowiednio 21 i 16 pozycje). Jak i w poprzednim roku, za najbardziej przyjazny kraj dla biznesu został uznany Singapur, a drugą i trzecią pozycję zajęły odpowiednio Nowa Zelandia i Hongkong. W najnowszym rankingu Litwa największy postęp odnotowała w następujących kategoriach: rozpoczęcie biznesu, wydanie zezwoleń na budowę, przyłączenie się do sieci energetycznych oraz egzekwowanie umów za pośrednictwem systemu sądowego. W tych kategoriach Litwa awansowała odpowiednio o 8, 10, 2 i 5 pozycji. Największy spadek – o 6 pozycji – odnotowano w kategorii procedur niewypłacalności. Poza tym, mimo że na Litwie nie zmieniły się procedury kredytowania, Litwa w tej kategorii awansowała o 4 pozycje. (*Lietuvos rytas*, *Verslo žinios*, 30.10.2014)

Inflacja na tym samym poziomie

Średnioroczna stopa inflacji na Litwie we wrześniu br. wyniosła 0,3 % i pozostała niższa od kryterium Maastricht, który w sierpniu wynosił 0,87 %. Takie dane podał Eurostat. Na Łotwie średnioroczna stopa inflacji we wrześniu wyniosła 0,5 %, a w Estonii – 1 % i była jedną z najwyższych w UE. W całej UE średnioroczna stopa inflacji wyniosła 0,6 %. (*Lietuvos rytas*, 17.10.2014)

Ujawnił się wpływ embarga na eksport litewskich towarów

Według danych Departamentu Statystyki, eksport litewskich produktów rolno – spożywczych do Rosji w sierpniu br., w porównaniu z sierpniem poprzedniego roku, zmniejszył się o 62,4 % i wyniósł 36,8 mln LTL. W lipcu, gdy jeszcze nie obowiązywało rosyjskie embargo na import żywności z UE, wartość eksportu tych towarów wyniosła 93,1 mln LTL. W sierpniu 2013 r. eksport litewskich produktów rolno – spożywczych do Rosji wyniósł 97,7 mln LTL. Wg danych statystycznych, ogólna wartość eksportu Litwy do Rosji w okresie styczeń – sierpień, w

porównaniu z analogicznym okresem 2013 r., zwiększyła się o 7,1 %, natomiast eksport towarów pochodzenia litewskiego zmniejszył się o 10,9 %. Na embargo handlowym do Rosji skorzystał Kazachstan. Eksport litewskich produktów rolno – spożywczych do tego kraju w sierpniu, w porównaniu z sierpniem 2013 r., zwiększył się o 80 % i wyniósł 3,88 mln LTL. Najbardziej zwiększył się eksport produktów mleczarskich, który w ujęciu rocznym w sierpniu zwiększył się 2,1 razy i wyniósł 1,8 mln LTL. Eksport litewskich produktów rolno – spożywczych do Białorusi w sierpniu wyniósł 9,57 mln LTL i był o 27 % niższy niż przed rokiem. Jednak analizując poszczególne grupy towarowe można zauważyć, że np. eksport mięsa i półproduktów z mięsa do Białorusi w sierpniu zwiększył się 3,1 razy, eksport wyrobów mleczarskich zwiększył się dwukrotnie. Analitycy już wcześniej uprzedzali, że część produktów spożywczych, których eksport do Rosji jest zabroniony, może wędrować do innych krajów Unii Celnej, gdzie ulegną „naturalizacji”, tj. uzyskają białoruskie lub kazachskie pochodzenie, a następnie zostaną reeksportowane do Rosji. Na razie dane statystyczne nie odzwierciedlają wpływu rosyjskiego embargo na sektor transportowy, który generuje do połowy eksportu wszystkich litewskich usług. Jednak z badania członków Litewskiej Konfederacji Przemysłowców (LKP) wynika, że ogólny wpływ rosyjskiego embargo odczuło 65 % firm transportowych. Analityk LKP Aleksandras Izgorodinas stwierdził, że w przypadku eksportu do Rosji spadek jest widoczny we wszystkich kategoriach. Wpływ na to wywiera nie tylko embargo na produkty żywnościowe, ale też znacznie pogarszająca się sytuacja rosyjskiej gospodarki. (*Verslo žinios*, 14.10.2014)

Litwa największym eksporterem wśród państw bałtyckich

W ciągu pierwszych siedmiu miesięcy br. Litwa wyeksportowała za granicę więcej niż Łotwa i Estonia razem. Wynika to z danych łotewskiego departamentu statystyki. Wg jego danych eksport Litwy w okresie styczeń – lipiec br. wyniósł 13,58 mld EUR, Łotwy – 5,69 mld EUR, a Estonii – 6,87 mld EUR. Natomiast wielkość importu wyniosła odpowiednio 14,79 mld EUR, 7,10 mld EUR i 7,81 mld EUR. Udział eksportu i importu do/z UE w ogólnej strukturze handlu zagranicznego w przypadku Litwy pozostawał najniższy. W przypadku Litwy na UE przypadło 56 % eksportu oraz 64 % importu, w przypadku Łotwy było to odpowiednio 73 % i 79 %, a w przypadku Estonii – 72 % i 83 %. (*Lietuvos žinios*, 09.10.2014)

Deflacja we wrześniu

We wrześniu br., w porównaniu z wrześniem poprzedniego roku, statystycy odnotowali deflację na poziomie 0,1 %. Średnioroczna stopa inflacji we wrześniu na Litwie wyniosła 0,2 %. W ciągu roku ceny towarów konsumpcyjnych zmniejszyły się o 0,8 %, natomiast ceny usług zwiększyły się o 2,2 %. Największy wpływ na roczną deflację we wrześniu miał spadek o 17,7 % cen energii cieplnej, spadek cen paliw i olejów o 5,4 %, gazu – o 11,2 %, energii elektrycznej – o 5,4 %, warzyw – o 7,8 %. Jednak w ciągu roku o 12,2 % zdrożało paliwo stałe, o 11 % - owoce, o 6,5 % - wyroby tytoniowe, o 3,5 % - mleko i wyroby mleczarskie, sery, jaja. Także o 4,8 % zdrożały usługi restauracji, kawiarni i innych placówek tego typu, o 9 % - ceny kawy, herbaty i kakao, także o 11,7 % zdrożały ceny wynajmu mieszkań. (*Versli žinios*, 09.10.2014)

Czy zwiększy się opodatkowanie dla drobnych przedsiębiorców?

Z dniem 1 stycznia 2015 r. wchodzi w życie nowelizacja ustawy o ubezpieczeniach społecznych, zgodnie z którą właściciele przedsiębiorstw indywidualnych, członkowie małych spółdzielni czy członkowie spółek jawnych powinni wpłacać składki do „Sodry” (odp. ZUS) od minimalnego wynagrodzenia miesięcznego. Nowy podatek został już uwzględniony w projekcie budżetu „Sodry” na 2015 r. Ministerstwo Opieki Społecznej i Pracy oszacowało, że dzięki tej zmianie do „Sodry” dołączy 23 tys. nowych płatników składek, a do budżetu wpłynie dodatkowych 76 mln LTL. Podmioty, które oficjalnie nie prowadzą działalności gospodarczej, będą zwolnione z płacenia składek za właścicieli i swych członków. Jak stwierdziła audytor Daiva Čibirienė, kierownik małej wspólnoty, może to wywołać niezadowolenie przedsiębiorców, gdyż składki trzeba będzie wpłacać nie od realnie wypłaconych kwot, ale tylko dlatego, że ktoś jest właścicielem przedsiębiorstwa indywidualnego czy członkiem małej spółdzielni. Szczególnie to odczuwają studenci, którzy założyli małe spółdzielnie i którzy na prywatne potrzeby nie wypłacają ani lita, jednak powinni wpłacać składki od minimalnego wynagrodzenia, które obecnie wynosi 1035 LTL miesięcznie. Jeżeli pieniędzy nie będzie, będą zmuszeni pożyczać pieniądze na wpłacenie składek. Jednocześnie Ministerstwo Gospodarki składa projekt nowelizacji, który obowiązek wpłacania składek dla

przedsiębiorstw indywidualnych oraz małych spółdzielni odroczy do 31.12.2016 r. MG argumentuje, że jeżeli zostanie wprowadzony obowiązek płacenia składek, to pogorszy to warunki dla drobnej przedsiębiorczości, a przedsiębiorcy zostaną zmuszeni do zmiany formy prawnej swej działalności. Prawnicy podkreślają, że jeżeli obowiązek płacenia składek wejdzie w życie, składki będą naliczane od minimalnego wynagrodzenia. Oznacza to, że przymusowo trzeba będzie wypłacać minimalne wynagrodzenia każdemu członkowi małej wspólnoty, niezależnie czy członek tego chce, czy nie. Mało tego, składki trzeba będzie płacić w każdej wspólnocie, w której dana osoba jest członkiem. W opinii prawników, dla młodych przedsiębiorców pozostaje jedyne wyjście – wstrzymanie działalności podmiotu prawnego i poinformowanie o tym administratora podatkowego w trybie określonym ustawowo. W ten sposób uniknie się obowiązku płacenia składek. (*Versli žinios, 09.10.2014*)

Przedstawiono projekt pierwszego budżetu w euro

Rząd zatwierdził projekt budżetu państwa na 2015 r., który po raz pierwszy został obliczony w euro. Projekt ten przewiduje m. in. likwidację ulgowej 9 % stawki podatku VAT na ogrzewanie. Jednak w przyszłym roku będzie już obowiązywała ulgowa stawka 9 % w przypadku usług hotelarskich. Także w przyszłym roku o 1/3 – do 424,5 mln EUR – ma zwiększyć się finansowanie obrony kraju. Będzie ono stanowiło 1,11 % PKB. Szacuje się, że skonsolidowane przychody państwa i samorządów, łącznie z 2,324 mld EUR wsparcia unijnego, wyniosą w przyszłym roku 9,215 mld EUR i będą o 5,9 % wyższe niż w bieżącym roku. Przychody budżetu państwa razem ze wsparciem unijnym są planowane na poziomie 7,956 mld EUR, czyli o 5 % więcej niż w br. Deficyt fiskalny jest szacowany na poziomie 1,2 % PKB. Jednak ekonomiści zarzucają, że niektóre cyfry ujęte w projekcie budżetu są zbyt optymistyczne. Szczególnie zwracają uwagę na założenia, że wzrost PKB w przyszłym roku wyniesie 3,4 %, średnia roczna stopa inflacji – 1,2 %, średnie wynagrodzenia zwiększą się o 5,8 %, a stopa bezrobocia zmniejszy się do 10,4 %. „Widzimy, co się dzieje w UE i na Litwie: wszyscy stali się ostrożni z powodu wojny Ukrainy i Rosji. Przedsiębiorstwa są skłonne mniej inwestować, a konsumenci unikają zwiększonej konsumpcji. Nakreśla się spirala deflacji, producenci zmniejszają ceny produkcji, jednak konsumenci nie są skłonni do jej nabycia i czekają, gdy ceny jeszcze bardziej się zmniejszą. Dlatego prognoza jest bardzo optymistyczna.” – stwierdził Sigitas Besagirskas, kierownik Departamentu Ekonomii i Finansów Litewskiej Konfederacji Przemysłowców. Jednak minister finansów Rimantas Šadžius odciął się od krytycznych uwag. „Budżet został zaplanowany umiarkowanie optymistycznie. Odrzucam oskarżenia ekonomistów, że Ministerstwo Finansów zbyt optymistycznie postrzega sytuację ekonomiczną.” – stwierdził minister finansów. (*Lietuvos rytas, 04.10.2014*)

Centralizacja zarządzania mieniem państwowym

„Bank Mienia Państwowego” (lit. „*Turto bankas*”), do którego przyłączono „Fundusz Majątku Państwowego” (lit. „*Valstybės turto fondas*”) będzie zarządzał majątkiem państwowym. Poinformowało o tym Ministerstwo Finansów. Po reorganizacji obu instytucji zostanie scentralizowane zarządzanie należącym do państwa majątkiem nieruchomości, w ten sposób zostaną zmniejszone koszty zarządzania i utrzymania tego majątku. „Bank Mienia Państwowego” będzie organizował sprzedaż należących do państwa i samorządów akcji, będzie administrował gwarancje państwowe oraz inne zobowiązania. Instytucja będzie zarządzała tylko majątkiem o charakterze administracyjnym. Samorządy, które będą chciały sprzedać swój majątek, będą mogły go przekazać dla „Banku Mienia Państwowego”. (*Lietuvos žinios, 02.10.2014*)

Droższa siła robocza na Litwie

Według danych Eurostatu, wzrost kosztów siły roboczej w II kwartale br. w krajach bałtyckich był jednym z najwyższych wśród 28 krajów UE. Na Litwie koszt godziny pracy w II kwartale br. w ujęciu rocznym zwiększył się o 5,1 %, na Łotwie – o 5,9 %, a w Estonii – o 7,3 %. Jedynie koszty wynagrodzeń na Litwie w ciągu roku zwiększyły się o 5,2 %, a koszty ubezpieczeń społecznych i innych wypłat zwiększyły się o 4,8 %. Największy spadek kosztów jednej godziny pracy odnotowano na Cyprze (o 3,9 %) oraz w Irlandii (o 0,4 %). W całej UE koszt siły roboczej w ciągu roku zwiększył się o 1,1 %. (*Lietuvos žinios, 17.09.2014*)

Rosną zyski spółek

Zysk brutto działających na Litwie przedsiębiorstw, z wyjątkiem przedsiębiorstw sektora finansowego, w I półroczu wyniósł 6,3 mld LTL i był o 21 % wyższy, niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Przychody ze sprzedaży towarów i usług w ciągu 6 miesięcy br. wyniosły ponad 110 mld LTL i były o 1,2 % wyższe, niż przed rokiem. W II kwartale przedsiębiorstwa zarobiły 4 mld LTL, czyli o 26,8 % więcej niż w II kwartale 2013 r. oraz o 86,8 % więcej niż w I kwartale br. Przychody spółek w II kwartale br. wyniosły 57,5 mld LTL i były o 3,7 % wyższe niż w II kwartale poprzedniego roku oraz o 8,9 % wyższe niż w okresie styczeń – marzec br. (*Lietuvos rytas, 16.08.2014*)

Zatwierdzono wielkość wsparcia z Funduszu Spójności

Komisja Europejska zatwierdziła plan inwestycji w ramach Funduszu Spójności na okres 2014 – 2020. W ramach tego planu Litwa otrzyma z UE 6,8 mld EUR wsparcia. Do tych środków Litwa dołoży także 1 mld EUR własnych funduszy. Plan działań obejmuje kilka funduszy unijnych, z których głównym jest Fundusz Spójności. Wsparcie także zostanie przekazane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Socjalnego oraz Inicjatywy Zatrudnienia Młodzieży. (*Lietuvos žinios, 09.09.2014*)

W sierpniu odnotowano deflację

Według danych Departamentu Statystyki, w sierpniu br., w porównaniu z lipcem, odnotowano deflację na poziomie 0,1 %. W ujęciu rocznym, w porównaniu z sierpniem 2013 r., odnotowano inflację na poziomie 0,2 %. (*Verlso žinios, 09.09.2014*)

Minimalny wzrost bezrobocia

Oficjalna stopa bezrobocia na początku września br. wynosiła 8,9 % i była o 0,1 pkt. procentowego wyższa niż na początku sierpnia. Wg danych Litewskiej Giełdy Pracy, w dniu 1 września br. w kraju było 162,3 tys. oficjalnie zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród młodzieży w wieku do 25 lat liczba bezrobotnych wynosiła 16,3 tys. osób. Największą stopę bezrobocia zarejestrowano w rejonach olickim (lit. *Alytaus*) – 16,4 %, łódzieskim (lit. *Lazdijų*) – 16,2 % oraz ignalińskim (lit. *Ignalinos*) – 16,1 %. Najniższe bezrobocie odnotowano w rejonach: Neringi – 3,4 %, Kretingi – 4,3 %, elektreńskim (lit. *Elektrėnų*) – 4,8 % oraz trockim (lit. *Trakų*) – 5,3 %. Wśród dużych miast najwyższe bezrobocie pozostawało w Poniewieżu – 9,6 %, a najniższe zanotowano w Szawlach – 5,9 %. (*Lietuvos žinios, 06.09.2014*)

Litwa zabiega o rekompensatę od UE

Litwa prosi Komisję Europejską o rekompensatę w wysokości 46 mln EUR na pokrycie strat wynikających z rosyjskiego embarga. Minister rolnictwa Virginija Baltraitienė stwierdziła, że wsparcie zostanie przeznaczone dla producentów mleka, hodowców zwierząt i warzyw. Minister wyraziła nadzieję, że uda się uzyskać przynajmniej część z tej kwoty, gdyż Bruksela postrzega Litwę jako kraj, który najbardziej ucierpiał od rosyjskich sankcji. Finansowanie zostanie przeznaczone dla rolników, a nie dla przetwórców. (*Lietuvos rytas, 06.09.2014*)

Niemale różnice w wynagrodzeniach

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w II kwartale br., w porównaniu z I kwartałem, zwiększyło się we wszystkich okręgach Litwy. Największy wzrost odnotowano w regionie poniewieskim (lit. *Panevėžio*, o 3,6 %), szawelskim (lit. *Šiaulių*) i tauroskim (lit. *Tauragės*) – po 2,9 %. Największe średnie wynagrodzenie w II kwartale odnotowano w regionie wileńskim (2624,4 LTL), kłajpedzkim (2321,8 LTL) oraz kowieńskim (2266,5 LTL), natomiast najniższe – w regionie tauroskim (1912,6 LTL). (*Lietuvos rytas, 05.09.2014*)

Awans w rankingu konkurencyjności

W najnowszym rankingu konkurencyjności gospodarek (Global Competitiveness Report 2014 - 2015), opracowanym przez Światowe Forum Ekonomiczne (World Economic Forum), Litwa zajęła 41 miejsce wśród 144 państw świata. W ciągu roku Litwa awansowała o 7 pozycji. Najbardziej konkurencyjną gospodarką pozostała

Szwajcaria, na drugiej i trzeciej pozycji uplasowały się Singapur i USA. Łotwa w ciągu roku awansowała z 52 miejsca na 42 pozycję, a Estonia – z 32 miejsca na 29. (*Lietuvos rytas, 04.09.2014*)

Minimalne wynagrodzenie zwiększy się o 10 EUR

Liderzy partii tworzących koalicję rządową uzgodnili, że z początkiem października minimalne miesięczne wynagrodzenie zwiększy się o 35 LTL albo o 10 EUR i będzie wynosiło 1035 LTL (300 EUR). Wg premiera Algirdasa Butkevičiusa, zwiększenie minimalnego wynagrodzenia z początkiem roku, gdy zostanie wprowadzone euro, może spowodować dodatkowe problemy, dlatego postanowiono je zwiększyć już teraz. Wg szacunków premiera, w celu zwiększenia minimalnego wynagrodzenia potrzebnych będzie w bieżącym roku 5 mln LTL. Tę kwotę samorządy i inne instytucje będą musiały wygospodarować z własnych funduszy, gdyż budżet nie będzie nowelizowany. (*Lietuvos rytas, 04.09.2014*)

PKB Litwy nie zwalnia

Wg doprecyzowanych danych statystycznych, po wyeliminowaniu wpływu sezonowości i ilości dni roboczych, wzrost PKB Litwy w I półroczu br., w porównaniu z I półroczem 2013 r., wyniósł 3,1 %. Wartość PKB za pierwszych 6 miesięcy br. w cenach bieżących wyniosła 59,055 mld LTL. Wzrost PKB w II kwartale br., w porównaniu z II kwartałem poprzedniego roku, wyniósł również 3,1 %, natomiast w porównaniu z I kwartałem br. – 0,8 %. Wcześniej informowano, że wzrost PKB w I półroczu br. wyniósł 3 %. (*Lietuvos rytas, 30.08.2014*)

Szesnaście litewskich spółek w rankingu „Coface CEE Top 500”

Został opublikowany najnowszy ranking największych spółek Europy Środkowo – Wschodniej „Coface CEE Top 500”, oparty na danych za 2013 r. W najnowszym rankingu Litwę reprezentuje 16 spółek. Najwyżej – na 12 miejscu – została sklasyfikowana spółka „Orlen Lietuva”. Poza tą spółką do pierwszej setki rankingu załapały się jeszcze grupa „Vilniaus Prekyba” (36 miejsce) oraz należąca do niej spółka zarządzająca siecią handlu detalicznego – „Maxima grupė” (47 pozycja). Największy awans wśród litewskich spółek zanotowała działająca w sektorze rolniczym spółka „Linus Agro Group”, która w ciągu roku awansowała z 491 miejsca na 361 pozycję. Nowych spółek z Litwy w najnowszym rankingu nie ma, jednak wypadły z niego 4 spółki, które były w poprzednim rankingu. Łączne obroty obecnych na liście litewskich spółek w 2013 r. wyniosły 20,375 mld EUR i były o 7 % niższe niż w 2012 r. Na czele rankingu uplasowały się: polski koncern paliwowy PKN Orlen, węgierski koncern paliwowy MOL oraz czeski producent aut Škoda Auto A.S. Najwięcej spółek na liście – 148 – jest z Polski. Na drugiej pozycji pod względem ilości spółek uplasowała się Ukraina – 90. Na trzecim miejscu są Węgry, które reprezentują 62 spółki. Litwa z 16 spółkami plasuje się na 6 pozycji wśród 13 krajów regionu. Poza tym, Czechy i Rumunia posiadają w zestawieniu po 48 spółek, Bułgaria i Słowenia – po 13 spółek, Chorwacja – 11 spółek, Serbia – 9, Łotwa – 7, Estonia – 4. (*Verslo žinios, 29.08.2014*)

Wzrost ryzyka ubóstwa

W poprzednim roku na Litwie poniżej granicy ryzyka ubóstwa mieszkało około 610 tys. osób, czyli 20,6 % ogólnej liczby mieszkańców. Jest to o 2 % więcej, niż w 2012 r. Granica ryzyka ubóstwa w 2013 r. wynosiła 811 LTL miesięcznie dla osoby żyjącej samotnie oraz 1703 LTL dla rodziny, składającej się z dwóch dorosłych osób oraz dwóch dzieci w wieku do 14 lat. Dane te ogłosił Departament Statystyki. Dochody poniżej granicy ryzyka ubóstwa w poprzednim roku otrzymywało 15,1 % mieszkańców miast oraz 31,7 % mieszkańców wsi. W porównaniu z 2012 r., poziom ubóstwa w miastach zwiększył się o 1,4 pkt. procentowego, a na wsi – o 3,2 pkt. procentowego. Wskaźniki ubóstwa w danym roku są obliczane na podstawie dochodów z poprzedniego roku, czyli granica ryzyka ubóstwa w 2013 r. została oszacowana na podstawie dochodów z 2012 r. Pomimo spadku bezrobocia oraz wzrostu wynagrodzeń w okresie objętym badaniem poziom ryzyka ubóstwa w grupie osób w wieku 18 – 64 lat zwiększył się o 1,1 pkt. procentowego i wyniósł 19 %. W grupie osób w wieku 65 lat i starszym poziom ubóstwa zwiększył się o 0,7 pkt. procentowego i wyniósł 19,4 %. W gospodarstwach domowych z dziećmi poziom ubóstwa wyniósł 21,8 % (wzrost o 3,4 pkt. procentowych), natomiast w gospodarstwach domowych bez dzieci – 19 % (wzrost o 0,2 pkt. procentowego). Wg danych Eurostatu, w Estonii w 2013 r. z poczuciem granicy

ryzyka ubóstwa mieszkało 18,6 %, natomiast na Łotwie – 19,4 %. W ciągu roku poziom ryzyka ubóstwa na Estonii zwiększył się o 1,1 pkt. procentowego, a na Łotwie – o 0,2 pkt. procentowego. (*Lietuvos rytas*, 29.08.2014)

Większe wsparcie dla firm na poszukiwanie „Nowych Możliwości”

Ministerstwo Gospodarki przeznaczy dodatkowych 13,2 mln LTL na działanie „Nowe Możliwości”. Działanie to jest skierowane na finansowanie udziału przedsiębiorców w zagranicznych targach. Ogółem budżet tego działania wyniesie 27,5 mln LTL. Litewska Agencja Wsparcia Przedsiębiorczości proponuje te pieniądze przeznaczyć na sfinansowanie 256 projektów. Ogółem przedsiębiorstwa planują udział w 1200 imprezach targowo – wystawienniczych. Około 90 % spółek, w ramach wykorzystania tego wsparcia, planuje udział w targach w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Francji i innych krajach zachodnich. Pozostałe 10 % planuje udział w targach w Rosji. Przedsiębiorcy planujący udział w rosyjskich imprezach zamierzają uczestniczyć w targach transportowych, tekstylnych, IT. (*Lietuvos žinios*, 27.08.2014)

Banki modelują przyszły rozwój Litwy

Analitycy dwóch największych na Litwie banków – SEB i „Swedbank” – po dokonaniu oceny tendencji makroekonomicznych oraz wpływu obustronnych sankcji między Rosją i Zachodem, skorygowali prognozy wzrostu gospodarczego Litwy i innych krajów regionu. Analitycy „Swedbanku” wpływ rosyjskiego embarga na litewską gospodarkę oszacowali na 500 mln EUR w okresie 2014 – 2015. Natomiast prognozę wzrostu PKB Litwy analitycy banku zmniejszyli do 3 % w roku bieżącym oraz do 3,5 % w 2015 r. Jeszcze w kwietniu br. „Swedbank” spodziewał się wzrostu wyższego o odpowiednio 0,3 oraz 0,5 pkt. procentowego. Bank SEB prognozy na rok bieżący (2,7 %) nie zmienia, natomiast prognozę na przyszły rok zmniejszył z 3,8 % do 3,2 %. Wzrost gospodarczy w kraju będą podtrzymywały niskie stopy procentowe oraz przewidywane osłabienie euro, co oznacza, że ceny produktów wyprodukowanych w strefie euro (od 2015 r. już z Litwą) będą bardziej konkurencyjne na zagranicznych rynkach. Będzie to miało pozytywny wpływ na przeorientowanie eksportu na nowe perspektywiczne rynki poza Europą. W opinii analityków SEB, Litwa w ciągu najbliższych trzech lat będzie najszybciej rozwijającym się krajem bałtyckim. W 2016 r. wzrost PKB Litwy jest szacowany na 4,0 %. Wzrost PKB Łotwy w okresie 2014 – 2016 jest szacowany na poziomie odpowiednio 2,5%, 2,7 % oraz 3,4 %, a Estonii – odpowiednio 0,5 %, 1,8 % oraz 3,0 %. (*Verslo žinios*, 27.08.2014)

Wynagrodzenia zwiększają się, tylko jak długo?

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto na Litwie, z wyjątkiem przedsiębiorstw indywidualnych, w II kwartale br. wyniosło 2355,7 LTL i było o 4,6 % wyższe, niż w II kwartale 2013 r. Średnie wynagrodzenie netto w ciągu roku zwiększyło się o 5 % i wynosiło 1832 LTL miesięcznie. Wg danych Departamentu Statystyki, w II kwartale br. średnie wynagrodzenie brutto w sektorze publicznym wynosiło 2462,4 LTL, a w sektorze prywatnym 2297,3 LTL. Oznacza to, że w porównaniu z I kwartałem br. średnie wynagrodzenia w sektorze publicznym zwiększyły się o 2 %, a w sektorze prywatnym – o 1,6 %. W ujęciu rocznym wzrost wynagrodzeń w sektorze publicznym i prywatnym wyniósł odpowiednio 4,2 % oraz 4,9 %. Jednak istnieją także zagrożenia. Dla przykładu, już czwarty miesiąc z rzędu spada indeks oczekiwań przemysłu. Potwierdza to, że przedsiębiorcy są zaniepokojeni perspektywami. „Napięcia geopolityczne na Ukrainie i spowodowana nimi wymiana sankcjami gospodarczymi między Wschodem i Zachodem rzuca cień na przyszłość głównego litewskiego eksportera – przemysłu. Będzie to miało również negatywny wpływ za zarobki pracowników przemysłu.” – stwierdziła I. Genytė – Pikčienė, analityk banku DNB. Wg niej, podobną sytuację można wyczuć także w branży transportowej: już mówi się o masowych zwolnieniach pracowników, dlatego perspektywy zarówno w kwestii ofert pracy, jak i wynagrodzeń są mgliste. (*Lietuvos rytas*, 26.08.2014)

Kraje bałtyckie najbardziej ucierpią na skutek rosyjskich sankcji

Holenderski bank ING oszacował wielkość strat, wynikających z rosyjskiego zakazu importu żywności i produkcji rolnej. Wg szacunków ING, roczne straty UE z tego powodu wyniosą 6,7 mld EUR. W opinii banku, najbardziej z

powodu sankcji ucierpią kraje bałtyckie: Litwa może stracić 0,4 % swego produktu krajowego, Estonia - 0,35 %, Łotwa - 0,2 %. (*Lietuvos rytas*, 21.08.2014)

Rząd zatwierdził plan wsparcia dla biznesu

Na posiedzeniu rządu zatwierdzono przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki plan działań na okres 2014 - 2015, który ma pomóc zdywersyfikować litewski eksport oraz zmniejszyć straty firm, które ucierpiały na skutek wprowadzonych przez Rosję sankcji. Plan działań ma pomóc w osiągnięciu 3 podstawowych celów: pomoc dla biznesu w poszukiwaniu nowych rynków i partnerów biznesowych, ułatwienie dostępu do źródeł finansowania oraz wzmocnienie reprezentacji gospodarczej poza granicami kraju. Planuje się, że Ministerstwo Gospodarki będzie organizowało udział przedsiębiorstw w targach, misjach gospodarczych, będzie udzielało konsultacji oraz świadczyło usługi badań rynku dla chętnych przeorientować się na inne rynki eksportowe. Także planuje się częściowe sfinansowanie usług konsultantów, angażowanych na zasadach komercyjnych, którzy znają określone języki zagraniczne, specyfikę konkretnego rynku i którzy będą w stanie pomóc przedsiębiorstwom wejść na te rynki. Dla spółek z branży rolno - spożywczej oraz logistycznej planuje się nieodpłatne świadczenie usługi poszukiwania nowych partnerów. Poza tym Ministerstwo Gospodarki zamierza poprawić warunki kredytowania dla małych i średnich przedsiębiorstw, a wspólnie z instytucją „Enterprise Lithuania” od września br. planuje organizację projektu, który przy pomocy zagranicznych agentów handlowych pomoże litewskim przedsiębiorstwom wprowadzić swe produkty do zagranicznych sieci handlowych. Także planuje się skorzystanie z Funduszu Gwarancji Kredytów Rolnych i przywrócić subsydiowanie odsetek dla producentów produkcji rolnej. Także będą czynione starania, by dokonać zmian w ustawie o dobrobycie zwierząt w zakresie uboju rytualnego. Ministerstwo Rolnictwa wspólnie z Ministerstwem Gospodarki zainicjują nowelizację ustawy o rezerwach państwowych, by w ramach rezerw można byłoby przechowywać produkty mięsne i mleczarskie o długim terminie przydatności. Także zostanie przygotowany wniosek do Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w celu uzyskania odszkodowania dla firm, które ucierpiały od rosyjskich sankcji. Ministerstwo Rolnictwa poinformowało, że Państwowa Inspekcja Żywności i Weterynarii uzgodniła z Libanem certyfikaty w sprawie eksportu produktów z wołowiny, konserw mięsnych, wyrobów z ryb i drobiu. Natomiast Serbia wpuści na swój rynek litewskie wyroby z wołowiny, mięsa, ryb i drobiu. Dotychczas stosunki handlowe z Libanem nie były rozwijane, natomiast do Serbii dotychczas eksportowano jagody, ziemniaki oraz konserwy rybne. W 2012 r. wartość eksportu do Serbii wyniosła 418 tys. EUR. (*Lietuvos žinios*, 19.08.2014)

Czy porozumienie ochroni przed wzrostem cen?

Premier Algirdas Butkevičius wspólnie z przedstawicielami zrzeszeń biznesowych oraz samorządów podpisali Memorandum ws. dobrych praktyk przy wprowadzaniu wspólnej europejskiej waluty. Dokument ten powinien ochronić przed nieplanowanym wzrostem cen przy wprowadzaniu na Litwie euro. Wg premiera, memorandum pomoże dodatkowo nadzorować biznes, by wszystkie działania, związane z wprowadzeniem euro, np. przeliczanie cen, zostały wykonane sumiennie. Wśród pierwszych sygnatariuszy memorandum są zrzeszenia reprezentujące spółki handlowe, przemysłowe, hotele i restauracje, rolnictwo, banki. Podpis złożyli także przedstawiciele największych spółek: „Maxima LT”, „Palink”, „Norfos Mažmena”, „Rimi Lietuva”, „Apranga”, „Senukai”, „Topo grupė”, przedstawiciele Litewskiego Zrzeszenia Spółdzielni. Czy to oznacza, że w najbliższym półroczu ceny się nie zmienią? „Wprowadzenie euro może zwiększyć ceny. Jednak na razie nie ma przyczyn, by drożała żywność. Urodzaj był bardzo dobry, dlatego ceny warzyw zmniejszyły się.” - powiedział Laurynas Vilimas, prezes Zrzeszenia Przedsiębiorstw Handlowych. Wg niego, sytuacja może się zmienić, jeżeli władze postanowią zwiększyć podatki. „Decyzje o zwiększeniu akcyzy, o czym dyskutuje się obecnie, lub o zwiększeniu minimalnego wynagrodzenia nieuchronnie spowodują wzrost także końcowych cen produktów w centrach handlowych.” - dodał L. Vilimas. Przedsiębiorstwa, przedstawiciele biznesu lub samorządów do memorandum mogą się dołączyć dobrowolnie przed wprowadzeniem euro - 1 stycznia 2015 r. W opinii ministra finansów, przypadków nieuczciwego działania biznesu nie powinno być dużo. Od 22 sierpnia przedsiębiorcy powinni podawać ceny towarów i usług jednocześnie w litach i euro. (*Lietuvos rytas*, 19.08.2014)

Ministerstwo Rolnictwa proponuje obniżkę VAT'u dla warzyw i mięsa

Minister rolnictwa Virginija Baltraitienė oświadczyła, że zaproponuje obniżkę stawki podatku VAT dla niektórych artykułów żywnościowych – warzyw i mięsa. Szacuje się, że w 2015 r. stawka VAT'u dla części artykułów żywnościowych może być obniżona z obecnych 21 % do 5 – 7 %. W opinii minister, niższa stawka pozwoli zwiększyć wielkość sprzedaży na wewnętrznym rynku. Przed kilkoma dniami Litwa już wysłała do Komisji Europejskiej wniosek z prośbą o zezwolenie na rozpoczęcie interwencyjnego skupu artykułów żywnościowych. Także w najbliższych dniach Litwa ma przedstawić środki, przy pomocy których rolnikom i przetwórcom zostaną zrekompensowane straty wynikające z rosyjskich sankcji. Wg minister, z powodu tych sankcji 4 największe zakłady mleczarskie stracą około 200 mln LTL, branża mięsna straci około 250 mln LTL, branża rybna – 5 mln LTL, hodowcy owoców i warzyw – 28 mln LTL. Stanie się tak, jeżeli zostanie wstrzymana produkcja lub nie uda się znaleźć rynki, na których ta produkcja może być sprzedana. Wg V. Baltraitienė, Ministerstwo Rolnictwa proponuje zakładom mleczarskim nieoprocentowane pożyczki, a następnie zakłady zwróciłyby je nie z własnych, ale ze środków kompensacyjnych wypłaconych przez UE. Minister także dodała, że zakłady mleczarskie zabiegają o pomoc w skupie mleka. Jednak minister uprzedziła, że jeżeli zakłady zmniejszą ceny skupu mleka, mogą zapomnieć o kompensacjach czy innej pomocy. Także producenci mięsa zabiegają o subsydiowanie cen skupu mięsa. W opinii minister rolnictwa celowe jest odnowienie państwowych rezerw, w skład których obecnie wchodzi sól, cukier, zboża, by w ramach rezerw przechowywać także wyroby mleczarskie i mięsne. Jednak przedsiębiorcy pomysł skupu interwencyjnego ocenili sceptycznie. Ceny w skupie interwencyjnym są niższe niż na rynku. Dla przykładu, tona mleka w proszku na rynku kosztuje 2200 EUR, natomiast UE skupuje je po 1680 EUR/t. W ocenie jednego z dyrektorów zakładów mleczarskich, najbardziej efektywną pomocą ze strony państwa byłyby kredyty preferencyjne, dla których państwo udzieliłoby gwarancji i sfinansowałoby przynajmniej część odsetek. Obecnie przetwórcy borykają się z brakiem środków obrotowych. (*Lietuvos rytas*, 13 – 14.08.2014)

Litewski biznes odczuje skutki rosyjskich sankcji

Skutki decyzji Rosji o zakazie importu żywności i jej surowców z UE i kilku innych krajów odczuje także litewski biznes. Jednak najwyżsi politycy, ekonomiści i przedsiębiorcy reagują w różny sposób: politycy uspakajają, ekonomiści udzielają przestróg, przedsiębiorcy szacują skutki. Reakcje w różnych branżach są różne. Przedstawiciele branży mięsnej biją na alarm, branża mleczarska szykowała się do sankcji już wcześniej, natomiast niektórzy hodowcy ziemniaków zachowują spokój. Przetwórcy mięsa już nie po raz pierwszy odczuwają skutki sankcji. Import wieprzowiny był już wcześniej zakazany. Jednak tym razem zakaz importu obejmie także wołowinę oraz wyroby wędliniarskie. Wartość litewskiego eksportu do Rosji mięsa i wyrobów mięsnych w ciągu 5 miesięcy br. wyniosła 80 mln LTL (113 mln LTL w ciągu 5 miesięcy 2013 r.). Jak stwierdził prezes jednego z zakładów przetwórczych, skutki odczuje cała gospodarka. „Cios jest nagły i nie będzie tak, że odczuje go jedna gałąź przemysłu. Odczuwają to wszyscy. Jedni produkują mięso, inni – meble. Ale to nie oznacza, że pracownicy branży mięsnej nie kupują mebli. Jeżeli Rosja nie odwoła sankcji, o rosnącej konsumpcji na Litwie możemy zapomnieć.” – stwierdził prezes spółki „Biovela”. Linas Grikšas, prezes innej spółki przetwórstwa mięsa, zaznaczył, że inne kraje europejskie w porównaniu z Litwą mają więcej rynków do sprzedania swej produkcji. Dla przykładu, Polska eksportuje do Ameryki, Chin, Japonii, Korei. Także eksportuje produkcję do krajów islamskich oraz Izraelu, gdzie produkty powinny spełniać specyficzne wymogi. „A dla nas te rynki na poziomie państwowym są zamknięte. Nie ma podpisanych umów, uzgodnionych dokumentów. Litwa jest jednym z niewielu krajów, które na swoim terytorium zabraniają ubój rytualny. Tego nie zabraniają ani Niemcy, ani Francja, ani większość innych krajów. Muzułmański rynek jest ogromny, a my sami sobie zamykamy drzwi.” – stwierdził L. Grikšas. Branża mleczarska już wcześniej zaczęła przygotowywać się do rosyjskiego odwetu, jednak jego skutki odczuje chyba najbardziej. W ciągu 5 miesięcy br. eksport branży mleczarskiej do Rosji wyniósł 262 mln LTL. Dane statystyczne obejmują także eksport jaj i miodu. Dla przykładu, jeden z największych zakładów mleczarskich – Vilkyškių pieninė – na rosyjskim rynku otrzymuje około 30 % przychodów. Przedstawiciele hodowców warzyw również obawiają się skutków, jednak, dla przykładu, hodowcy ziemniaków są spokojni, gdyż z powodu suszy plony w bieżącym roku będą niższe, dlatego w całości zostaną skonsumowane poprzez rynek wewnętrzny. Skutki rosyjskich sankcji znacznie odczuje sektor transportowy. Litwa najczęściej reeksportuje towary do Rosji, a przewożone są one przez litewskie firmy transportowe, dlatego Rosja jest jednym z najważniejszych rynków dla litewskich przewoźników. Około 77 % ogółu litewskiego eksportu do Rosji stanowi reeksport. Wg szacunków zrzeszenia przewoźników „Linava” około jednej trzeciej – 8 000 ciężarówek – przewozi mięso, owoce, warzywa i

kwiaty, dlatego część przewoźników dość boleśnie odczuje obecne sankcje. Prezydent Litwy Dalia Grybauskaitė sądzi, że decyzja Rosji o ograniczeniu importu nie będzie miała dużego wpływu na litewską gospodarkę. „Wpływ na naszą gospodarkę będzie nieduży, prawie nie widzę żadnych możliwości upadłości, to będzie częściowa utrata zysków dla niektórych branż. Najbardziej to odczuje branża transportowa, inni na pewno poradzą i jesteśmy gotowi poszukiwać możliwości pomocy dla biznesu. Tak więc myślę, że trzeba zachować spokój i wiedzieć, że nie powinniśmy spodziewać się, iż nasz sąsiad w najbliższych latach stanie się bardziej logiczny, będzie bardziej przestrzegał międzynarodowe zobowiązania.” – oświadczyła prezydent D. Grybauskaitė. Przebywający na urlopie premier Algirdas Butkevičius zachęcał przedsiębiorców do poszukiwania nowych rynków eksportowych. W rozmowie z ministrem spraw zagranicznych podkreślił rozwój rynków eksportowych w Brazylii, RPA, Japonii i innych krajach. (*Lietuvos rytas, Verslo žinios, 08.08.2014*)

Poziom bezrobocia na Litwie zbliżony do średniej unijnej

W czerwcu br. poziom bezrobocia na Litwie był nieco wyższy od średniego poziomu w UE. Wg danych Eurostatu, na Litwie w czerwcu bezrobocie wynosiło 10,5 %, gdy w UE średni poziom stanowił 10,2 %. W ciągu roku, w porównaniu z czerwcem 2013 r., poziom bezrobocia na Litwie zmniejszył się o 1,2 pkt. procentowego. W czerwcu br. bez pracy pozostawało 155 tys. osób. Poziom bezrobocia wśród młodzieży do 25 lat wynosił 17,7 %, gdy średnia dla UE wynosiła 22 %. (*Lietuvos rytas, 01.08.2014*)

PKB Litwy zwiększył się o 3 %

Według danych Departamentu Statystyki, PKB Litwy w II kwartale br. w cenach bieżących wyniósł 31,316 mld LTL i w porównaniu z II kwartałem poprzedniego roku zwiększył się o 3 %. Największy wpływ na wzrost PKB miał rozwijający się po kryzysie sektor budowlany, przemysł przetwórczy, transport i składowanie oraz handel hurtowy i detaliczny. Wzrost PKB w pierwszym półroczu, w porównaniu z I półroczem 2013 r., także wyniósł 3 %. Wzrost PKB w II kwartale w ujęciu kwartalnym, w porównaniu z I kwartałem br., wyniósł 0,7 %. (*Lietuvos žinios, 31.07.2014*)

Awans Litwy w rankingu rozwoju społecznego

W indeksie rozwoju społecznego Litwa awansowała na 35 miejsce wśród 187 krajów świata. Jest to najwyższa pozycja w historii Litwy. W ogłoszonym przez ONZ indeksie „Human Development Report 2014” Litwa 35 pozycję dzieli wspólnie z Polską. W ocenie autorów indeksu, wśród krajów Europy Środkowo - Wschodniej Litwa uplasowała się na 4 miejscu, ustępując tylko Słowenii (25 miejsce w ogólnym rankingu), Czechom (28 miejsce) i Estonii (33 miejsce). Łotwa została sklasyfikowana w rankingu na 48 pozycji, a Rosja - na 57 pozycji. Pod względem rozwoju społecznego liderami są Norwegia, Australia oraz Szwajcaria. Najgorzej oceniony został Niger. Indeks rozwoju społecznego jest ustalany uwzględniając średnią długość życia, średnią oraz przewidywalną długość edukacji oraz wskaźnik PKB per capita. Przy porównaniu wskaźników wykształcenia Litwa tylko nieznacznie ustępuje liderom rankingu. Jednak pod względem średniej długości życia Litwa ustępuje zarówno liderom rankingu, jak i liderom wśród krajów Europy Środkowo - Wschodniej. Na Litwie średnia długość życia wynosi 72,1 lat, dla porównania, w Estonii - 74,4 lat, Czechach - 77,7 lat, Słowenii - 79,6 lat, natomiast w krajach - liderach rankingu - 81 - 83 lata. Można przypuszczać, że największy wpływ na ten wskaźnik na Litwie mają problemy socjalne oraz duża liczba samobójstw. (*Lietuvos rytas, 31.07.2014*)

Ostateczna decyzja w sprawie euro na Litwie

Z dniem 1 stycznia 2015 r. Litwa stanie się dziewiętnastym członkiem strefy euro. Ostateczną decyzję podjęła Rada ds. Ogólnych UE. Rada także zatwierdziła oficjalny kurs wymiany lita na euro na poziomie 1 EUR = 3,4528 LTL oraz uchwaliła akty prawne związane z wprowadzeniem euro na Litwie. „Litwa stanie się nie tylko nowym członkiem strefy euro, ale bardzo wiarygodnym członkiem, gdyż ekonomiczny i finansowy proces na Litwie można przedstawić jako wiarygodny i mocny przykład.” – powiedział Sandro Gozi, odpowiedzialny za sprawy europejskie sekretarz stanu Włoch, przewodniczących obecnie w Radzie Europy. Premier Algirdas Butkevičius obiecał, że Litwa dalej będzie trzymała się odpowiedzialnej i zrównoważonej polityki. „Teraz będzie praca

polegająca na przedstawieniu społeczeństwu zalet euro i być może możliwych wad. Do tego są przygotowane nasze ministerstwa.” – dodał litewski premier. Wg najnowszego badania Eurobarometru z kwietnia br. 46 % mieszkańców popierało wprowadzenie euro na Litwie, 48 % było przeciw. Komisja Europejska stwierdziła, że chociaż proces przygotowania się Litwy do wprowadzenia euro przebiegał sprawnie, niektóre obszary wymagają większych starań. Podkreśla się, że Litwa powinna szybciej przygotować mechanizmy, które zablokują możliwości nadużycia przez handlarzy detalicznych. Właśnie tego obawia się większość mieszkańców. (*Lietuvos rytas, 24.07.2014*)

Parlament Europejski popiera przyjęcie Litwy do strefy euro

Parlament Europejski wyraził zgodę na przyjęcie Litwy do strefy euro z początkiem 2015 r. W głosowaniu 545 posłów europarlamentu było za przyjęciem Litwy, 116 posłów opowiedziało się przeciw. Wśród 11 litewskich europarlamentarzystów „za” głosowało 7 posłów, trzech posłów nie uczestniczyło w głosowaniu, a jeden poseł – odwołany prezydent Rolandas Paksas – opowiedział się przeciw. Ostateczną decyzję w sprawie przystąpienia Litwy do strefy euro 23 lipca br. ma przyjąć Rada ds. Ogólnych UE. (*Lietuvos rytas, 17.07.2014*)

Mieszkańcy Litwy bogacą się

Wartość majątku finansowego gospodarstw domowych na Litwie w końcu I kwartału br. wyniosła 90,7 mld LTL i była o 13 % wyższa, niż w końcu marca 2013 r. Wartość zobowiązań gospodarstw domowych w końcu I kwartału br. wyniosła 32,7 mld LTL i była o 4 % wyższa niż przed rokiem. Największy udział w majątku finansowym stanowiły pieniądze w gotówce (41 %) oraz akcje (35 %). W przypadku zobowiązań 82 % stanowiły pożyczki, a 18 % - inne należności. (*Lietuvos rytas, 10.07.2014*)

„Szara strefa” na Litwie zmniejsza się

Wg badania, przeprowadzonego przez uniwersytet „SSE Riga”, udział „szarej strefy” na Litwie w poprzednim roku zmniejszył się o 3 pkt. procentowe i stanowił 15,3 % PKB kraju. Był to najmniejszy wskaźnik wśród krajów bałtyckich: na Łotwie szara strefa stanowiła 23,8 % PKB, w Estonii – 15,7 % PKB. Wg sektorów największy udział szarej strefy jest w budownictwie – 19,4 % PKB, wg regionów – w rejonie poniewieskim (17,7 % PKB). Oszacowano, że w przypadku wyeliminowania szarej strefy do budżetu państwa trafiłoby dodatkowych 945 mln LTL z tytułu podatku dochodowego od mieszkańców, 195 mln LTL z tytułu podatku CIT oraz prawie 2 mld LTL z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. (*Lietuvos rytas, 08.07.2014*)

Emigranci przesyłają więcej pieniędzy na Litwę

W I kwartale br. do Litwy wpłynęły przelewy od emigrantów o łącznej wartości 1,33 mld LTL. W identycznym okresie poprzedniego roku wartość przelewów wynosiła 0,97 mld LTL. Jeżeli emigranci nadal będą przysyłać pieniądze w podobnym tempie, to w bieżącym roku zostanie przekroczony rekord z poprzedniego roku – 5,3 mld LTL. Jest to więcej niż wynoszą roczne obroty całej sieci „Maxima”. Najczęściej emigranci za pomocą przelewów opłacają różne rachunki, utrzymują rodziny, spłacają zaciągnięte na Litwie kredyty bezpośrednio ze swoich kont za granicą. (*Lietuvos rytas, 03.07.2014*)

Litwa - kraj papierosów z przemytu

Nielegalny rynek papierosów na Litwie pozostaje drugim największym w Europie po Łotwie. W 2013 r. stanowił on 27,1 % całego rynku wyrobów tytoniowych. Takie wyniki podaje najnowsze badanie prowadzone w Europie przez spółkę KPMG. W poprzednim roku na Litwie zużyto 48 mln paczek papierosów z przemytu, z czego 40 mln trafiło z Białorusi, a 6 mln – z Rosji. Gdyby te papierosy zostały sprzedane na legalnym rynku, do budżetu dodatkowo trafiłoby 314 mln LTL. (*Lietuvos rytas, 01.07.2014*)

Nieduży deficyt

Deficyt budżetowy po 5 miesiącach bieżącego roku wynosił 1,355 mld LTL. Był on o 337,6 mln LTL niższy niż w

analogicznym okresie poprzedniego roku i stanowił 1,08 % prognozowanej na br. wartości PKB kraju. Tylko w maju odnotowano nadwyżkę budżetową w wysokości 24 mln LTL (0,02 % prognozowanego PKB). (*Lietuvos rytas*, 01.07.2014)

Analitycy zapowiadają szybszy wzrost PKB Litwy

Analitycy największego na Litwie banku „SEB bankas” prognozują, że PKB Litwy w bieżącym roku powinien zwiększyć się o 2,7 %, natomiast w przyszłym roku – o 3,8 %. Średnie wynagrodzenia wg prognozy analityków banku w bieżącym roku zwiększą się o 4,5 %, a w 2015 r. – o 6,5 %. W opinii analityków, na szybszy wzrost gospodarczy wpłynie nie tyle wprowadzenie euro z początkiem 2015 r., ale ożywienie gospodarcze w strefie euro oraz konsekwentny rozwój rynku wewnętrznego. (*Verslo žinios*, 27.06.2014)

Mała liczba upadłości osób fizycznych na Litwie

Wg danych spółki „Creditreform Lietuva”, na Litwie na 10 tys. mieszkańców przypada 0,4 upadłości osób fizycznych. Jest to jeden z najniższych wskaźników wśród krajów Europy. Jednak jest tak nie tyle z powodu silnej gospodarki kraju, ale z powodu skomplikowanej procedury upadłości. Od 1 marca 2013 r., gdy weszła w życie ustawa o upadłości konsumenckiej, do końca poprzedniego roku upadłość ogłosiło 116 osób, do czerwca bieżącego roku – 227 osób. Dla przykładu, na 10 tys. mieszkańców w Wielkiej Brytanii przypada 18,8 upadłości konsumenckich, w Niemczech ten wskaźnik wynosi 11,3, w Austrii – 12,3, Szwecji – 10,1, Szwajcarii – 8,6. „Ustawy o upadłości konsumenckiej w różnych krajach bardzo się różnią. Dlatego liczba bankrutujących osób fizycznych w jednym czy innym kraju raczej odzwierciedla łatwość i prostotę procedury niż siłę gospodarki tego kraju.” – powiedział dyrektor spółki „Creditreform Lietuva”. Dla porównania, w innych państwach bałtyckich ten wskaźnik jest wyższy: w Estonii na 10 tys. mieszkańców przypada 3,8 upadłości konsumenckich, na Łotwie – ponad 7. (*Verslo žinios*, 25.06.2014)

Litwa jednym z najtańszych krajów UE

Wg danych Eurostatu, średni poziom cen artykułów żywnościowych oraz napojów bezalkoholowych na Litwie w poprzednim roku stanowił 78 % średniego poziomu cen w UE, natomiast średni poziom cen wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych – 73 % średniej unijnej. Średnia cena ogólnego koszyka towarów i usług stanowiła na Litwie 65 % średniej unijnej. W przypadku Estonii średni poziom cen wynosił 80 %, a na Łotwie – 71 % średniej unijnej. W Estonii i na Łotwie średni poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych stanowił odpowiednio 88 % i 87 % średniej unijnej, a poziom cen wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych – odpowiednio 83 % i 84 %. Najdrożej za żywność i napoje bezalkoholowe płacą mieszkańcy Danii (140 % średniej unijnej), a najmniej – Polacy (62 %). Ogólny koszyk towarów i usług także najdroższy był w Danii (140 % średniej unijnej), a najniższy poziom cen odnotowano w Bułgarii – 48 %. Mieszkańcy Litwy należą do kategorii najmniej płacących za usługi restauracji i hoteli – 64 % średniej unijnej (w Estonii – 77 %, na Łotwie – 75 %). Ceny odzieży w państwach bałtyckich nieznacznie przekraczają średni poziom w UE: na Litwie – 101 %, na Łotwie – 103 %, w Estonii – 106 % średniej unijnej. Ceny sprzętu elektronicznego na Litwie były mniej więcej na poziomie średniej unijnej, na Łotwie stanowiły 97 %, w Estonii – 104 % średniego poziomu cen w UE. (*Lietuvos rytas*, 20.06.2014)

Litwa goni Europę, ale powoli

Wartość PKB per capita, obliczana na podstawie parytetu siły nabywczej, w poprzednim roku zwiększyła się na Litwie o 2 pkt. procentowe i wyniosła 74 % średniej unijnej. W innych krajach bałtyckich ten wskaźnik także się zwiększył: na Łotwie do 67 % (w 2012 r. – 64 %), w Estonii – do 72 % (w 2012 r. – 71 %) średniej unijnej wartości. Takie dane podał Eurostat. Pod tym względem najbogatszym unijnym krajem był Luksemburg, który tę pozycję zajmuje od 1998 r. – 264 % średniej unijnej. Za nim uplasowały się Austria (129 %) oraz Szwecja (127 %). Najniższy wskaźnik odnotowano w Bułgarii i Rumunii – odpowiednio 47 % oraz 54 %. Wśród krajów nie należących do UE w przypadku Norwegii wskaźnik ten wyniósł 191 %, w Szwajcarii – 158 %, w Islandii – 116 %. Natomiast najniższą wartość wskaźnika odnotowano w Bośni i Hercegowinie oraz Albanii – odpowiednio 29 % i 30 %. (*Lietuvos rytas*, 19.06.2014)

Wsparcie UE wykorzystano prawie w całości

Na Litwie zostały rozdysponowane prawie wszystkie środki z funduszy strukturalnych UE, przeznaczone w ramach wsparcia w okresie 2007 – 2013. Według danych Ministerstwa Finansów, liczba projektów dofinansowanych ze środków UE wyniosła 8,15 tys., ogólna ich wartość wyniosła 30,7 mld LTL. Na realizację tych projektów wykorzystano 99,8 % przyznanego Litwie unijnego wsparcia w ramach perspektywy finansowej 2007 – 2013. Środków jeszcze nie wykorzystały do końca Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (29,7 mln LTL), Ministerstwo Opieki Społecznej i Pracy (7,9 mln LTL) oraz Ministerstwo Gospodarki (4,7 mln LTL). (*Lietuvos rytas, 19.06.2014*)

W I kwartale spółki zarobiły ponad 2 mld LTL

Według danych Departamentu Statystyki, w I kwartale br. spółki na Litwie zarobiły 2,2 mld LTL zysku. Jest to o 14 % więcej niż w I kwartale poprzedniego roku. Jednak wartość przychodów spółek w ciągu roku zmniejszyła się o 1,4 % i wyniosła 52,9 mld LTL. W porównaniu z ostatnim kwartałem 2013 r. wielkość wypracowanego przez spółki zysku zmniejszyła się o 16 %, natomiast wartość przychodów zmniejszyła się o 14,1 %. Największy wpływ na spadek przychodów spółek miały pogarszające się wyniki sektora petrochemicznego. Największy zysk wypracowały spółki handlu hurtowego oraz spółki dostarczające energię elektryczną, gaz oraz parę – odpowiednio 355,5 mln LTL oraz 352,3 mln LTL. Udział rentownych spółek w I kwartale br. wyniósł 62,2 % i był wyższy niż przed rokiem (58,6 %), ale niższy niż w ostatnim kwartale 2013 r. (62,6 %). (*Lietuvos žinios, 17.06.2014*)

Deflacja w maju

W maju na Litwie odnotowano miesięczną deflację w wysokości 0,1 %. Spadek cen odnotowano po dwumiesięcznej przerwie. Roczna stopa inflacji w maju br. również wyniosła 0,1 %, natomiast średnioroczna stopa inflacji – 0,4 %. (*Lietuvos rytas, 10.06.2014*)

Eksport się kurczy

Wartość eksportu Litwy w okresie styczeń – kwiecień br. wyniosła 25,437 mld LTL, natomiast wartość importu w tym samym okresie – 27,824 mld LTL. Jest to odpowiednio o 8,4 % oraz 7 % mniej niż w ciągu pierwszych czterech miesięcy poprzedniego roku. Wielkość deficytu handlowego w tym okresie wyniosła 2,388 mld LTL i była o 10 % większa niż przed rokiem. Nie uwzględniając produktów mineralnych wartość eksportu i importu w omawianym okresie w ciągu roku zwiększyła się o 2,7 % oraz 8,5 %. Eksport produktów pochodzenia litewskiego zmniejszył się o 16 %, natomiast po wyeliminowaniu produktów mineralnych zwiększył się o 0,3 %. (*Lietuvos rytas, 07.06.2014*)

Litwa otrzymała zgodę na wprowadzenie euro z początkiem 2015 r.

Komisja Europejska oraz Europejski Bank Centralny ogłosiły swe raporty, w których stwierdza się, że Litwa może w początkiem 2015 r. wprowadzić euro. Ostateczna decyzja o tym, czy Litwa zostanie zaproszona do przyłączenia się do strefy euro, zapadnie w końcu lipca br. „Chcę podzielić się z mieszkańcami Litwy dobrą nowiną, którą otrzymaliśmy od Komisji Europejskiej. KE twierdzi, że Litwa jest przygotowana do wprowadzenia euro z dniem 1 stycznia 2015 r. Litwa bardzo się starała, wiele dokonała i pomyślnie zdała ten egzamin. Nasza konsekwentna praca została dostrzeżona i doceniona.” – powiedział premier Algirdas Butkevičius. Prezydent Dalia Grybauskaitė stwierdziła, iż nie ma wątpliwości, że Litwa będzie miała od następnego roku euro, gdyż już dawno „na to zasłużyła”. „Będąc w klubie najsilniejszych sami będziemy mogli podejmować decyzje – więcej pieniędzy zostanie na emerytury i inne potrzeby. A teraz jesteśmy nieco za drzwiami” – powiedziała prezydent. Komisja Europejska ogłosiła sprawozdanie konwergencji za 2014 r., w którym oceniła przygotowanie 8 państw członkowskich do wprowadzenia euro. KE oraz EBC swe wnioski przygotowywali w oparciu o dane statystyczne z dnia 15 maja br. W tym dniu dług publiczny Litwy wynosił 39,4 % PKB (dopuszczalna wielkość – 60 %), deficyt budżetowy – 2,2 % PKB (dopuszczalna granica – 3 %), wysokość długoterminowych stóp procentowych – 3,6 %

(5,4 %). (*Lietuvos rytas, Verslo žinios, 05.06.2014*)

Zmiany średnich wynagrodzeń

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto, z wyjątkiem przedsiębiorstw indywidualnych, w I kwartale br. wyniosło 2315,9 LTL i było o 3,7 % wyższe niż przed rokiem. Średnie wynagrodzenie netto w ciągu roku zwiększyło się o 4,2 % i wyniosło 1804 LTL. W porównaniu z IV kwartałem 2013 r. średnie wynagrodzenie brutto i netto zmniejszyło się odpowiednio o 1 % oraz o 0,3 %. Według Departamentu Statystyki o spadku wynagrodzeń w ujęciu kwartalnym spowodowały mniejsze jednorazowe premie, dodatki i wypłaty pieniężne. (*Lietuvos rytas, 27.05.2014*)

Mieszkańcy Litwy wciąż obawiają się wprowadzenia euro

Z wyników badania, przeprowadzonego na zamówienie Litewskiego Instytutu Konsumentów, wynika, iż większość mieszkańców Litwy sądzi, że wprowadzenie euro będzie miało negatywne następstwa i tylko 12 % badanych osób było przeciwnego zdania. Większość respondentów jako negatywne skutki wprowadzenia europejskiej waluty wskazywała wzrost cen towarów i usług (57 %), spadek ogólnego poziomu życia (31 %), oszustwa przy przeliczaniu cen z litów na euro (30 %). Około 22 % respondentów stwierdziło, że Litwa utraci ważną część tożsamości narodowej, 16 % - że wprowadzenie euro może wywołać osobisty dyskomfort i tylko 12 % badanych było zdania, że wprowadzenie euro nie wywoła żadnych negatywnych skutków. (*Lietuvos rytas, 23.05.2014*)

„Orlen Lietuva” tradycyjnie największym płatnikiem podatków

Według danych Państwowej Inspekcji Podatkowej, 500 największych płatników podatków w I kwartale br. wpłaciło do budżetu 2,863 mld LTL podatków - o 311 mln LTL więcej niż przed rokiem. Tradycyjnie, na pierwszej pozycji największych płatników podatków uplasowała się spółka „Orlen Lietuva”, która w ciągu pierwszych trzech miesięcy br. wpłaciła do budżetu 302,7 mln LTL (przed rokiem - 311,6 mln LTL). Na drugiej pozycji uplasował się producent wyrobów tytoniowych „Philip Morris Baltic” - 134,9 mln LTL (119,9 mln LTL przed rokiem), a trzecie miejsce zajęła spółka handlująca produktami naftowymi „Okseta”, która wpłaciła 129,6 mln LTL podatków (62,7 mln LTL przed rokiem). Jednak analitycy zwracają uwagę, że obrazek największych płatników zniekształca fakt, iż inspekcja podatkowa w swych statystykach uwzględnia akcyzę, jednak nie uwzględnia składek płaconych na ubezpieczenia społeczne. Dlatego znaczną część największych płatników podatków stanowią spółki produkujące lub handlujące wyrobami akcyzowymi. Nerijus Mačiulis, analityk banku „Swedbank” proponuje podział największych płatników na trzy kategorie według rodzaju ich działalności. Pierwsza grupa - spółki handlujące wyrobami akcyzowymi - paliwami, wyrobami tytoniowymi i alkoholowymi. „Te spółki są zawsze wśród największych płatników podatków, jednak ich waga pod tym względem jest butaforią. Ich wyroby są opodatkowane nie tylko podatkiem VAT, ale też akcyzą, jednak należy zwrócić uwagę, że prawie wszystkie te podatki są płacone z kieszeni konsumentów.” - powiedział N. Mačiulis. Druga grupa - sieci handlu detalicznego, które z powodu dużych obrotów i wielkiej liczny zatrudnionych osób wpłacają spore kwoty podatku VAT oraz podatku PIT. Do trzeciej grupy można zakwalifikować instytucje finansowe oraz spółki telekomunikacyjne, które płacą najwięcej podatku PIT i składek na ubezpieczenia społeczne, gdyż pracuje w nich stosunkowo dużo pracowników i płacą one wyższe od średniego wynagrodzenia. (*Lietuvos rytas, Verslo žinios, 21.05.2014*)

System administrowania podatkami stanie się bardziej inteligentny

Państwowa Inspekcja Podatkowa przedstawiła rządowi nową koncepcję systemu administrowania podatkami. Inteligentny system elektronicznych kas fiskalnych pozwoli nie tylko administratorowi podatkowemu otrzymywać dane o operacjach w trybie online, ale także w przypadku przedsiębiorców zlikwiduje obowiązek wypełniania dziennika kasowego, sporządzania różnych sprawozdań, będzie generował wstępne deklaracje podatkowe. Według szacunków ekspertów tzw. inteligentny system administrowania podatkami pozwoli przedsiębiorcom zaoszczędzić, a jednocześnie pozwoli zwiększyć wpływy budżetowe o około 1,5 mld LTL. Wg danych rządu, wspólny system połączyłby inteligentne systemy elektronicznych kas fiskalnych, faktur elektronicznych,

elektronicznych listów przewozowych, także systemy ewidencji towarów akcyzowych. Koncepcja została opracowana po przeanalizowaniu systemów stosowanych w Portugalii, Gruzji, Szwecji, Holandii i innych krajach europejskich. Inspekcja planuje realizację pierwszego optymalnego etapu w ciągu 2 lat. (*Verslo žinios*, 20.05.2014)

Bank Litwy koryguje prognozy dot. wzrostu gospodarczego

Bank centralny Litwy skorygował prognozę wzrostu litewskiego PKB w najbliższej przyszłości. W przypadku roku bieżącego prognoza wzrostu PKB została zmniejszona o 0,3 pkt. procentowego do 3,3 %, natomiast prognoza na 2015 r. została zmniejszona o 0,2 pkt. procentowego do 3,6 %. Wg analityków banku największą niewiadomą pozostaje dalszy rozwój sytuacji na Ukrainie oraz to jak sankcje gospodarcze, jeżeli zostaną zaostrzone, wpłyną na praktycznie stagnującą gospodarkę Rosji. Mimo wszystko Bank Litwy przedstawił pozytywny obraz rozwoju litewskiej gospodarki uwzględniając ożywienie gospodarcze w strefie euro i innych krajach UE, na które przypada około 60 % litewskiego eksportu. W najbliższej przyszłości nadal na niskim poziomie będzie utrzymywać się inflacja – 0,9 % w roku bieżącym oraz 1,5 % w 2015 r., co pozytywnie wpłynie na oczekiwania konsumentów. Analitycy banku szacują, że wzrost wynagrodzeń wyniesie 3,5 % w 2014 r. oraz 4,1 % w 2015 r. (*Verslo žinios*, 20.05.2014)

Jedna czwarta litewskiej gospodarki w „szarej strefie”

Litewski Instytut Wolnego rynku szacuje, że w bieżącym roku „szara strefa” będzie stanowiła 25 % litewskiej gospodarki. Instytut także zwrócił uwagę, że na Litwie walczy się nie z przyczynami, a ze skutkami „szarej strefy” i zaproponował zmniejszenie niektórych podatków. Wg analityków instytutu, „szara strefa” już szósty rok z rzędu przekracza poziom sprzed kryzysu, gdy zajmowała 18 % rynku. W poprzednim roku wielkość „szarej strefy” oszacowano na 26 %. Nieco zmniejszyła się liczba nielegalnie zatrudnionych osób – w bieżącym roku 20 % respondentów stwierdziło, że w ciągu ostatniego roku otrzymało nielegalne dochody. W sektorze mocnych napojów alkoholowych „szara strefa” w bieżącym roku wyniesie 27 %, w sektorze papierosów – 28 % rynku. Udział nielegalnie nabywanej benzyny wyniesie 13 %, a oleju napędowego – 17 % rynku. (*Lietuvos žinios*, 15.05.2014)

Unie Europejska się podoba, a euro - już nie

Wg wyników najnowszego badania Eurobarometru, w ciągu ostatnich 5 miesięcy – od listopada 2013 r. do marca br. – liczba mieszkańców Litwy, popierających wprowadzenie euro, zmniejszyła się o 6 pkt. procentowych do 34 %. Natomiast liczba przeciwników euro zwiększyła się o 7 pkt. procentowych i wynosiła 56 %. Około 10 % respondentów nie miało swego zdania w tej kwestii. Natomiast mieszkańcy Litwy znacznie lepiej w porównaniu z mieszkańcami innych krajów oceniają samą Unię Europejską. Nawet 64 % mieszkańców sądzi, że sytuacja gospodarcza UE jest dobra. Jest to prawie dwukrotnie więcej niż wynosi średnia dla całej UE – w całej Wspólnocie tylko co trzeci mieszkaniec pozytywnie ocenia sytuację gospodarczą UE. Dobrą opinię o sytuacji gospodarczej UE mają także Bułgarzy (62 %), Polacy (60 %), Estończycy (59 %), Rumuni (57 %) oraz Łotysze (53 %). Samą UE pozytywnie na Litwie oceniają 43 % mieszkańców – o 9 pkt. procentowych więcej niż w całej UE. Negatywną opinię o UE ma 8 % mieszkańców Litwy, gdy w całej Wspólnocie takich mieszkańców jest 26 %. Poza tym, nawet 64 % mieszkańców Litwy jest pozytywnie nastawionych w kwestii przyszłości UE, chociaż średnia unijna wynosi 53 %. (*Lietuvos rytas*, 14.05.2014)

Powolny wzrost cen

W kwietniu br. miesięczna stopa inflacji na Litwie wyniosła 0,3 %. Ceny towarów i usług rosły drugi miesiąc z rzędu. Wg danych litewskiego Departamentu Statystyki, roczna stopa inflacji w kwietniu br. wyniosła 0,2 %, natomiast średnioroczna stopa wynosiła 0,5 %. (*Lietuvos rytas*, 10.05.2014)

Problemy dużych spółek odbiły się na eksporcie

W I kwartale br. roku Litwa zarówno mniej eksportowała, jak i mniej importowała. W opinii ekspertów, takie

zmiany są związane przede wszystkim z trudną sytuacją spółek „Orlen Lietuva” oraz „Achema”. Wartość eksportu Litwy w I kwartale wyniosła 18,587 mld LTL, natomiast wartość importu – 20,313 mld LTL. Jest to odpowiednio o 10,5 % oraz 7,2 % mniej, niż w I kwartale poprzedniego roku. Deficyt handlowy w bieżącym roku zwiększył się o 53,8 % i wyniósł 1,726 mld LTL. Jednak nie uwzględniając produktów mineralnych wartość eksportu i importu w ciągu roku zwiększyła się odpowiednio o 2,6 % oraz 8,6 %. Według danych statystycznych, najbardziej zmniejszył się eksport produktów naftowych (o 47,8 %), środków transportu naziemnego (o 25,5 %) oraz nawozów (o 24,4 %).

Bezrobocie się zmniejsza

Na początku maja br. stopa bezrobocia na Litwie wynosiła 9,8 % i była o 1 pkt. procentowy niższa niż na początku kwietnia br. oraz o 1,7 pkt. procentowego niższa niż przed rokiem. Wg danych Litewskiej Giełdy Pracy, na początku maja br. było zarejestrowanych 179,5 tys. bezrobotnych osób. (*Lietuvos rytas, 06.05.2014*)

Zwiększyły się zarówno wynagrodzenia, jak i ceny

Od 2003 r. – ostatniego roku przed wstąpieniem do Unii Europejskiej – w państwach bałtyckich znacznie zwiększyła się siła nabywcza mieszkańców. Jednak równocześnie z wynagrodzeniami znacznie wzrosły także ceny. Według danych analizy gospodarstw domowych, przeprowadzonej przez oddziały SEB banku w krajach bałtyckich, największy wzrost realnego wynagrodzenia w ciągu ostatniego dziesięciolecia odnotowano na Łotwie – w 2013 r. było ono o 57 % wyższe niż w 2003 r. Na Litwie w porównaniu z 2003 r. zwiększyło się ono o 52 %, a w Estonii – o 50 %. W podobnym tempie w ciągu dziesięciu lat zwiększyły się także emerytury. Ceny, szczególnie w przypadku towarów pierwszej potrzeby, także najbardziej zwiększyły się na Łotwie. Tutaj koszyk artykułów spożywczych zdrożał o 88 %, w Estonii odnotowano wzrost o 65 %, a na Litwie – o 67 %. (*Lietuvos rytas, 06.05.2014*)

PKB dalej rośnie

PKB Litwy w I kwartale br., w porównaniu z I kwartałem 2013 r., po wyeliminowaniu wpływu sezonowości i liczby dni pracy, zwiększył się o 2,9 % i w cenach bieżących wyniósł 27,692 mld LTL. W porównaniu z ostatnim kwartałem poprzedniego roku wzrost PKB wyniósł 0,6 %. (*Lietuvos rytas, 02.05.2014*)

Nowy podatek

Od 1 maja br. na Litwie jest stosowany podatek akcyzowy od gazu wykorzystywanego w ciepłownictwie. Wielkość podatku wynosi 35 LTL/1000 m³, natomiast w przypadku gazu wykorzystywanego do celów biznesowych akcyza wynosi 18 LTL/1000 m³. Szacuje się, że z tytułu tego podatku do budżetu wpłynie 7 mln LTL. Gospodarstwa domowe tego podatku nie będą płaciły. (*Lietuvos rytas, 02.05.2014*)

Oszacowano wielkość rekompensat za zmniejszone emerytury

Rząd postanowił, że w końcu bieżącego roku zostanie wypłaconych 20 % zmniejszonych w czasie kryzysu emerytur. Budżet Funduszu Ubezpieczeń Społecznych „Sodra” na ten cel będzie musiał przeznaczyć 90 mln LTL. Całkowicie emerytury zostaną zrekompensowane w ciągu dwóch najbliższych lat. W 2015 r. i 2016 r. emerytom wypłaci się po 40 % uciętych emerytur. Rekompensaty otrzyma ponad pół miliona emerytów, którym w okresie kryzysu 2010 – 2011 emerytury zmniejszono średnio o 15 %. Planuje się, że ten proces rozpocznie się w IV kwartale br., uwzględniając sytuację finansową „Sodry”. Ogółem na zrekompensowanie emerytur potrzeba będzie 450 mln LTL. (*Verslo žinios, 29.04.2014*)

Ryzyko bankructwa Litwy na podobnym poziomie jak i Słowenii

Wg najnowszego raportu dot. zdolności kredytowej państw w I kwartale br., opracowanego przez spółkę badawczą „S&P Capital IQ”, ryzyko bankructwa Litwy w ciągu najbliższych 5 lat wynosi 9,3 %. Wśród ocenionych 74 państw świata Litwa uplasowała się na 38 miejscu, między Słowenią (10,3 %) i Filipinami (9 %). Dla

porównania, przed rokiem ryzyko bankructwa Litwy oceniono na 8,46 % i Litwa zajęła 31 miejsce wśród 76 krajów. Ryzyko upadłości Łotwy wyceniono na 8,7 % i razem z Malezją zajęła 34 – 35 miejsca. Natomiast Estonia trafiła do pierwszej dziesiątki najbardziej bezpiecznych państw i razem z Austrią plasowała się na 10 – 11 miejscach (ryzyko upadłości 3,5 %). Na pierwszym miejscu rankingu uplasowała się Norwegia (1,2 %), a na drugim i trzecim miejscu Szwecja i USA (ryzyko upadłości 1,5 %). Za najbardziej niebezpieczne kraje uznano Argentynę (70,5 %), Wenezuelę (58,9 %) oraz Ukrainę (45,1 %). (*Verslo žinios*, 25.04.2014)

Litwa spełniła pozostałe kryteria Maastricht

Wielkość deficytu budżetowego oraz długu publicznego Litwy w 2013 r. były zgodne z kryteriami z Maastricht. W tej sytuacji nie pozostało formalnych przeszkód, by z początkiem 2015 r. Litwa wprowadziła euro. Deficyt budżetowy w 2013 r. na Litwie wyniósł 2,2 % PKB, natomiast dług publiczny stanowił 39,4 % PKB. Takie dane ogłosił Eurostat. Zgodnie z kryteriami z Maastricht, które powinny spełnić kraje pragnące wejść do strefy euro, wielkość deficytu budżetowego nie może przekroczyć 3 % PKB, natomiast wielkość długu publicznego – 60 % PKB. Litewski Departament Statystyki poinformował, że w poprzednim roku deficyt budżetowy wyniósł 2,57 mld LTL (2,15 % PKB), a dług publiczny wyniósł 47,112 mld LTL albo 39,4 % PKB. Największy deficyt wśród krajów UE w poprzednim roku odnotowano w Słowenii (14,7 % PKB), Grecji (12,7 %) oraz Irlandii (7,2 %). Najbardziej zadłużonymi krajami były Grecja (dług publiczny wyniósł 175,1 % PKB), Włochy (132,6 %) oraz Portugalia (129 %). (*Lietuvos rytas*, 24.04.2014)

Uchwalono ustawę o wprowadzeniu euro

Sejm uchwalił ustawę o wprowadzeniu euro na Litwie. Ustawa ta określa warunki wymiany waluty, podawanie cen, informowanie społeczeństwa oraz inne praktyczne kwestie związane z wprowadzeniem wspólnej waluty europejskiej. Zgodnie z ustawą, lity na euro nieodpłatnie i bezterminowo, w dowolnej kwocie będzie wymieniał bank centralny. Banki komercyjne nieodpłatnie będą wymieniały przez pół roku. Później Bank Litwy ogłosi listę banków komercyjnych, które będą wymieniały waluty do końca 2015 r., a od 2016 r. banki będą mogły wymieniać lity na euro bezterminowo na podstawie określonych przez siebie zasad. Przez dwa miesiące nieodpłatnie pieniądze można będzie wymienić także w około 500 oddziałach pocztowych. Przez pół roku przed wprowadzeniem oraz pół roku po wprowadzeniu wszystkie ceny będą podawane w obu walutach. (*Lietuvos rytas*, 18.04.2014)

Wyższy rating Litwy

Agencja ratingowa „Standard & Poors” poprawiła rating długoterminowego kredytowania Litwy od razu o dwa poziomy – z BBB na A-. Ostatni raz taki rating Litwa miała w styczniu 2008 r. Swoją decyzję agencja motywowała tym, że wyniki wzrostu gospodarki Litwy oraz sektora finansów publicznych w 2013 r. przekroczyły oczekiwania agencji. Agencja prognozuje, że również w okresie 2014 – 2017 gospodarka Litwy dalej będzie rosła średnio o 4 % rocznie, a deficyt fiskalny będzie się zmniejszał. (*Lietuvos rytas*, 12.04.2014)

Spadek eksportu

Wartość eksportu Litwy w styczniu i lutym br. wyniosła 12,071 mld LTL, natomiast importu – 12,938 mld LTL. Jest to odpowiednio o 9,6 % oraz 9,9 % mniej, niż w pierwszych dwóch miesiącach poprzedniego roku. Roczny spadek eksportu jest notowany już piąty miesiąc z rzędu. Spadek eksportu towarów litewskiego pochodzenia w ciągu dwóch miesięcy wyniósł aż 19,4 %. Jednak spadek ten wynikał w zasadzie ze spadku eksportu produktów naftowych. W styczniu i lutym eksport produktów naftowych zmniejszył się o 41,7 %. Pomijając produkty mineralne wartość eksportu Litwy zwiększyła się o 3,5 %, natomiast eksport towarów litewskiego pochodzenia zmniejszył się tylko o 1,6 %. Także spory spadek eksportu zanotowano w kategorii środków transportu (- 20,6 %) z powodu spadku reeksportu używanych samochodów na Wschód oraz w kategorii przemysłu chemicznego (- 8,8 %). Największy wzrost odnotowano w kategorii maszyn i urządzeń (20,2 %), mebli (13,9 %) oraz branży drzewnej i papieru (13,1 %). Największe ryzyko dla litewskiego eksportu powodują perspektywy gospodarek Rosji i innych krajów wschodnich. W 2013 r. na Rosję, Białoruś i Ukrainę przypadło 28,5 % ogólnej wartości eksportu Litwy.

Jednak z drugiej strony poprawiające się perspektywy gospodarki strefy euro pozwalają spodziewać się bardziej intensywnego eksportu na Zachód. (*Lietuvos rytas, Verslo žinios, 10.04.2014*)

Inflacja w marcu

Wg danych Departamentu Statystyki, w marcu br., w porównaniu z lutym, na Litwie odnotowano inflację na poziomie 0,4 %. Największy wpływ na to miał wzrost cen odzieży, obuwia, owoców. (*Verslo žinios, 09.04.2014*)

Biznes wierzy w korzyści euro, pracownicy obawiają się o wynagrodzenia

Na zamówienie banku „Danske Bank” agencja RAIT w lutym przeprowadziła badanie 250 kierowników litewskich spółek w kwestii wprowadzenia euro. Większość badanych kierowników spółek wierzy w korzyści, które przyniesie wprowadzenie wspólnej europejskiej waluty. Około 20 % respondentów stwierdziło, że euro trzeba było wprowadzić wcześniej, 27 % - że koniecznie należy to zrobić w 2015 r., natomiast 26 % popiera wprowadzenie euro, jednak uważa, iż nie należy z tym śpieszyć. Wprowadzenia euro nie poparło 25 % respondentów - połowa z nich twierdzi, że euro nie jest potrzebne w najbliższej przyszłości, połowa - że wcale nie jest potrzebne. Prawie połowa ankietowanych kierowników uważa, że wprowadzenie euro nie spowoduje dodatkowych kosztów, około 25 % jeszcze tego nie oszacowało, 20 % sądzi, że przejście na euro będzie kosztowało do 5 tys. LTL, 5 % - od 5 tys. do 10 tys. LTL, a 3,2 % koszty przejścia na euro ocenia na ponad 10 tys. LTL. O pozytywnych efektach wprowadzenia euro dla ich biznesu przekonanych jest 37 % respondentów, 34 % kierowników sądzi, że wprowadzenie euro nie będzie miało wpływu na wyniki ich spółek, natomiast o możliwych negatywnych skutkach zastanawia się 20 % respondentów.

Z kolei wyniki badania, przeprowadzonego przez międzynarodową spółkę rekrutacyjną „Manpower”, wskazują, iż około 30 % pracowników obawia się, że pracodawcy mogą wykorzystać wprowadzenie euro do zmniejszenia wynagrodzeń. Tylko 10 % ankietowanych stwierdziło, że nie spodziewają się żadnych zmian przy wprowadzaniu euro. Około 10 % badanych stwierdziło, że skutkiem wprowadzenia euro może być zmniejszenie liczby miejsc pracy. Identyczna część badanych osób wyraziła obawy, że może rozpocząć się proces wypłacania wynagrodzeń „w kopertach”. (*Lietuvos žinios, 04.04.2014*)

Litwa spełnia wszystkie kryteria z Maastricht

Według wstępnych danych Departamentu Statystyki, jeszcze do niedawna wywołujący nieco wątpliwości wskaźnik deficytu budżetowego w 2013 r. z pewną rezerwą spełni kryterium z Maastricht, które w przypadku krajów strefy euro wynosi 3 % PKB. Oznacza to, że Litwa w danym momencie spełnia wszystkie kryteria z Maastricht i bardzo prawdopodobne jest, że w lipcu otrzyma oficjalne zaproszenie do wprowadzenia euro z początkiem 2015 r. Według danych Departamentu Statystyki, deficyt budżetowy Litwy w 2013 r. wyniósł 2,2 % PKB, natomiast szacując go wg metodyki stosowanej przez Eurostat powinien być nawet niższy o 0,1 pkt. procentowego. Wielkość długu publicznego Litwy wg ostatnich danych Departamentu Statystyki wynosi 39,4 % PKB i także jest znacznie niższa od wymaganego kryterium 60 % PKB. Przy ocenie zgodności wskaźników Litwy z kryteriami Maastricht instytucje europejskie będą się opierały na danych Eurostatu. Ostateczne dane dot. stanu finansów krajów UE w 2013 r. Eurostat ogłosi 23 kwietnia br., natomiast dane dot. inflacji będą znane 15 maja, jednak także kryterium inflacyjne Litwa spełnia obecnie ze znacznym zapasem. W maju br. KE oraz Europejski Bank Centralny przygotowują sprawozdanie konwergencji, a przedstawione w nim wnioski staną się oficjalną podstawą do podjęcia decyzji, czy Litwa może wprowadzić euro. Jeżeli w czerwcu ministrowie finansów krajów strefy euro przedstawią rekomendację, a nowy skład Parlamentu Europejskiego przedstawi pozytywną opinię w sprawie wstąpienia Litwy do strefy euro, ostateczna decyzja Rady UE zostanie ogłoszona 22 lipca br. (*Verslo žinios, 04.04.2014*)

Zmiany w strukturze wydatków litewskich konsumentów

W ciągu ostatniego dziesięciolecia konsumenci na Litwie przeżyli zarówno optymistyczny okres wzrostu konsumpcji, jak i kryzys gospodarczy. Dlatego w ciągu ostatniego dziesięciolecia zaszły pewne zmiany w

strukturze wydatków konsumpcyjnych. Według danych Departamentu Statystyki, zmniejszył się udział wydatków na żywność z 30 % w 2004 r. do 25,2 % w 2014 r. Według statystyków, na taką zmianę największy wpływ miał wzrost zarobków, gdyż, wydatki na żywność są stosunkowo stałe. Dla porównania, w 2004 r. średnie wynagrodzenie netto wynosiło na Litwie 786 LTL, a w 2013 r. – 1729 LTL. Jednak udział innych niezbędnych wydatków w ciągu dziesięciolecia nieco się zwiększył. Wydatki na utrzymanie mieszkania zwiększyły się z 13,7 % do 14 %, natomiast wydatki na transport zwiększyły się z 9,4 % do 14,1 %, w tym wydatki na paliwo i oleje zwiększyły się z 4,7 % do 7 %. Zmniejszyły się natomiast wydatki na odzież i obuwie – z 8 % do 7 %. Także należy odnotować wzrost wydatków na usługi oraz towary związane ze zdrowiem – z 1,6 % do 6,2 %.

Instytut Finansów Osobistych banku „Swedbank” dokonał analizy wydatków mieszkańców stolic trzech państw bałtyckich. Z badania wynikało, że rodzina w Wilnie na żywność, transport oraz utrzymanie mieszkania wydaje 44 % swych dochodów. W Tallinie te wydatki stanowią 29 %, natomiast w Rydze – 47 %. W badaniu uwzględniono wydatki czteroosobowej rodziny, która mieszka we własnym mieszkaniu o powierzchni 70 m² w bloku starej budowy (blok nie był renowowany), nie posiada zaciągniętego kredytu i nie korzysta z własnego auta. Jak stwierdziła przedstawicielka banku, absolutna kwota wydatków w stolicach państw bałtyckich jest podobna, jednak po dokonaniu oceny różnic w przychodach widać, że mieszkańcom Tallina, których zarobki są wyższe niż w przypadku Wilna lub Rygi, więcej pieniędzy zostaje na inne towary i usługi. Po uwzględnieniu wszystkich przychodów i wypłat na dzieci przychody netto czteroosobowej rodziny w Tallinie wynoszą średnio 6 163 LTL miesięcznie, w Rydze taka rodzina otrzymuje 4 306 LTL, a w Wilnie – 4 102 LTL. Sytuację Estończyków także poprawia darmowy transport publiczny dla mieszkańców Tallina. Jednak mieszkańcy Tallina najwięcej płacą za utrzymanie mieszkania – 2 087 LTL, w Rydze te wydatki wynoszą 1 668 LTL, w Wilnie – 1 972 LTL. Natomiast w przypadku Wilna najmniej rodzina wydaje na niezbędne artykuły żywnościowe – 996 LTL, w Tallinie – 1 097 LTL, a w Rydze – 1 145 LTL. (*Verslo žinios*, 03.04.2014)

Każdy piąty pracujący otrzymuje minimalne lub niższe wynagrodzenie

Po dokonaniu analizy danych za 2013 r. Departament Statystyki poinformował, że w poprzednim roku 20,7 % pracujących osób otrzymywało minimalne lub niższe wynagrodzenie miesięczne. W 2012 r. takich osób było 18,5 %. Ponad połowa z tych osób była zatrudniona na niepełny dzień pracy. Osoby, które były zatrudnione na pełnowymiarowy dzień pracy i otrzymywały minimalne wynagrodzenie miesięczne (1000 LTL brutto) stanowiły 10,5 % zatrudnionych. Wśród spółek płacących najniższe wynagrodzenia za pełny dzień pracy liderami są spółki budowlane, usługowe, handlu detalicznego i hurtowego oraz firmy dokonujące transakcje z nieruchomościami. Znaczną część osób pracujących przez cały dzień pracy i otrzymujących minimalne wynagrodzenie stanowią osoby w wieku do 20 lat (18,9 %). Najwięcej pracowników – 27 % - w poprzednim roku otrzymywało wynagrodzenia w przedziale 1500 – 2500 LTL. (*Verslo žinios*, 01.04.2014)

Groźne liczby

Przewodniczący sejmowego Komitetu Budżetu i Finansów Bronius Bradauskas oświadczył, że straty Litwy z powodu konfliktu rosyjsko – ukraińskiego mogą wynieść do 4 mld LTL. „Jeżeli sprawdzi się najgorszy scenariusz, budżet kraju straci około 500 mln LTL (2 % wpływów budżetowych), a ogólna wartość PKB zmniejszy się o 3 mld LTL (o 2,4 % PKB).” – powiedział B. Bradauskas. Na skutek tych zawirowań pracę może utracić 10 tys. osób. Największego oddziaływania oczekuje się w branży transportowej, logistycznej, przemysłu spożywczego. Wg niego takie szacunki przedstawił Bank Litwy oraz Ministerstwo Finansów. Jednak dodał, że są to tylko szacunki wstępne. Tydzień wcześniej premier Algirdas Butkevičius stwierdził, że finansowe i ekonomiczne straty Litwy z powodu konfliktu w bieżącym roku mogą wynieść 1,6 % PKB. (*Lietuvos rytas*, 27.03.2014)

Niższa prognoza wzrostu

Analitycy banku „Danske Bank” zmniejszyli prognozę wzrostu PKB Litwy w bieżącym roku z 3,7 % do 3 %. W opinii analityków banku, konsekwentny rozwój litewskiej gospodarki podtrzymuje wewnętrzny popyt oraz oczekiwania wprowadzenia euro. Jednak najczęściej obaw dla potencjału wzrostu gospodarki wywołuje zacinające się tempo wzrostu eksportu, a najczęściej zagrożen wynika z przebiegu konfliktu rosyjsko – ukraińskiego. (*Lietuvos*

rytas, Verslo žinios, 26.03.2014)

Zadłużenie zagraniczne spada

Na każdego mieszkańca Litwy w końcu 2013 r. przypadało 11 127,6 LTL zagranicznego zadłużenia Litwy. Było to o 6,1 % mniej niż w końcu 2012 r. gdy ta kwota wynosiła 11 852,6 LTL. Ogólna wartość zadłużenia zagranicznego w końcu 2013 r. wynosiła 32,765 mld LTL, o 7 % mniej niż w końcu 2012 r. Około 99,3 % tej kwoty przypadało na zadłużenie sektora rządowego oraz 0,7 % na zadłużenie samorządów. (*Lietuvos rytas, 21.03.2014*)

Litwa wśród liderów w handlu zagranicznym

Według danych Eurostatu, w poprzednim roku Litwa odnotowała największy wzrost importu wśród państw członkowskich UE. W porównaniu z 2012 r., w poprzednim roku import zwiększył się o 7 % i wyniósł 26,5 mld EUR. Wzrost eksportu wyniósł również 7 %, jednak pod względem tego wskaźnika Litwę wyprzedziły Wielka Brytania (11 %), Rumunia (10 %) oraz Cypr (9 %). Wartość eksportu w 2013 r. wyniosła 24,6 mld EUR. (*Lietuvos rytas, 19.03.2014*)

Większy zysk spółek

Przedsiębiorstwa na Litwie w 2013 r. odnotowały zysk brutto o łącznej wartości 10,5 mld LTL. Jest to o 11,1 % więcej niż w 2012 r. Wg danych Departamentu Statystyki, przychody spółek w 2013 r. zwiększyły się o 5,9 % i wyniosły 230,5 mld LTL. (*Lietuvos rytas, 18.03.2014*)

Pierwszy krok w kierunku euro

Komitet Gospodarki i Polityki Pieniężnej Parlamentu Europejskiego pozytywnie ocenił starania Litwy dotyczące wprowadzenia euro. Jest to pierwszy krok na drodze uzyskania zezwolenia europejskich instytucji na wprowadzenie euro z początkiem 2015 r. „Sprawozdanie rzeczywiście jest pozytywne, stwierdzono w nim, że wymagania prawne zostały spełnione, spełniane są wszystkie kryteria z Maastricht. Zwraca się uwagę, że była zastosowana procedura nadmiernego deficytu budżetowego, jednak została ona odwołana w czerwcu 2013 r. W sprawie systemu finansowego stwierdzono, że jest on dokapitalizowany, płynny.” – powiedział prezes Banku Litwy Vitas Vasiliauskas. W sprawozdaniu także zwrócono uwagę na zależność systemu energetycznego, jednak podkreśla się, że Litwa czyni starania w celu jej zmniejszenia. Także w sprawozdaniu odnotowano, iż opinia społeczeństwa w sprawie euro na razie jest raczej negatywna. Te stwierdzenie oparte jest na badaniu „Eurobarometru” z poprzedniego roku. Jest to tylko pierwszy krok na drodze do wprowadzenia europejskiej wspólnej waluty. Najważniejsze sprawozdania – raport konwergencji Komisji Europejskiej oraz raport Europejskiego Banku Centralnego – zostaną przedstawione w późniejszym terminie. (*Lietuvos rytas, 18.03.2014*)

Zmiany w strukturze litewskiego eksportu

Z początkiem bieżącego roku odnotowano pewne zmiany w strukturze litewskiego eksportu. Podstawowe tendencje – spadek eksportu paliw i wzrost eksportu produktów mleczarskich oraz drewna. Jednak ogólny wynik w styczniu br. nie był zadowalający – wartość eksportu litewskich towarów wyniosła 5,9 mld LTL i nie dorównała żadnemu miesiącowi 2012 r., w porównaniu ze styczniem 2012 r. wartość eksportu była o 11 % niższa. Największy wpływ na spadek eksportu miał spadek eksportu paliw wyprodukowanych przez „Orlen Lietuva”. Jako największe przeszkody przedstawiciele rafinerii wymieniają szczególnie ostrą konkurencję na światowych rynkach paliw, wydobycie ropy łupkowej w USA oraz niekorzystne dla spółki warunki logistyczne. Z powodu rewolucji łupkowej Amerykanie przestali kupować paliwa w Europie, w tym także na Litwie. W styczniu br. eksport paliw do USA zmniejszył się o 74,8 %. Spadek eksportu paliw w lutym spowodowały także wydarzenia na Ukrainie, która jest ważnym nabywcą paliw wyprodukowanych na Litwie. Spadek eksportu w tym kierunku wyniósł 48 %. Jednak pozytywne tendencje odnotowano w eksporcie produktów mleczarskich i drewna. W styczniu litewskie zakłady przetwórstwa mleka wróciły na rosyjski rynek, jednak sprzedaż rosła także w krajach Europy Zach. Wzrost eksportu produktów mleczarskich w styczniu br. wyniósł 28,5 %. Wzrost eksportu drewna w styczniu wyniósł 20 %, przeważnie do Chin. (*Lietuvos rytas, 13.03.2014*)

Deflacja na Litwie

Wg danych Departamentu Statystyki, w lutym br. na Litwie zanotowano deflację, której poziom wyniósł 0,04 %. Ceny towarów konsumpcyjnych i usług na Litwie praktycznie nie ulegają zmianie już od dwóch miesięcy z rzędu, gdyż w styczniu również odnotowano deflację 0,05 %. Roczna stopa inflacji w lutym wynosiła 0,2 %, a średnioroczna stopa inflacji – 0,7 %. (*Lietuvos rytas, 12.03.2014*)

Pracuje co trzecia osoba

Średnia liczba pracujących osób w ciągu IV kwartału 2013 r. zmniejszyła się o 0,6 % i wynosiła 1,14 mln osób. Najbardziej liczba zatrudnionych osób zmniejszyła się w okręgach olickim (lit. *Alytaus*) – o 2,1 %, uciańskim (lit. *Utenos*) – o 1,7 % oraz telszańskim (lit. *Telšiy*) – o 1,6 %. W ujęciu rocznym, w porównaniu z IV kwartałem 2012 r., średnia liczba zatrudnionych zwiększyła się o 2,7 %. Liczba zatrudnionych zwiększyła się we wszystkich okręgach, z wyjątkiem mariampolskiego (spadek o 0,1 %). (*Lietuvos rytas, 06.03.2014*)

Wzrost akcyzy na wyroby tytoniowe

Minimalna wielkość podatku akcyzowego na papierosy od 1 marca br. wynosi 256 LTL za 1000 sztuk (dotychczas – 244 LTL), natomiast element specyficzny akcyzy wynosi 157 LTL (148 LTL). Podatek akcyzowy od cygar i cygaretek zwiększa się z 87 LTL do 93 LTL za kg produktu. Przewiduje to uchwalona w poprzednim roku nowelizacja ustawy o podatku akcyzowym. Akcyza na papierosy jest zwiększana, gdyż Litwa powinna przed 2018 r. osiągnąć minimalny poziom UE – minimum 311 LTL za 1000 papierosów. Minister finansów wcześniej stwierdził, że ze zwiększenia akcyzy na wyroby tytoniowe w marcu oraz akcyzy na wyroby alkoholowe w kwietniu do budżetu powinno wpłynąć dodatkowych 50 mln LTL. (*Lietuvos žinios, 04.03.2014*)

„Orlen Lietuva” największym eksporterem na Litwie

Państwowa Inspekcja Podatkowa ogłosiła ranking TOP 50 największych eksporterów w 2013 r. Pozycję lidera utrzymała spółka „Orlen Lietuva”, która wyprzedziła producenta granulatu PET „Indorama Polymers Europe” oraz producenta nawozów „Achemę”. W pierwszej dziesiątce największych eksporterów znalazły się także takie spółki, jak: spółka logistyczna „Girteka Logistics”, grupa działająca w branży rolniczej „Linas Agro”, producent nawozów „Lifosa”, producenci granulatu i formatek PET „Neo Group” i „Orion Global Pet” oraz spółka kolejowa „Lietuvos geležinkeliai”. W porównaniu z 2012 r. w zestawieniu pojawiło się 8 nowych spółek, niektóre z nich odnotowały znaczne awanse w zestawieniu. Największy skok odnotowała spółka „Lossless”, która z 184 pozycji awansowała na 29 miejsce. Spółka eksportuje paliwa samochodowe, najwięcej do Polski i na Słowację. Ze 119 miejsca na 36 awansowała spółka „Benetus”, która zajmowała się reeksportem wyrobów mięsnych z krajów UE do Rosji. Trzeci największy wzrost eksportu odnotowała spółka „Sunergus”, która awansowała o 26 pozycji i zajęła 48 miejsce. Spółka eksportowała paliwa, w poprzednim roku sporo kupowała od „Orlen Lietuva” i eksportowała przeważnie do Polski. (*Verslo žinios, 27.02.2014*)

Litwa jednym z liderów wzrostu gospodarczego

Wzrost litewskiej gospodarki w 2014 r. i 2015 r. pozostanie jednym z największych w UE. W opinii analityków Komisji Europejskiej w bieżącym roku PKB Litwy zwiększy się o 3,5 %, natomiast w 2015 r. – wzrośnie o 3,9 %. Pod względem wzrostu PKB Litwa ustąpi tylko Łotwie, której przewiduje się wzrost odpowiednio o 4,2 % i 4,3 %. W przypadku Estonii wzrost PKB ma wynieść 2,3 % oraz 3,6 %. (*Lietuvos rytas, 26.02.2014*)

Znaczny wzrost wynagrodzeń w IV kwartale

Średnie wynagrodzenie brutto w IV kwartale 2013 r., z wyjątkiem przedsiębiorstw indywidualnych, wynosiło 2340,2 LTL i było o 4,8 % wyższe niż przed rokiem. Średnie miesięczne wynagrodzenie netto w ciągu roku zwiększyło się o 4,6 % i w ostatnim kwartale 2013 r. wynosiło 1809 LTL. W ciągu kwartału, w porównaniu z III kwartałem 2013 r., średnie wynagrodzenie brutto i netto zwiększyły się odpowiednio o 1,5 % oraz 1,4 %. Wg Departamentu Statystyki, największy wpływ na wzrost wynagrodzenia miały wypłacone wyższe jednorazowe

premie, dodatki oraz zwiększenie wynagrodzeń dla urzędników państwowych zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego. Średnie wynagrodzenie brutto w IV kwartale 2013 r. w sektorze publicznym wynosiło 2456,4 LTL, a w sektorze prywatnym – 2273,6 LTL. Jest to odpowiednio o 2,9 % oraz 6,2 % więcej niż przed rokiem. Realne wynagrodzenie w ciągu kwartału zwiększyło się o 1,2 %, natomiast w ciągu roku – o 4,2 %. (*Lietuvos rytas*, 26.02.2014)

Dług publiczny nie przekroczył 40 %

W końcu 2013 r. dług publiczny Litwy wynosił 46,968 mld LTL, co stanowiło 39,4 % PKB za 2013 r. Z tej kwoty 32,765 mld LTL (69,8 %) stanowiło zadłużenie zagraniczne, natomiast 14,203 mld LTL (30,2 %) stanowiło zadłużenie wewnętrzne. (*Lietuvos rytas*, 21.02.2014)

Są podstawy do rozwoju regionalnego w najbliższej przyszłości

Rząd litewski zatwierdził Międzyrządowy Plan Rozwoju Regionalnego, na podstawie którego będą finansowane projekty samorządów do 2020 r. Zgodnie z zatwierdzonym planem w okresie 2014 – 2020 na realizację polityki regionalnej planuje się wydać 3,77 mld LTL, z czego aż 3,48 mld LTL będą stanowiły środki unijne. Podstawowym celem dokumentu jest niwelowanie różnic między poszczególnymi regionami Litwy, wsparcie zrównoważonego rozwoju kraju. Zatwierdzony plan daje możliwość samorządowym Radom Rozwoju Regionalnego rozpocząć planowanie konkretnych projektów i programów rozwoju regionalnego. Rady będą mogły dokonać wstępnej selekcji finansowanych projektów i stworzyć pakiet inwestycyjny dla każdego regionu. Szacuje się, że pierwsze przetargi publiczne mogą ruszyć w drugim półroczu br. (*Verslo žinios*, 20.02.2014)

„Orlen Lietuva” tradycyjnie największym płatnikiem podatków na Litwie

Państwowa Inspekcja Podatkowa ogłosiła listę 500 największych płatników podatków w 2013 r. Czołowa trójka nie uległa zmianie. Największym płatnikiem podatków tradycyjnie została spółka „Orlen Lietuva”, która w 2013 r. wpłaciła 1,4 mld LTL podatków. Na drugiej pozycji uplasował się producent wyrobów tytoniowych „Philip Morris Baltic” (556 mln LTL zapłaconych podatków), na trzeciej pozycji – dystrybutor napojów alkoholowych „Mineraliniai vandenys” (482 mln LTL zapłaconych podatków). Ogółem 500 największych płatników podatków w 2013 r. zapłaciło 11,622 mld LTL podatków, czyli o 445 mln LTL więcej niż przed rokiem. Ogółem stanowiło to ponad połowę (57,9 %) administrowanych przez Państwową Inspekcję Podatkową przychodów budżetu narodowego. (*Lietuvos rytas*, 20.02.2014)

Bezrobocie się cofa

Na początku lutego br. na Litwie było zarejestrowanych 210,9 tys. bezrobotnych, czyli 11,5 % mieszkańców w wieku produkcyjnym. Jest to o 3,6 pkt. procentowego mniej niż w lutym poprzedniego roku. Największe bezrobocie na początku lutego odnotowano w rejonach: ignalińskim (lit. *Ignalinos*) – 20,1 %, olickim (lit. *Alytaus*) – 19,8 %, jezioroskim (lit. *Zarasų*) oraz łódzieskim (lit. *Lazdijų*) – po 18,8 %. Najniższe bezrobocie było w rejonie neryngskim (lit. *Neringos*) – 7 %. Wśród dużych miast najmniejsze bezrobocie odnotowano w Szawlach (7,9 %) oraz Wilnie (8,1 %), natomiast największe w Poniewieżu – 12,1 %. (*Lietuvos rytas*, 12.02.2014, *Verslo žinios*, 13.02.2014)

Większy deficyt handlowy

Wartość eksportu Litwy w 2013 r. wyniosła 84,779 mld LTL, natomiast wartość importu wyniosła 91,521 mld LTL. Jest to o 6,5 % więcej niż w roku 2012. Deficyt handlowy wyniósł 6,742 mld LTL i był o 6,4 % wyższy niż w 2012 r. (*Lietuvos rytas*, 08.02.2014)

Doceniono Wilno

Na ceremonii wręczenia nagród dla centrów usługowych z Europy Środkowo – Wschodniej, która odbyła się w Warszawie, Wilno zostało ocenione jako najlepsze miasto do zakładania centrów usługowych. „Tylko w 2013 r. w

Wilnie zapoczątkowano różne projekty inwestycyjne o wartości 1,5 mld LTL, stworzono 10 tys. miejsc pracy, przeznaczono 200 tys. m² powierzchni na potrzeby biznesu, nauki i społeczeństwa.” – powiedział mer Wilna Artūras Zuokas. (*Lietuvos rytas*, 08.02.2014)

Niższe bezrobocie

Według danych Departamentu Statystyki poziom bezrobocia w poprzednim roku na Litwie wynosił 11,8 % i był o 1,6 pkt. procentowego niższy niż w 2012 r. W poprzednim roku na Litwie było zarejestrowanych 172,4 tys. bezrobotnych, natomiast liczba zatrudnionych wynosiła 1,293 mln osób. Liczba zatrudnionych w poprzednim roku wzrosła o 17,1 tys. osób, natomiast liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 24,4 tys. Poziom bezrobocia w kategorii młodzieży (15 – 24 lata) wynosił 21,9 % i był o 4,8 pkt. procentowego niższy niż w 2012 r. Poziom bezrobocia długoterminowego zmniejszył się o 1,4 pkt. procentowego i wynosił 5,2 %. (*Lietuvos žinios*, 31.01.2014)

Oszacowano wzrost PKB

Wzrost PKB Litwy w 2013 r., po wyeliminowaniu sezonowości i wpływu liczby dni roboczych, wyniósł 3,4 %. Wartość PKB w cenach bieżących wynosiła 119,305 mld LTL. W IV kwartale, w porównaniu z IV kwartałem 2012 r., wzrost PKB wyniósł 3,3 %. W opinii Departamentu Statystyki największy wpływ na wzrost PKB miało ożywienie w sektorze budowlanym, przemysł przetwórczy oraz popyt wewnętrzny. W ocenie Departamentu Statystyki „szara strefa” w 2013 r. stanowiła 15 % PKB. (*Lietuvos rytas*, 31.01.2014)

Nowe wytyczne dla eksportu

Ministerstwo Gospodarki zatwierdziło nowe wytyczne dla rozwoju eksportu w okresie 2014 – 2020, w oparciu o które będą przygotowywane konkretne programy wsparcia dla eksportujących spółek. W opinii Departamentu Inwestycji i Eksportu MG, ważne jest utrzymanie obecnych pozycji eksportowych na zagranicznych rynkach, jednak akcentuje się także poszukiwanie nowych rynków oraz dywersyfikacja eksportu. W wytycznych stwierdzono, że eksport Litwy jest zdywersyfikowany między podstawowymi rynkami Wschodu i Zachodu, jednak one nie są oddalone geograficznie, więc istnieje ryzyko, że kryzys obejmie wszystkie te rynki jednocześnie. Dlatego w celu ograniczenia tego ryzyka należy zwiększać eksport na bardziej oddalone rynki. Dlatego do priorytetowych rynków eksportowych zaliczono np. Brazylię, Chiny, Indonezję i Wietnam. Oznacza to, że przedsiębiorcy będą mogli otrzymać finansowanie na różne działania, skierowane na poszukiwanie partnerów handlowych w tych krajach. Konkretne narzędzia wspierania eksportu obecnie są opracowywane. W wytycznych także określono kryteria, w oparciu o które będzie wspierany rozwój eksportu. Pierwsze kryterium – sektory eksportujące towary i usługi litewskiego pochodzenia, gdyż tworzą one większą wartość dodaną w porównaniu z reeksporem. Drugie kryterium – sektory tworzące produkty innowacyjne i o większej wartości dodanej. Trzecie kryterium – stosunkowo mniej eksportujące sektory, szczególnie te, których przedsiębiorstwa są w regionach. Są to sektory przemysłowe eksportujące mniej niż 63 % swej produkcji oraz sektory eksportujące mniej niż 9 % swych usług. Szacuje się, że do tej kategorii najczęściej trafi małych i średnich firm z regionów. Czwarte kryterium – kooperacja i klasteryzacja przedsiębiorstw. (*Verslo žinios*, 30.01.2014)

Litewski lit jest niedowartościowany

Wg najnowszego indeksu „Big Mac”, który ogłasza magazyn „The Economist”, litewski lit pozostaje niedowartościowany względem dolara USA, jednak w ciągu roku skala niedowartościowania się zmniejszyła. Wg najnowszych obliczeń, obecnie lit jest niedowartościowany względem USA o 25,2 %, czyli o 4,5 % mniej niż przed rokiem. Indeks „Big Mac” jest obliczany na podstawie teorii parytetu siły nabywczej, zgodnie z którą ceny identycznych towarów w różnych krajach powinny być identyczne. Indeks jest obliczany w ten sposób, że cena produkowanej w ponad 100 krajach wg identycznej receptury kanapki „Big Mac” w miejscowej walucie dzieli się przez cenę kanapki w USD i porównuje się z kursem walutowym miejscowej waluty wobec USD. (*Lietuvos rytas*, 28.01.2014)

Nowy podatek

Od przyszłego roku dla właścicieli prywatnych lasów wprowadza się nowy podatek – 5 % od przychodów ze sprzedaży drewna surowcowego. Szacuje się, że środki z tego podatku zostaną przekazane na nadzór i naprawę dróg. (Lietuvos rytas, 24.01.2014)

Dług publiczny Litwy jednym z najmniejszych w UE

Wg danych „Eurostatu”, stosunek długu publicznego Litwy z PKB w końcu III kwartału 2013 r. wynosił 39,6 %. Pod tym względem Litwa zajmowała 6 miejsce wśród krajów UE. Najniższy stosunek długu publicznego do PKB odnotowano w Estonii (10 %), Bułgarii (17,3 %) oraz Luksemburgu (27,7 %), natomiast największy dług posiadały Grecja (171,8 %), Włochy (132,9 %), Portugalia (128,7 %) oraz Irlandia (124,8 %). Dług publiczny Łotwy stanowił 38 % PKB. (Respublika, 23.01.2014)

Ryzyko upadłości Litwy pozostaje praktycznie bez zmian

Prawdopodobieństwo bankructwa Litwy w ciągu najbliższych pięciu lat w IV kwartale 2013 r. wynosiło 8,46 %, czyli praktycznie pozostawało na tym samym poziomie jak i w III kwartale 2013 r. Wynika to z najnowszego sprawozdania dot. wiarygodności kredytowej państw, opracowanego przez spółkę „S&P Capital IQ”. Prawdopodobieństwo bankructwa państwa jest rozumiane jako ryzyko, że określony kraj nie wykupi w terminie wyemitowanych papierów wartościowych bądź nie ureguluje innych związanych z tym zobowiązań. Dla porównania, w końcu 2011 r. ryzyko bankructwa Litwy wynosiło 23,4 %. Prawdopodobieństwo upadłości Łotwy spółka „S&P Capital IQ” oceniła na 8,06 %, a upadłości Estonii – 4,51 %. Wg najnowszego sprawozdania najbardziej ryzykownymi krajami są Argentyna (66,26 %), Wenezuela (55,4 %) oraz Cypr (51,5 %). Do krajów najmniejszego ryzyka zaliczono Norwegię (1,26 %), Szwecję (1,57 %) oraz Finlandię (2,02 %). (Verslo žinios, 23.01.2014)

Minimalny spadek zadłużenia podmiotów gospodarczych

Wartość przeterminowanych zobowiązań podmiotów gospodarczych w końcu 2013 r. wynosiła 4,82 mld LTL. Obecnie ponad 1/3 wartości zobowiązań przypada na spółki działające w branży nieruchomości. Jednak największa liczba dłużników jest w handlu. Częściowo decyduje o tym duża liczba działających spółek handlowych. W porównaniu z początkiem 2013 r. wartość przeterminowanych zobowiązań spadła o 5 %. Spadek przeterminowanych zobowiązań odnotowano we wszystkich sektorach, z wyjątkiem transportu, w którym odnotowano wzrost wartości przeterminowanych zobowiązań o 17 %. W 2013 r. firmy spłacały średnio 101 mln LTL przeterminowanych zobowiązań miesięcznie. (Verslo žinios, 23.01.2014)

Bank obniża prognozę wzrostu

Drugi pod względem wielkości na Litwie bank komercyjny „Swedbank” dostrzega lepsze tendencje w gospodarce światowej, jednak zmniejsza prognozę wzrostu PKB Litwy w 2014 r. i 2015 r. do odpowiednio 3,7 % oraz 4,2 %. Wcześniej bank prognozował, że w bieżącym roku PKB zwiększy się o 4 %, a w przyszłym – o 4,5 %. W opinii analityków, mimo słabnącego wzrostu eksportu wzrost gospodarki będzie szybszy niż przed rokiem dzięki popytowi wewnętrznemu i inwestycjom. Analitycy także dostrzegają, że z powodu coraz wyraźniejszych strukturalnych problemów na rynku pracy oraz w obliczu braku niezbędnych reform rynku pracy spadek bezrobocia będzie mniejszy niż przewidywano wcześniej – w bieżącym i przyszłym roku bezrobocie ma zmniejszyć się odpowiednio do 10 % i 9 %. Wzrost realnego wynagrodzenia netto ma wynieść 3,8 % w 2014 r. oraz 3 % w 2015 r. Prognoza inflacji na rok bieżący jest zmniejszana do 1,5 %, ale już w 2105 r. wzrost kosztów pracy spowoduje wzrost cen, dlatego stopa inflacji ma zwiększyć się do 3 %. (Verslo žinios, 22.01.2014)

Euro wciąż obcą walutą

Wg wyników badania „Eurobarometru”, w listopadzie 2013 r. 49 % mieszkańców Litwy opowiedziało się przeciwko wprowadzeniu euro, natomiast 11 % nie miało swej opinii w tej kwestii. Dla porównania z wynikami

badania z lipca 2013 r. ilość osób przeciwnych euro zmniejszyła się o 3 pkt. procentowe, natomiast ilość ludzi nie mających zdania zwiększyła się o 3pkt. procentowe. Udział zwolenników wprowadzenia euro nie uległ zmianie. Wg Vladasa Gaidysa, dyrektora centrum badań „Vilmorus”, mieszkańcy zaczęliby pozytywnie postrzegać euro, gdyby politycy i ekonomiści komunikowali bardziej zrozumiale, a nie ogólnymi stwierdzeniami. „Wreszcie rozpoczęto mówić o oprocentowaniu, jakim będzie. Przecież nie ma głupszego stwierdzenia, niż to, że jadąc do Brukseli nie trzeba będzie wymieniać pieniędzy.” – powiedział V. Gaidys. (Lietuvos rytas, 17.01.2014)

Rząd toruje drogę dla euro

Litewski rząd zaakceptował projekt ustawy o wprowadzeniu euro na Litwie. Teraz projektem ustawy zajmie się Sejm. Najważniejsze postanowienia projektu przewidują, że po wprowadzeniu europejskiej waluty lity na euro nieodpłatnie, w dowolnych kwotach i bezterminowo będą wymieniane w Banku Litwy, natomiast banki komercyjne i Poczta Litewska będą to czyniły przez 6 miesięcy, następnie jeszcze przez 6 miesięcy – oddziały banków zatwierdzone przez Bank Litwy. Za wymianę monet litów i centów po 6 miesiącach banki komercyjne będą mogły pobierać opłatę lub ich nie wymieniać. Ban Litwy monety będzie wymieniał bezterminowo i nieodpłatnie. Nieodpłatnie także zostaną konwertowane wszystkie środki na rachunkach bankowych. Równoległe podawanie cen w euro i litach rozpocznie się 30 dni po ustaleniu przez Radę UE kursu wymiany litów na euro i będzie trwało przez 6 miesięcy po wprowadzeniu euro. Rozliczać się w euro i litach można będzie przez 15 dni po wprowadzeniu euro, jednak reszta będzie wydawana tylko w euro. (Lietuvos žinios, 16.01.2014)

Wilno wyprzedziło Tallin pod względem atrakcyjności inwestycyjnej

Jak poinformował samorząd Wilna, analitycy otoczenia inwestycyjnego uznali Wilno za najbardziej efektywne europejskie miasto średniej wielkości dla inwestycji zagranicznych. Pod tym względem Wilno wyprzedziło Tallin, Brno czy Gdańsk. Samorząd opierał się na informacjach wydawnictwa „fDI Magazine”. Wilno także zajęło 6 miejsce pod względem atrakcyjności dla biznesu i wyprzedziło m. in. Bristol, Edynburg, natomiast pod względem infrastruktury litewska stolica uplasowała się na 10 pozycji. Wśród dziesięciu najlepszych miast Europy Płn. Wilno zajęło 8 miejsce i wyprzedziło Malmoe oraz Oslo. Jednak jak stwierdziła Rūta Skyrienė, dyrektor wykonawczy zrzeszenia „Investors’ Forum”, w pozytywnie ocenionym Wilnie zostaje wciąż wiele wyzwań, które negatywnie wpływają na inwestycyjną atrakcyjność miasta. Jednym z takich wyzwań jest komunikacja. (Verslo žinios, 16.01.2014)

Więcej wolności ekonomicznej

Pod względem wolności ekonomicznej w ciągu 2013 r. Litwa awansowała o jedną pozycję i zajęła 21 miejsce spośród 178 państw świata, natomiast wśród 43 krajów Europy Litwa zajęła 11 pozycję. W najnowszej klasyfikacji Indeksu Wolności Gospodarczej, opracowanej przez organizację „Heritage Foundation”, wolność ekonomiczna Litwy została oceniona 73 pkt., o 0,6 pkt. więcej niż przed rokiem. Jak i wcześniej, Litwa została zaliczona do „prawie wolnych” krajów, zajmujących 6 – 34 pozycje. Łotwa w najnowszym rankingu zajęła 42 pozycję, Polska – 50 pozycję, a Estonia – 11 miejsce. (Lietuvos rytas, 16.01.2014)

Więcej działających podmiotów gospodarczych

Według danych Departamentu Statystyki w dniu 1 stycznia 2014 r. na Litwie działalność prowadziło 90 790 podmiotów gospodarczych, czyli o 4,4 % więcej niż na początku 2013 r. Spółki te stanowiły 43,2 % ogólnej liczby spółek zarejestrowanych w Rejestrze Osób Prawnych. Podobnie jak i przed rokiem, prawie 80 % działających podmiotów gospodarczych zatrudnia mniej niż 10 pracowników, pracuje w nich 16,7 % ogólnej liczby zatrudnionych osób. Pod względem wielkości przychodów dominują spółki o rocznych przychodach do 1 mln LTL. (Lietuvos žinios, 04.01.2014)

Spadek inflacji

W grudniu 2013 r. roczna stopa inflacji wyniosła 0,4 % i była o 2,4 pkt. procentowego niższa niż w grudniu 2012 r. Średnia roczna stopa inflacji w 2013 r. wyniosła 1 % i była niższa o 2,1 pkt. procentowego. W ujęciu

miesięcznym, w porównaniu z listopadem 2013 r., w grudniu odnotowano deflację na poziomie 0,1 %. (Lietuvos rytas, 10.01.2014)

MSP spodziewają się nieznacznego wzrostu obrotów

Według badania małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), przeprowadzonego przez bank „SEB bankas”, 3/4 MSP w bieżącym roku planuje zwiększyć swe obroty o 5 – 10 %, natomiast prawie 20 % małych i średnich przedsiębiorstw spodziewa się wzrostu obrotów o 15 – 30 %. Analitycy zaznaczają, że MSP wciąż ostrożnie oceniają zmieniające się otoczenie ekonomiczne i decydują się na bezpieczny rozwój. Największy wzrost obrotów prognozują spółki z sektora budowlanego, natomiast spadku obrotu spodziewają się spółki transportowe i logistyczne. Wg wyników badania, połowa spółek planujących największy wzrost obrotów planuje także zatrudnienie nowych osób, jednak tylko nieznaczna ilość spółek prognozujących umiarkowany wzrost zamierza zatrudniać nowych pracowników. Najbardziej optymistycznie MSP są nastawione w regionie wileńskim, najbardziej pesymistyczne nastroje dominują wśród MSP w Kłajpedzie. Największy wzrost optymizmu odnotowano w Szawlach, gdzie liczba pesymistów spadła o 9 %. (Verslo žinios, 08.01.2014)

Spółki Skarbu Państwa bardziej rentowne

W ciągu trzech kwartałów 2013 r. spółki Skarbu Państwa wypracowały zysk netto o łącznej wartości 385,604 mln LTL. Jest to o 28,2 % więcej niż w identycznym okresie 2012 r. Łączna wartość zysku brutto wyniosła 451,4 mln LTL i była o 25,1 % wyższa niż przed rokiem. Największy wpływ miały zyski spółek sektora energetycznego, które zwiększyły się prawie trzykrotnie i wyniosły 202,2 mln LTL. Wskaźnik zwrotu z kapitału własnego wszystkich spółek Skarbu Państwa wyniósł 2,8 % (w końcu 2012 r. wyniósł 2,4 %). (Lietuvos rytas, 04.01.2014)

Więcej upadłości w 2013 r.

Wg danych spółki „Creditreform Lietuva” w 2013 r. na Litwie odnotowano 1545 upadłości spółek. Jest to o 14,1 % więcej niż w 2012 r. W upadłych spółkach pracę straciło 6139 pracowników, czyli o 13,6 % więcej niż w 2012 r. (Lietuvos rytas, 04.01.2014)

Rewolucja w zakresie nadzoru nad biznesem?

Ministerstwo Gospodarki proponuje liczbę instytucji kontrolujących biznes zmniejszyć z 68 istniejących obecnie do mniej więcej 30. O takiej rewolucji wspominał minister gospodarki Evaldas Gustas. Z innej strony takie zamiary ministerstwa i tak mają mniejszą skalę, niż proponują eksperci, w opinii których wystarczy tylko 18 instytucji kontrolujących. Analizę działalności instytucji kontrolujących wykonała spółka konsultacyjna „Civitta”. Wg ministra gospodarki do końca stycznia eksperci przedstawią końcowe wnioski, które zostaną przekazane rządowi, a cały plan zostanie zrealizowany do końca 2014 r. Według dokonanej analizy w różnych sektorach obecnie działa od 2 do 14 instytucji kontrolujących, najwięcej w zakresie ochrony konsumentów i bezpieczeństwa artykułów żywnościowych. Obecnie na Litwie działa 68 instytucji kontrolujących, w których pracuje ponad 8 tys. specjalistów. Za usługi ekspertów Ministerstwo Gospodarki zapłaciło 97,8 tys. LTL. (Lietuvos rytas, 04.01.2014)

Litewski kapitał przeniesie się do Łotwy?

Wraz z wprowadzeniem euro Łotwa wprowadza pewne zmiany w systemie podatkowym, dzięki czemu staje się bardzo atrakcyjnym krajem dla inwestorów. Możliwe jest, że duże litewskie grupy kapitałowe mogą się przenieść na Łotwę. Z początkiem 2014 r. na Łotwie zlikwidowano podatek od dywidendy. Dla porównania, na Litwie wynosi on 15 %. Także nie trzeba będzie płacić podatku od odsetek, wypłacanych zagranicznym przedsiębiorstwom. Zysk ze sprzedaży akcji także nie będzie opodatkowany. W ten sposób Łotwa stała się kolejnym krajem w UE i strefie euro, który jest bardzo atrakcyjny dla tworzenia holdingów. „W naszym sąsiedztwie pojawia się nowy raj podatkowy. Zerowe podatki dla holdingów przyciągną grupy biznesowe działające w państwach bałtyckich.” – powiedział Marius Dubnikovas, prezydent Litewskiego Zrzeszenia Maklerów. Możliwe, że w ten sposób Łotysze pragną przyciągnąć kapitał grup biznesowych z Rosji i innych

państw WNP. „Przewidywali to także eksperci zagraniczni – twierdzili, że po wydarzeniach na Cyprze raj podatkowy przeniesie się na Łotwę.” – dodał M. Dubnikovas. „Luksemburg dla uboższych” – tak oceniając kraje z atrakcyjnym systemem podatkowym Łotwę określił Markus Meinzer, analityk niezależnej organizacji „Tax Justice Network”. (Lietuvos rytas, 04.01.2014)

Spadek inflacji

W grudniu 2013 r. roczna stopa inflacji wyniosła 0,4 % i była o 2,4 pkt. procentowego niższa niż w grudniu 2012 r. Średnia roczna stopa inflacji w 2013 r. wyniosła 1 % i była niższa o 2,1 pkt. procentowego. W ujęciu miesięcznym, w porównaniu z listopadem 2013 r., w grudniu odnotowano deflację na poziomie 0,1 %. (Lietuvos rytas, 10.01.2014)

MSP spodziewają się nieznacznego wzrostu obrotów

Według badania małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), przeprowadzonego przez bank „SEB bankas”, 3/4 MSP w bieżącym roku planuje zwiększyć swe obroty o 5 – 10 %, natomiast prawie 20 % małych i średnich przedsiębiorstw spodziewa się wzrostu obrotów o 15 – 30 %. Analitycy zaznaczają, że MSP wciąż ostrożnie oceniają zmieniające się otoczenie ekonomiczne i decydują się na bezpieczny rozwój. Największy wzrost obrotów prognozują spółki z sektora budowlanego, natomiast spadku obrotu spodziewają się spółki transportowe i logistyczne. Wg wyników badania, połowa spółek planujących największy wzrost obrotów planuje także zatrudnienie nowych osób, jednak tylko nieznaczna ilość spółek prognozujących umiarkowany wzrost zamierza zatrudniać nowych pracowników. Najbardziej optymistycznie MSP są nastawione w regionie wileńskim, najbardziej pesymistyczne nastroje dominują wśród MSP w Kłajpedzie. Największy wzrost optymizmu odnotowano w Szawlach, gdzie liczba pesymistów spadła o 9 %. (Verslo žinios, 08.01.2014)

Niższe bezrobocie

Według danych Departamentu Statystyki poziom bezrobocia w poprzednim roku na Litwie wynosił 11,8 % i był o 1,6 pkt. procentowego niższy niż w 2012 r. W poprzednim roku na Litwie było zarejestrowanych 172,4 tys. bezrobotnych, natomiast liczba zatrudnionych wynosiła 1,293 mln osób. Liczba zatrudnionych w poprzednim roku wzrosła o 17,1 tys. osób, natomiast liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 24,4 tys. Poziom bezrobocia w kategorii młodzieży (15 – 24 lata) wynosił 21,9 % i był o 4,8 pkt. procentowego niższy niż w 2012 r. Poziom bezrobocia długoterminowego zmniejszył się o 1,4 pkt. procentowego i wynosił 5,2 %. (Lietuvos žinios, 31.01.2014)

Oszacowano wzrost PKB

Wzrost PKB Litwy w 2013 r., po wyeliminowaniu sezonowości i wpływu liczby dni roboczych, wyniósł 3,4 %. Wartość PKB w cenach bieżących wynosiła 119,305 mld LTL. W IV kwartale, w porównaniu z IV kwartałem 2012 r., wzrost PKB wyniósł 3,3 %. W opinii Departamentu Statystyki największy wpływ na wzrost PKB miało ożywienie w sektorze budowlanym, przemysł przetwórczy oraz popyt wewnętrzny. W ocenie Departamentu Statystyki „szara strefa” w 2013 r. stanowiła 15 % PKB. (Lietuvos rytas, 31.01.2014)

Nowe wytyczne dla eksportu

Ministerstwo Gospodarki zatwierdziło nowe wytyczne dla rozwoju eksportu w okresie 2014 – 2020, w oparciu o które będą przygotowywane konkretne programy wsparcia dla eksportujących spółek. W opinii Departamentu Inwestycji i Eksportu MG, ważne jest utrzymanie obecnych pozycji eksportowych na zagranicznych rynkach, jednak akcentuje się także poszukiwanie nowych rynków oraz dywersyfikacja eksportu. W wytycznych stwierdzono, że eksport Litwy jest zdywersyfikowany między podstawowymi rynkami Wschodu i Zachodu, jednak

one nie są oddalone geograficznie, więc istnieje ryzyko, że kryzys obejmie wszystkie te rynki jednocześnie. Dlatego w celu ograniczenia tego ryzyka należy zwiększać eksport na bardziej oddalone rynki. Dlatego do priorytetowych rynków eksportowych zaliczono np. Brazylię, Chiny, Indonezję i Wietnam. Oznacza to, że przedsiębiorcy będą mogli otrzymać finansowanie na różne działania, skierowane na poszukiwanie partnerów handlowych w tych krajach. Konkretnie narzędzia wspierania eksportu obecnie są opracowywane. W wytycznych także określono kryteria, w oparciu o które będzie wspierany rozwój eksportu. Pierwsze kryterium – sektory eksportujące towary i usługi litewskiego pochodzenia, gdyż tworzą one większą wartość dodaną w porównaniu z reeksportem. Drugie kryterium – sektory tworzące produkty innowacyjne i o większej wartości dodanej. Trzecie kryterium – stosunkowo mniej eksportujące sektory, szczególnie te, których przedsiębiorstwa są w regionach. Są to sektory przemysłowe eksportujące mniej niż 63 % swej produkcji oraz sektory eksportujące mniej niż 9 % swych usług. Szacuje się, że do tej kategorii najczęściej trafi małych i średnich firm z regionów. Czwarte kryterium – kooperacja i klasteryzacja przedsiębiorstw. (*Verslo žinios, 30.01.2014*)

Litewski lit jest niedowartościowany

Wg najnowszego indeksu „Big Mac”, który ogłasza magazyn „The Economist”, litewski lit pozostaje niedowartościowany względem dolara USA, jednak w ciągu roku skala niedowartościowania się zmniejszyła. Wg najnowszych obliczeń, obecnie lit jest niedowartościowany względem USA o 25,2 %, czyli o 4,5 % mniej niż przed rokiem. Indeks „Big Mac” jest obliczany na podstawie teorii parytetu siły nabywczej, zgodnie z którą ceny identycznych towarów w różnych krajach powinny być identyczne. Indeks jest obliczany w ten sposób, że cena produkowanej w ponad 100 krajach wg identycznej receptury kanapki „Big Mac” w miejscowej walucie dzieli się przez cenę kanapki w USD i porównuje się z kursem walutowym miejscowej waluty wobec USD. (*Lietuvos rytas, 28.01.2014*)

Prezydent podpisała projekt budżetu na przyszły rok

Prezydent Dalia Grybauskaitė podpisała projekty budżetów państwa i funduszu ubezpieczeń społecznych „Sodra” na 2014 r. „Litwie prognozuje się jeden z najwyższych wskaźników wzrostu gospodarczego w UE. Powinni to wreszcie odczuć mieszkańcy kraju. Następny rok powinien być przeznaczony na rozwiązanie problemów socjalnych.” – powiedziała prezydent. Przychody budżetu w 2014 r. wyniosą 26,093 mld LTL, wydatki – 27,033 mld LTL. Środki wsparcia międzynarodowego są szacowane na 7,4 mld LTL. Planowane przychody „Sodry” w 2014 r. wyniosą 9,974 mld LTL, natomiast wydatki – 11,2 mld LTL. Deficyt funduszu powinien ukształtować się na poziomie 1,226 mld LTL. (*Lietuvos rytas, 28.12.2013*)

Spółki zarobiły więcej

Według danych Departamentu Statystyki, działające na Litwie spółki niefinansowe w ciągu 9 miesięcy br. zanotowały łączny zysk przed opodatkowaniem na poziomie 7,8 mld LTL. Jest to o 4,3 % więcej niż w analogicznym okresie 2012 r. Przychody ze sprzedaży towarów i usług w analizowanym okresie zwiększyły się o 7,1 % i wyniosły prawie 169 mld LTL. (*Lietuvos žinios, 17.12.2013*)

Samorządy obniżają ceny świadectw działalności gospodarczej

Cena świadectwa działalności gospodarczej (nazywanych inaczej na Litwie patentami) zwiększa się z 1530 LTL do 1800 LTL rocznie, jednak część samorządów skorzystało z możliwości znacznego obniżenia ich ceny. Dziewięć dużych samorządów, w których mieszka 45 % mieszkańców kraju, po raz pierwszy od 2014 r. otrzymało możliwość samodzielnie ustalać ceny patentów. Dotychczas samorządy tego nie mogły robić, gdyż cena patentu była powiązana z wynagrodzeniem minimalnym. Przedstawiciele samorządów stwierdzili, że do obniżenia cen patentów na mniej popularne rodzaje działalności gospodarczej (np. czyszczenie klatek schodowych, porządkowanie cmentarzy, czyszczenie obuwia) skłoniło to, że wcześniej nikt ich nie kupował, chociaż oczywiste jest, że ludzie świadczą takie usługi i całkiem nieźle na tym wychodzą. Wilno jednak nie skorzystało z możliwości

obniżenia cen patentów. Pozostawiono standardową ulgę 50 % dla patentów wystawianych dla bezrobotnych, emerytów, osób niepełnosprawnych, rodzin wielodzietnych, uczniów i studentów, tradycyjnych rzemieślników, jednak w innych przypadkach pozostawiono standardową stawkę 1800 LTL. Kowno w przypadku 30 rodzajów działalności z 89 możliwych obniżyło cenę patentów. Najbardziej ceny obniżyła Kłajpeda. W przypadku 25 rodzajów działalności zastosowano symboliczną taryfę 1 LTL. Także zlikwidowano ulgę 50 % dla bezrobotnych, gdyż wiele osób rejestrowało się na giełdzie pracy właśnie po to, by skorzystać z tej ulgi i w ten sposób zawyżali statystykę bezrobocia. Teraz taka ulga zostanie zastosowana także nie rejestrując się na giełdzie pracy. Jak zaznaczają eksperci, dla samorządu nie ma większej różnicy, czy patent kosztuje 100 LTL, czy 1000 LTL, natomiast dla ludzi prowadzących działalność gospodarczą jest to znaczna różnica. Poza tym osoby prowadzące działalność w ten sposób płacą nie tylko podatek dochodowy, ale też składki na ubezpieczenia społeczne. (*Verslo žinios*, 17.12.2013)

Ministerstwo Finansów zmniejsza prognozę wzrostu

Po dokonaniu oceny aktualnego stanu gospodarki litewskiej oraz uwzględnieniu najnowszych tendencji rozwoju, Ministerstwo Finansów o 0,5 pkt. procentowego – do 3,2 % - zmniejszyło prognozę wzrostu PKB Litwy w br. Prognoza wzrostu została zmniejszona z powodu spadku eksportu produktów naftowych i chemicznych w III kwartale br. Zgodnie z prognozą MF, PKB Litwy w 2014 r. wzrośnie o 3,4 %, w 2015 r. – o 4,3 %, a w 2016 r. – o 4 %. (*Lietuvos rytas*, 17.12.2013)

Litwa wśród liderów w UE w handlu zagranicznym

Pod względem wzrostu importu w ciągu 9 miesięcy br. Litwa zajęła pierwsze miejsce wśród 28 krajów członkowskich UE, natomiast pod względem wzrostu eksportu wspólnie z Cyprzem uplasowała się na drugiej pozycji za Wielką Brytanią. W ciągu 9 miesięcy br., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, wartość importu Litwy zwiększyła się o 9 % i wyniosła 19,6 mld EUR, natomiast wartość eksportu wzrosła o 10 % i wyniosła 18,1 mld EUR. (*Lietuvos rytas*, 17.12.2013)

Sejm zatwierdził budżet na 2014 r.

Sejm podczas głosowania uchwalił projekt budżetu na 2014 r. Planuje się, że skonsolidowane przychody budżetu państwa oraz samorządów bez środków wsparcia międzynarodowego wyniosą 22,554 mld LTL, natomiast ze wsparciem – 29,986 mld LTL. Wydatki bez wsparcia międzynarodowego są planowane na poziomie 23,494 mld LTL, a ze środkami wsparcia – 30,926 mld LTL. Środki wsparcia międzynarodowego są szacowane na poziomie 7,4 mld LTL. Planowany deficyt budżetowy ma wynieść 0,75 % PKB, natomiast deficyt całego sektora finansów publicznych – 1,9 % PKB. Projekt budżetu został przygotowany przy założeniach, że wzrost PKB w 2014 r. wyniesie 3,4 %, średnia roczna stopa inflacji wyniesie 1,6 %, wynagrodzenia wzrosną średnio o 5,2 %, a poziom bezrobocia zmniejszy się do 10,5 %. Jednocześnie z projektem budżetu Sejm uchwalił nowelizację ustawy o podatku CIT, zgodnie z którą ograniczono możliwość pokrywania zysku stratami z poprzednich lat. Dotychczas obowiązująca ustawa zezwalała na nieograniczone przenoszenia strat, jednak zgodnie z nowelizacją ustawy firmy wcześniej poniesionymi stratami będą mogły pokryć do 70 % zysku do opodatkowania. (*Verslo žinios*, 13.12.2013)

Wpływy budżetowe przewyższają plan

Przychody budżetu narodowego Litwy w ciągu 11 miesięcy br. wyniosły 19,595 mld LTL. Jest to o 2,1 % lub 395,8 mln więcej, niż założono w planie budżetu. Do budżetu centralnego w ciągu 11 miesięcy br. wpłynęło 16,607 mld LTL – o 1,8 % lub 290,9 mln LTL więcej niż planowano. (*Lietuvos rytas*, 11.12.2013)

Awans Litwy w indeksie percepcji korupcji

Według przeprowadzonego przez „Amnesty International” badania dot. indeksu percepcji korupcji, Litwa

otrzymała 57 pkt. ze 100 możliwych i uplasowała się na 43. miejscu wśród 177 badanych krajów. W porównaniu z poprzednim rokiem Litwa uzyskała o 3 pkt. więcej i awansowała o 5 pozycji. Na czele rankingu znalazły się Dania i Nowa Zelandia (po 91 pkt.), natomiast na dole rankingu – Afganistan, Korea Płn. i Somalia (po 8 pkt.). Estonia uplasowała się na 28. miejscu (68 pkt.), Polska – na 38 (60 pkt.), Łotwa – na 49 (53 pkt.), Białoruś – na 123 (29 pkt.), Rosja – na 127. miejscu (28 pkt.). (*Lietuvos rytas*, 04.12.2013)

Doprecyzowano dane dot. PKB w III kwartale

Według doprecyzowanych danych statystycznych, PKB Litwy w ciągu 9 miesięcy br., po usunięciu sezonowości oraz wpływu liczby dni roboczych, w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, zwiększył się o 3,3 %. W III kwartale roczny wzrost PKB wyniósł 2,3 %, natomiast w porównaniu z II kwartałem bieżącego roku produkt krajowy zwiększył się o 0,2 %. Wcześniej informowano, że roczny wzrost w III kwartale wynosił 2,2 %, a kwartalny – 0,1 %. (*Lietuvos rytas*, 30.11.2013)

Rząd doprecyzował budżet

Rząd złożył w Sejmie poprawioną wersję projektu budżetu na 2014 r. Zgodnie z pierwotnym wariantem wydatki (bez środków UE i innych środków wsparcia międzynarodowego) zwiększają się o 103,3 mln LTL, a ze wsparciem unijnym – o 152 mln LTL, natomiast przychody – o 177 mln LTL. Łączna kwota przychodów budżetu ma wynieść 26,093 mld LTL, a wydatków – 27,033 mld LTL. Środki wsparcia unijnego – 7,4 mld LTL. Deficyt całego sektora finansów publicznych jest szacowany na poziomie 1,9 % PKB. Planuje się, że wzrost PKB w przyszłym roku wyniesie 3,4 %, średnia roczna stopa inflacji – 1,6 %, a wzrost średnich wynagrodzeń wyniesie 5,2 %. Poziom bezrobocia ma zmniejszyć się do 10,5 %. (*Lietuvos rytas*, 30.11.2013)

Regiony oddalają się od stolicy

Według danych Departamentu Statystyki, w 2012 r. największa część PKB Litwy – 38,5 % lub 43,7 mld LTL – została tradycyjnie wytworzona w okręgu wileńskim. Jest to 20 razy więcej, niż w okręgu tauroskim (lit. *Tauragės*, 2,3 mld LTL). Spora część PKB została wytworzona w okręgu kowieńskim (19,6 %) oraz kłajpedzkim (12,2 %). Jednak okręgi olicki (lit. *Alytaus*), mariampolski (lit. *Marijampolės*), tauroski, telszeński (lit. *Telšiai*) czy uciański (lit. *Utenos*) nie przekroczyły bariery 4 % wytworzonej ogólnej wartości PKB. Rozpiętość między wskaźnikiem PKB per capita w regionie wileńskim i w innych regionach w 2012 r. nie uległa zmniejszeniu. Średni krajowy wskaźnik PKB per capita (38,1 tys. LTL), podobnie jak i w 2011 r., został przekroczony tylko w regionach wileńskim i kłajpedzkim. Wg analityków zachowujące się na Litwie różnice między regionami są naturalne i raczej na razie nie znikną. Sytuacja Litwy pod tym względem jest nawet lepsza niż w przypadku Łotwy czy Estonii, gdyż Ryga i Tallin są także portami, dlatego różnica między nimi a pozostałymi regionami jest jeszcze większa. (*Lietuvos žinios*, 26.11.2013)

Wynagrodzenia się zwiększyły

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto na Litwie, z wyjątkiem przedsiębiorstw indywidualnych, w III kwartale br. wynosiło 2305,3 LTL. Jest to o 6,2 % więcej, niż w III kwartale poprzedniego roku. Średnie wynagrodzenie netto w III kwartale wynosiło 1784 LTL i było o 5,8 % wyższe, niż przed rokiem. W ciągu kwartału, w porównaniu z II kwartałem poprzedniego roku, średnie wynagrodzenie brutto i netto zwiększyło się o odpowiednio 2,3 % oraz 2,2 %. Realne wynagrodzenie w ciągu roku zwiększyło się o 5,8 %, a w ciągu kwartału – o 2,7 %. (*Lietuvos rytas*, 23.11.2013)

Nieznaczny awans w rankingu podatkowym

Pod względem przychylności systemu podatkowego Litwa w ciągu roku awansowała z 60. na 56. miejsce na świecie, jednak nadal jest najniżej sklasyfikowanym państwem bałtyckim. Wynika to z najnowszego rankingu, który opracowała spółka „Pricewaterhouse Coopers” oraz Bank Światowy. Dla porównania, Estonia awansowała o 18 pozycji i zajęła 32. pozycję, natomiast Łotwa awansowała o 3 pozycje i ostatecznie uplasowała się na 49. miejscu. Wg raportu, ilość płatności podatków oraz czas, tracony na ich zapłacenie na Litwie nie uległy zmianie,

jednak całkowita stopa podatkowa zmniejszyła się o 0,6 pkt. procentowego, dlatego Litwa awansowała w rankingu. (*Lietuvos rytas*, 22.11.2013)

Bezrobocie się cofa

Według danych Departamentu Statystyki, poziom bezrobocia w III kwartale br. wynosił 10,9 % i był o 0,8 pkt. procentowego niższy, niż w II kwartale. W III kwartale było 159,6 tys. bezrobotnych osób, czyli o 12,1 tys. osób mniej niż w II kwartale. (*Lietuvos rytas*, 16.11.2013)

Wzrost PKB Litwy w III kwartale jednym na najwyższych w UE

Według danych Eurostatu, roczny wzrost PKB Litwy w III kwartale, który wniósł 2,2 %, był trzecim najwyższym wśród 28 państw członkowskich UE. Pod tym względem Litwę wyprzedziła Rumunia (4,1 %) oraz Łotwa (3,9 %). Estońska gospodarka wzrosła o 0,6 %. Wzrost PKB całej UE wyniósł 0,1 %. Największy roczny spadek w III kwartale odnotowano na Cyprze (5,7 %). Należy jednak zaznaczyć, że swych danych dla Eurostatu nie przekazało jeszcze 8 państw. (*Lietuvos žinios*, 15.11.2013)

Wprowadzono współczynnik innowacji

Komisja Europejska zaczęła obliczać współczynnik innowacji. Litwa nie wypadła w nim najlepiej i pod względem wykorzystania innowacji znalazła się na 28 miejscu wśród 29 Europejskich krajów, wyprzedzając tylko Bułgarię. Współczynnik innowacji jest ustalany pod względem wdrażanych nowości technologicznych, które są obliczane na podstawie patentów; udziału ilości ludzi pracujących w zakresie nauki i wiedzy w całym społeczeństwie; poziomu inteligentnych towarów i usług oraz ilości osób zatrudnionych w innowacyjnych przedsiębiorstwach. Współczynnik Litwy jest o połowę niższy niż w przypadku lidera tego rankingu – Szwecji. Wg danych KE, w Szwecji nowe pomysły najszybciej wchodzą na rynek. (*Verslo žinios*, 06.11.2013)

Lepsze prognozy dot. PKB

Komisja Europejska poprawiła prognozę wzrostu PKB Litwy. Wg najnowszej prognozy w bieżącym roku litewski PKB zwiększy się o 3,4 %, natomiast w przyszłym roku – o 3,6 %. W maju KE prognozowała wzrost na poziomie 3,1 %. W opinii analityków KE poziom inflacji w bieżącym roku wyniesie 1,4 %, a w przyszłym roku – 1,9 %. Deficyt budżetowy w bieżącym roku ma ukształtować się na poziomie 3 % PKB, a w 2014 r. – 2,6 % PKB. (*Lietuvos rytas*, *Verslo žinios*, 06.11.2013)

Ten sam poziom dobrobytu

Pod względem tradycyjnego już indeksu dobrobytu Litwa uplasowała się na 43. pozycji wśród 142 ocenianych państw świata. Na tej samej pozycji Litwa plasowała się także przed rokiem. Instytut „Legatum” z Londynu ranking krajów sporządził poprzez dokonanie oceny sytuacji gospodarczej, poziomu ochrony zdrowia, oświaty, pod względem jakości zarządzania państwem oraz uwzględniając poziom bezpieczeństwa mieszkańców. W obecnej edycji Litwa wyprzedziła 5 państw UE: Łotwę, Bułgarię, Chorwację, Grecję i Rumunię, także swych sąsiadów – Rosję i Białoruś. Najlepiej Litwa została oceniona w kategorii oświaty – pod tym względem zajęła 28. miejsce. Już nie po raz pierwszy liderem rankingu została Norwegia, na drugiej pozycji uplasowała się Szwajcaria, a na trzeciej – Kanada. (*Lietuvos rytas*, 20.11.2013)

Czyżby gospodarka wyhamowała?

PKB Litwy nadal rośnie, jednak wolniej, niż we wcześniejszych latach. Roczny wzrost PKB w trzecim kwartale br., w porównaniu z III kwartałem poprzedniego roku (po wyeliminowaniu wpływu sezonowości i liczby dni pracy), wyniósł 2,2 %. Wartość PKB w III kwartale wyniosła 32,165 mld LTL. Roczny wzrost PKB za trzy kwartały wyniósł 3,3 %. W opinii analityków, wzrost PKB traci dynamikę, gdyż pogarszają się wyniki eksportu, a przedsiębiorstwa słabo inwestowały w modernizację swych technologii. „Wzrost gospodarczy w III kwartale był niższy, niż prognozowano. Praktycznie nie było wzrostu eksportu, a w sierpniu nawet się zmniejszył. Wpływ na to miały

gorsze wyniki dużego litewskiego przemysłu – mniej niż przed rokiem wyeksportowano produktów naftowych oraz nawozów. ” – powiedział Nerijus Mačiulis, starszy ekonomista banku „Swedbank”. Jednak dodał, że spowolnienie wzrostu jest tymczasowe i sytuacja powinna się poprawić dzięki zwiększającemu się popytowi wewnętrznemu. Ekonomistka banku „Finasta” Rūta Medaiskyte zaznaczyła, że dotychczas Litwie udawało się odgraniczyć od negatywnych tendencji europejskich, jednak w III kwartale obroty przemysłu się zmniejszyły. Dodała, że wpływ na wzrost PKB mogły mieć plony rolne, które były niższe niż rekordowe plony z 2012 r. Prognozowała, że wzrost w bieżącym roku wyniesie 3 %, a w przyszłym roku wróci do poziomu przedkryzysowego. (*Lietuvos rytas, 31.10.2013*)

Mniejszy deficyt

Po dziewięciu miesiącach bieżącego roku deficyt budżetowy wynosił około 1,65 mld LTL i stanowił 1,4 % prognozowanego PKB. W poprzednim roku deficyt po trzech kwartałach wynosił 2,7 % PKB.

Spory awans Litwy w rankingu „Doing Business”

W opracowanym przez Bank Światowy rankingu „Doing Business 2014” Litwa zanotowała awans o 10 pozycji i uplasowała się na 17. miejscu. Wśród krajów UE Litwa była szóstą. Ogółem Litwie udało się w ciągu roku poprawić ponad połowę wskaźników „Doing Business”. Łotwa w bieżącej edycji zajęła 24. pozycję (przed rokiem 25), natomiast Estonia z 21. miejsca spadła na 22. Największy postęp na Litwie odnotowano w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej – pod tym względem Litwa awansowała o 96 pozycji i zajęła 11. miejsce. Najwięcej do tego przyczyniło się wprowadzenie nowej formy działalności gospodarczej – małej wspólnoty. Takie uproszczenie rozpoczęcia działalności pozwoliło na zmniejszenie liczby procedur z 7 do 4, a liczbę dni – z 20 do 6,5, natomiast minimalne wymogi kapitału zmniejszyły się do zera. Drugą największą zmianę odnotowano w rankingu kredytowania. Litwa w tej kategorii awansowała z 53. pozycji na 28. dzięki reformie w zakresie otrzymywania kredytów. Osiągnięto to po rozszerzeniu wykazu majątku ruchomego, który może być wykorzystywany jako zastaw oraz po zezwoleniu na pozasądowy sposób rozwiązywania sporów. W kategorii zezwoleń na budowę Litwa awansowała z 48. pozycji na 39. dzięki skróceniu czasu procedur oraz zmniejszeniu obciążenia finansowego. W zakresie handlu zagranicznego Litwa awansowała z 24. miejsca na 15. dzięki zmniejszonej liczbie wymaganych dokumentów eksportowych i importowych oraz niższych kosztów handlowych. Jednak na Litwie przyłączenie się do sieci energetycznych trwa aż 148 dni, gdy dla porównania w Niemczech – tylko 17. Przedsiębiorcy na Litwie powinni płacić podatki aż 11 razy w ciągu roku, gdy np. w Szwecji – tylko 4. Procedury płacenia podatków na Litwie trwają 175 godzin rocznie, gdy w Estonii wymaga to tylko 81 godzin. (*Lietuvos rytas, 30.10.2013*)

Lepsza perspektywa rankingu Litwy

Po dokonaniu oceny wzrostu litewskiej gospodarki, międzynarodowa agencja ratingowa „Standard & Poor’s” poprawiła perspektywę rankingu Litwy ze stabilnej na pozytywną. Agencja stwierdziła, że spodziewa się, iż gospodarka dalej będzie konsekwentnie się rozwijała, natomiast inflacja będzie umiarkowana. Obecnie „Standard & Poor’s” wobec Litwy stosuje BBB ranking długoterminowego zadłużania się w walutach obcych, który nie zmienia się od 2009 r. (*Verslo žinios, 28.10.2013*)

Litewski dług publiczny - jeden z najniższych

W końcu czerwca br. dług publiczny Litwy wynosił 46,937 mld LTL, co stanowiło 40,4 % PKB kraju. Wg danych Eurostatu ten wskaźnik był jednym z najniższych wśród krajów UE. Niższy wskaźnik długu publicznego posiadały Łotwa (38,7 %), Luksemburg (23,1 %), Bułgaria (18 %) oraz Estonia (9,8 %). Do najbardziej zadłużonych krajów należały Grecja (169,1 %), Włochy (133,3 %), Portugalia (131,3 %) oraz Irlandia (125,7 %). Ogólne zadłużenie krajów UE wynosiło 86,8 % PKB całej UE, natomiast w przypadku krajów strefy euro zadłużenie wynosiło 93,4 %. (*Lietuvos rytas, 25.10.2013*)

Każdy czwarty rozważa możliwość pracy za granicą

Według wyników badania „Eurobarometr”, przeprowadzonego przez spółkę TNS LT, 28 % mieszkańców Litwy rozważyłaby możliwość pracy za granicą w ciągu najbliższych 10 lat. Każdy dziesiąty mieszkaniec już posiada doświadczenie pracy w innym kraju UE. Na pytanie o główną przyczynę wyboru pracy za granicą w innym kraju UE 78 % respondentów wskazało chęć otrzymania wyższego wynagrodzenia. Około 25 % uczestników wskazało na lepsze gwarancje socjalne i warunki pracy, 18 % respondentów – na lepsze możliwości zawodowe i karierę. Najmniejszy wpływ na wybór pracy za granicą mają: chęć płacenia niższych podatków (4 % respondentów) oraz możliwość zapewnienia lepszej emerytury (9 %). (*Lietuvos rytas, 19.10.2013*)

Kłajpeda - najlepszym samorządem pod względem swobody ekonomicznej mieszkańców

W sporządzonym przez Litewski Instytut Wolnego Rynku rankingu swobody ekonomicznej mieszkańców samorządów Kłajpeda zwyciężyła po raz trzeci z kolei. Samorząd Kłajpedy w bieżącym roku uzyskał 67,3 pkt ze 100 możliwych (przed rokiem było 69,4 pkt) i w ogólnej klasyfikacji wyprzedził Wilno (62,8 pkt) oraz Poniewież (59,7 pkt). „Samorzady swymi decyzjami mogą poprawić lub pogorszyć warunki dla mieszkańców i biznesu. Jedną z podstawowych przyczyn, dających Kłajpedzie pierwsze miejsce, są sprzyjające warunki dla inwestycji. Statystyka pokazuje, że w tych samorządach Litwy, gdzie jest więcej inwestycji, jest mniejsze bezrobocie, mieszkańcy zarabiają więcej.” – powiedział dyrektor Instytutu Žilvinas Šilėnas. Kłajpeda została oceniona jako najlepsza dla inwestycji i otrzymała 100 pkt wg kryterium możliwości do inwestowania i rozwoju, a razem z Alytusem prowadziła pod względem polityki podatkowej. Wilno zostało ocenione jako najlepsze dla mieszkańców (77,3 pkt) i pod tym względem wyprzedziło Poniewież (65 pkt) i Kłajpedę (64,3 pkt). Stolica zajęła pierwsze miejsce pod względem gospodarki komunalnej, oświaty oraz opieki socjalnej, a trzecie miejsce pod względem transportu. Wśród samorządów rejonów za najlepsze dla mieszkańców uznano samorzady rejonu kowieńskiego (68,4 pkt), płużańskiego (lit. *Plungės*, 60,7 pkt), za nimi uplasowały się rejony Druskienik, Możejek, Kiejdan oraz rejon kłajpedzki. (*Lietuvos rytas, 17.10.2013*)

Litwini zarabiają najmniej wśród mieszkańców państw bałtyckich

Średnie wynagrodzenie brutto na Litwie jest najniższe wśród państw bałtyckich i rośnie najwolniej. W przeliczeniu na EUR, średnie miesięczne wynagrodzenie brutto na Litwie w II kwartale br. wyniosło 653 EUR. Dla porównania, na Łotwie i w Estonii – odpowiednio 716 EUR i 976 EUR. Roczny wzrost wynagrodzenia w II kwartale br. na Litwie wyniósł 4,6 %, na Łotwie – 4,7 %, a w Estonii – 8,5 %. Takie dane podał łotewski departament statystyczny. W porównaniu z I kwartałem br. wzrost średniego wynagrodzenia na Litwie wyniósł 0,9 %, a na Łotwie i w Estonii – odpowiednio 3,8 % i 8,4 %. (*Lietuvos žinios, 14.10.2013*)

Dochody budżetu przekraczają plan

Do budżetu państwa w ciągu 9 miesięcy br. trafiło 13,501 mld LTL, czyli o 0,8 % lub 112,1 mln LTL więcej niż planowano. Według Ministerstwa Finansów ogólna tendencja wpływów do budżetu poprawia się, jednak wciąż nie są realizowane plany w zakresie podatku VAT i akcyzy. Wpływy z tytułu podatku VAT wyniosły 6,922 mld LTL i były o 4,2 % (299,9 mln LTL) niższe od zakładanych w planie. Z tytułu akcyzy do budżetu wpłynęło 2,514 mld LTL, o 3,6 % (93,2 mln LTL) mniej niż zakładano. Wpływy z tytułu podatku CIT wyniosły 1,014 mld LTL (o 24,1 % lub 197,2 mln LTL więcej niż planowano). Wpływy do narodowego budżetu (razem z budżetami samorządów) wyniosły 15,919 mld LTL i były o 1,3 % lub 209,5 mln LTL większe od planowanych. (*Lietuvos rytas, 12.10.2013*)

Wzrost wydajności

Wydajność pracy w litewskiej gospodarce w 2012 r., w porównaniu z 2011 r., zwiększyła się o 1,9 %. W całej gospodarce w poprzednim roku w ciągu godziny wyprodukowano średnio 43,4 LTL wartości dodanej, o 2,1 LTL więcej niż w 2011 r. Według najnowszych danych, jeden pracownik w poprzednim roku wytworzył 80,5 tys. LTL wartości dodanej, o 3,8 tys. LTL więcej niż w 2011 r. (*Lietuvos rytas, 12.10.2013*)

Niższe bezrobocie

Na początku października br. poziom bezrobocia na Litwie wynosił 9,9 % i był o 0,5 pkt procentowego niższy, niż

na początku września. Wg stanu z dnia 1 października, w kraju było zarejestrowanych 181,2 tys. bezrobotnych, z nich 5,9 tys. osób – to długotrwali bezrobotni. (*Lietuvos rytas, 10.10.2013*)

Opracowano projekt budżetu na przyszły rok

Ministerstwo Finansów przekazało rządowi pod obrady projekt budżetu na 2014 r. Zgodnie ze zgłoszonym projektem, do budżetu centralnego oraz budżetów samorządów w 2014 r. ma trafić 29,37 mld LTL przychodów, czyli o 2,8 % więcej niż planuje się zebrać w br. Planowane wydatki w 2014 r. wynoszą 30,6 mld LTL. Planuje się, że deficyt budżetowy w 2014 r. wyniesie 1,9 %. Dążąc do wprowadzenia euro w 2015 r. Litwa powinna zapewnić, by deficyt budżetowy nie przekroczył 3 % PKB. Do projektu budżetu nie wciągnięto propozycji polityków koalicji rządzącej i opozycji, by w przyszłym roku do poziomu przedkryzysowego przywrócić nie tylko wynagrodzenia urzędników, do czego zobowiązał Trybunał Konstytucyjny, ale też zwiększyć wynagrodzenia dla mniej zarabiających pracowników sektora publicznego. Rzekomo w tym celu państwo zmuszone byłoby do pożyczania 1 mld LTL. Obecnie w projekcie na przywrócenie wynagrodzeń zaplanowano 250 mln LTL. Minister finansów Rimantas Šadžius obiecał, że do kwestii przywrócenia i zrekompensowania wynagrodzeń wróci się w przyszłości, jeżeli na to pozwolą finanse państwa. Dodał także, że razem z projektem budżetu nie zostaną zgłoszone żadne zasadnicze zmiany podatkowe. Jednak zgodnie ze zgłoszoną propozycją zmian w ustawie o podatku od zysku, spółki na pokrycie straty z poprzednich lat będą mogły przeznaczyć nie więcej niż 50 % zysku w roku podatkowym. Dotychczas takiego ograniczenia nie było. Rzekomo to ma być zgodne z międzynarodową praktyką. Kajetana Leontjeva, ekspert Litewskiego Instytutu Wolnego Rynku, stwierdziła, że jest to zła wiadomość dla biznesu, gdyż oznacza zwiększenie obciążenia podatkowego. Według niej złe jest to, że to nazywa się likwidacją ulg. Dodała, że przenoszenie strat nie jest ulgą podatkową, a zasadą, która jest stosowana także w innych krajach, np. na Łotwie, Malcie, w Irlandii, Szwecji. Jednak MF twierdzi, że w innych krajach, z wyjątkiem wymienionych przez K. Leontjevą, stosowane są ograniczenia czasowe (do 5 lat) lub dot. wielkości (od 50 % do 80 %). „Powstaje taka moda na likwidację ulg. W ten sposób dowolną rzecz, która teraz nie jest opodatkowana, można nazwać ulgą i likwidując ją zwiększyć podatki. Tak naprawdę jest to zwykłe zwiększanie podatków.” – stwierdziła K. Leontjeva. Przed 1 lipca br. Sejm opodatkował przychody od depozytów i papierów wartościowych, których kwota przekracza 10 tys. LTL, także opodatkowano pożyczki udzielane przez mieszkańców dla przedsiębiorstw oraz innych osób fizycznych. Minister finansów dodał też, że reforma Funduszu Ubezpieczeń Społecznych „Sodra”, razem z ustaleniem górnej granicy wpłacanych składek, nie zostanie zapoczątkowana w 2014 r. W opinii ministra reforma „Sodry” może być rozpoczęta nie wcześniej niż w 2015 r. po dokonaniu analizy finansowej sytuacji państwa i budżetu oraz dokonaniu oceny możliwości „Sodry”. Rząd z kolei po zatwierdzeniu przekazał projekt budżetu pod obrady Sejmu. Planuje się, że projekt zostanie zatwierdzony w końcu listopada lub na początku grudnia. (*Verslo žinios, 01, 03.10.2013*)

Nagrody za sukcesy w polsko - litewskiej współpracy gospodarczej

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wilnie w ramach gali „Polish Business Awards 2013” ponownie zamierza wręczyć nagrody biznesowe za współpracę polsko - litewską. Henryk Szymański, kierownik WPHI w Wilnie stwierdził, że formuła w bieżącym roku została zmieniona w celu promocji współpracy polsko - litewskiej oraz wspólnych projektów między podmiotami z Polski i Litwy. WPHI zamierza dalej wspierać wzajemnie korzystne stosunki gospodarcze, zwrócić uwagę na możliwości biznesowe w obu krajach oraz zbudować platformę kontaktów dla przedsiębiorstw z Polski i Litwy. „Biznes sygnalizuje nam, że widzi duży niewykorzystany potencjał współpracy między spółkami z obu krajów. Poza tym zbliża się nowa perspektywa finansowa UE, która powinna dać bodźce do realizacji dużych projektów inwestycyjnych. Jednak powinniśmy się do tego przygotować. Badania wykazują, że zarówno Polacy, jak i Litwini mało wiedzą o kraju sąsiednim, chociaż tylko wiedza i znajomość rynku pozwalają na identyfikację nisz rynkowych i możliwości do współpracy. Dlatego chcemy budować mosty między przedstawicielami biznesu z Polski i Litwy, zachęcać do współpracy, do wykorzystania wszystkich możliwości. Chcemy, aby przedsiębiorcy, rozważając alternatywy, zwrócili uwagę na sąsiedni kraj.” – powiedział H. Szymański. Spółki z obu krajów będą rywalizowały w 6 kategoriach: „Wspólny projekt polsko - litewski”, „Społeczne zaangażowanie przedsiębiorstwa”, „Największy wzrost litewskiej spółki na GPW w Warszawie”, „Sukces rynkowy”, „Litewska inwestycja w Polsce” oraz „Polska inwestycja na Litwie”. Nominacje można składać za pomocą formularza zamieszczonego na stronie internetowej WPHI. Kandydatów

mogą zgłaszać także poszczególne osoby, również firmy mogą zgłaszać się same. W październiku nominacje zostaną zweryfikowane pod kątem wiarygodności, a 18 listopada w Wileńskim Małym Teatrze zostaną ogłoszeni laureaci w poszczególnej kategorii. (*Verslo žinios*, 27.09.2013)

Nowy podatek pośredni w następnym roku

Z dniem 1 maja 2014 r. kończy się dziesięcioletni okres przejściowy, po upływie którego Litwa zobowiązała się do wprowadzenia akcyzy na gaz, wykorzystywany jako paliwo do produkcji energii cieplnej. Dlatego Ministerstwo Finansów przedstawiło projekt ustawy o podatku akcyzowym, w którym od 01.05.2014 r. w przypadku gazu wykorzystywanego jako paliwo w ciepłownictwie proponuje ustalić akcyzę na poziomie 35 LTL/1000 m³ gazu. W przypadku wykorzystania gazu do celów biznesowych proponuje się niższą stawkę – 18 LTL/1000 m³. W projekcie proponuje się nie stosować akcyzy wobec mieszkańców, gazu dostarczanego do innych krajów oraz gazu stosowanego do produkcji energii cieplnej i elektrycznej w elektrowniach kogeneracyjnych. Obecnie akcyzą jest obciążony tylko gaz wykorzystywany jako paliwo do silników – 758 LTL/1000 m³. MF szacuje, że z tytułu nowego podatku akcyzowego budżet w ciągu niecałego 2014 r. uzyska dodatkowych 7 mln LTL. Nie jest to wielkie wsparcie budżetu, gdyż tyle wynosi dzienna kwota odsetek od zadłużenia Litwy. W 2015 r. roczne przychody z tytułu tego podatku mogą wynosić 12 mln LTL. W opinii Žygmantasa Mauricasa, ekonomisty banku „Nordea Bank Lietuva”, akcyza na gaz wykorzystywany w branży ciepłowniczej wielkiego wpływu na gospodarkę kraju, poziom inflacji i stan budżetu nie wyrzuci. Ogólny poziom inflacji z tego powodu może zwiększyć się o 0,1 – 0,2 pkt. procentowego, co nie stwarza wielkiego zagrożenia mając na uwadze, że poziom inflacji wynosi około 2 %. W dłuższej perspektywie wprowadzenie akcyzy na gaz będzie miało pozytywny wpływ na gospodarkę, gdyż będzie zachęcało do przejścia na lokalne paliwa, np. biomasę. Poza tym, nie będzie łatwo uniknąć tego podatku, dlatego nie powinien on zasilić szarej strefy. Ekonomistka banku DNB Jekaterina Rojaka zaznaczyła, że ten podatek można traktować jako dodatkowe wsparcie dla budżetu oraz bodziec dla polityków do jeszcze bardziej intensywnego poszukiwania możliwości obniżenia cen gazu w przyszłości. (*Verslo žinios*, 27.09.2013)

Wzrost eksportu usług w II kwartale

Według danych Banku Litwy, eksport usług z Litwy w II kwartale br., w porównaniu z I kwartałem, zwiększył się o 27,6 %, natomiast importu usług zwiększył się o 8,3 %. Wartość nadwyżki bilansu usług zwiększyła się ponad dwukrotnie i wyniosła 1,6 mld LTL. W II kwartale 58,2 % ogólnej wartości eksportu stanowił eksport usług transportowych, 24,8 % - eksport usług podróźniczych. Około 56 % eksportu usług przypadało na kraje UE, natomiast 34,9 % - na kraje WNP. (*Verslo žinios*, 26.09.2013)

Litwa w 2011 r. straciła 36 % wpływów z tytułu podatku VAT

Komisja Europejska zaprezentowała badanie, z którego wynika, że w 2011 r. Litwa z powodu unikania od płacenia podatków, opóźnień w rozliczeniach czy upadłości spółek nie zebrała 4,7 mln LTL podatku VAT. Dla porównania, w tamtym roku ogółem zebrano 8,44 mln LTL z tytułu podatku VAT. To oznacza, że Litwa potencjalnie nie zebrała 36 % podatku VAT, co stanowiło 4,4 % PKB. W przypadku całej unii straty w potencjalnych przychodach z podatku VAT wyniosły 18 % lub 1,5 % PKB Wspólnoty. (*Verslo žinios*, 20.09.2013)

Ulgowy VAT dla hoteli

Od 2015 r. usługi hotelarskie zostaną obciążone ulgową stawką podatku VAT w wysokości 9 %. Sejm poparł taką propozycję prezydent Dalia Grybauskaitė. Kancelaria Prezydenta tłumaczyła, że w przypadku stawki 9 % budżet państwa straci o około 10 mln LTL mniej, niż gdyby obowiązywała stawka w wysokości 5 %. Stowarzyszenie Hoteli i Restauracji zgodziło się, że stawka 9 % jest do zaakceptowania przez przedsiębiorców. Wcześniej Sejm proponował w przypadku usług hotelarskich stosować stawkę 5 %. (*Lietuvos rytas*, 20.09.2013)

Będą subsydia na tworzenie nowych miejsc pracy

Komitet strategiczny rządu zatwierdził program zwiększania zatrudnienia w okresie 2014 – 2020, na realizację którego zamierza się przeznaczyć 1,1 mld LTL. Pracodawcy poprzez narzędzia tworzenia nowych miejsc pracy mogą spodziewać się subsydiów o łącznej wartości 150 mln LTL. Jak stwierdziła Dovilė Baškytė, przedstawiciel Litewskiej Konfederacji Przemysłowców, przy tworzeniu programu uwzględniono uwagi pracodawców.

„Najważniejszą rzeczą jest to, co zostało zapisane na pierwszym miejscu: wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy. Można wydać sporo pieniędzy na szkolenia bezrobotnych, jednak jeżeli nie będzie nowych miejsc pracy to jest oczywiste, że nigdzie oni nie trafią.”- powiedziała D. Baškytė. Jedną z zasadniczych zmian – to środki przewidziane na wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy w regionach. Wśród przewidzianych w programie narzędzi – subsydiowanie poprzez projekty lokalnych inicjatyw zatrudnienia do 65 % kosztów stworzenia nowego miejsca pracy w regionach o dużej stopie bezrobocia. Na ten cel w okresie 2014 – 2016 planuje się przeznaczyć 50 mln LTL. Wg danych Litewskiej Giełdy Pracy największe bezrobocie obecnie jest w południowej Litwie, w rejonach Alytus i Lazdijai, a także w rejonie zarasajskim, gdzie wynosi 16 – 18 %. Średnia krajowa stopa bezrobocia wynosi około 10 %. (*Verslo žinios, 19.09.2013*)

Nieznaczny wzrost zysku spółek na Litwie

Według danych Departamentu Statystyki, w I półroczu br. spółki na Litwie (z wyjątkiem spółek sektora finansowego) wypracowały zysk o łącznej wartości 5,2 mld LTL. Jest to prawie tyle samo, co w poprzednim roku. Wartość przychodów spółek ze sprzedaży towarów i świadczenia usług w I półroczu zwiększyła się o 9,1 % i wyniosła 109 mld LTL. Zysk spółek w II kwartale wyniósł ponad 3 mld LTL i był o 1,6 % wyższy, niż w II kwartale poprzedniego roku. Wartość przychodów w II kwartale w ujęciu rocznym zwiększyła się o 7,8 %. Największy zysk odnotowały spółki handlu hurtowego i detalicznego (odpowiednio 543,8 mln oraz 231,2 mln LTL) oraz przedsiębiorstwa z branży nieruchomości (255,6 mln LTL). W porównaniu z I kwartałem znacznie wzrósł zysk spółek transportu lądowego (o 55,8 mln LTL lub o 68 %), wydobywania ropy naftowej i gazu (o 42,9 mln LTL lub ponad 6 razy) oraz produkcji napojów (o 38,5 mln LTL lub ponad 8 razy). Zysk spółek produkujących meble oraz usług informatycznych w ciągu kwartału zmniejszył się ponad dwukrotnie. Natomiast spółki budowlane, oferujące usługi zakwaterowania i wyżywienia oraz transportu lotniczego, które w pierwszym kwartale działały nierentownie, w II kwartale notowały już zyski. (*Lietuvos rytas, 17.09.2013*)

Ranking marek pod względem sympatii konsumentów do nich

Agencja reklamowa „DDB Vilnius” po raz drugi przeprowadziła badanie „DDB Brand Capital”, na podstawie którego określono popularność marek wśród litewskich konsumentów. Ulubioną wśród Litwinów marką po raz drugi został „Google”, który wyprzedził marki: „Skype”, „Facebook”, „Maxima”. Oprócz tych marek do pierwszej dziesiątki trafiły: „Nokia”, „Swedbank”, „TV3” (telewizja), „Youtube”, „Vytautas” (woda mineralna), „Raffaello”. Ulubioną litewską marką została „Maxima” (4 miejsce w ogólnym rankingu), która wyprzedziła marki „Vytautas”, „Eurovaistinė” (sieć aptek), „Akropolis” (sieć hipermarketów), „Mylimiausia” (karta lojalnościowa), „Senukai” (sieć sklepów budowlanych). Za najbardziej jakościowe marki konsumenci w badaniu uznali marki „Nike”, „Adidas”, „Puma”, „Canon”, „Nikon”. Za najbardziej unikalne marki uznano „Google”, „Skype”, „Facebook”, „Raffaello”, „Apple”. Jednak ogólne tendencje wskazały, że miłość konsumentów do znaków towarowych w porównaniu z 2012 r. zmalała. Średnio każda marka w ciągu roku straciła ponad 1 % swych miłośników, czyli takich, którzy kupują towary tej marki, która jest wg nich „jedną z ulubionych”. Jak stwierdziła Dovidavičiūtė, kierownik obsługi klientów agencji „DDB Vilnius”, Litwini, w odróżnieniu od Estończyków i Łotyszy, stali się bardziej obojętni wobec znaków towarowych, a to jest skutkiem tego, że w komunikacji marek na Litwie dominują racjonalne argumenty. A w takiej sytuacji przywiązanie do marek nie jest takie mocne, gdyż za każdym razem użytkownik jest skłonny do przeanalizowania swego wyboru w oparciu o nowe usłyszane argumenty konkurencji. (*Verslo žinios, 16.09.2013*)

Ministerstwo Finansów poprawia prognozę wzrostu PKB

Resort finansów poprawił prognozę wzrostu PKB na bieżący rok. Wg nowej prognozy PKB wzrośnie nie o 3, a o 3,7 %. Szacuje się, że wzrost PKB w kolejnych latach wyniesie odpowiednio: 3,4 % w 2014 r., 4,3 % w 2015 r. oraz 4 % w 2016 r. Prognoza Ministerstwa Finansów zawiera projekcje także innych wskaźników

makroekonomicznych. Średnioroczna stopa inflacji w okresie 2013 – 2014 ma się kształtować następująco: w 2013 r. – 1,3 %, w 2014 r. – 1,6 %, w 2015 r. – 2,2 %, a w 2016 r. – 2,5 %. Ministerstwo Finansów o 0,3 pkt. procentowego, do 4,7 %, skorygowała prognozę wzrostu średniego wynagrodzenia brutto. W kolejnych latach wzrost wynagrodzenia brutto wyniesie: 5,2 % w 2014 r., 5,8 % w 2015 r., 6,5 % w 2016 r. Mimo ożywienia gospodarki poziom bezrobocia zostanie jednak dość wysoki: 11,5 % w 2013 r., 10,5 % w 2014 r., 9,8 % w 2015 r. oraz 9,1 % w 2016 r. (*Lietuvos rytas, Verslo žinios, 11.09.2013*)

Litwa eksportuje najwięcej wśród państw bałtyckich

W I półroczu br. Litwa wyeksportowała więcej, niż Łotwa i Estonia razem. Według danych łotewskiego Departamentu Statystyki, wartość litewskiego eksportu w I półroczu wyniosła 11,876 mld EUR, a import – 12,695 mld LTL. W przypadku Łotwy było to odpowiednio 4,799 mld EUR i 5,931 mld EUR, natomiast w przypadku Estonii – 6,244 mld EUR oraz 6,867 mld EUR. Na kraje UE przypadało 59 % litewskiego eksportu, 72 % łotewskiego eksportu oraz 71 % estońskiego. Wielkość deficytu handlowego Litwy wynosiła 819,2 mln EUR, Łotwy – 1,132 mld EUR, Estonii – 622,5 mln EUR. (*Lietuvos rytas, 07.09.2013*)

Różnice w wynagrodzeniach

Średnie wynagrodzenie brutto (z wyjątkiem przedsiębiorstw indywidualnych) w II kwartale br., w porównaniu z I kwartałem, zwiększyło się we wszystkich okręgach Litwy. Najwyższe wynagrodzenia nadal otrzymują pracownicy w okręgu wileńskim. Średnie wynagrodzenie tu wynosiło 2515,5 LTL. Najniższe wynagrodzenia były w okręgu tauroskim (lit. *tauragės apskritis*) – 1817,6 LTL. Średnie wynagrodzenie netto zmieniło się podobnie jak i wynagrodzenie brutto. Najwyższy wzrost wynagrodzenia netto odnotowano w okręgu telszajskim (*Telšiai*) – o 47 LTL, olickim (*Alytaus*) – o 41 LTL, tauroskim – o 35 LTL i poniewieskim (*Panevėžis*) – o 31 LTL. (*Lietuvos rytas, 06.09.2013*)

Litwa niżej w rankingu konkurencyjności

Litwa zajęła 48. pozycję w rankingu konkurencyjności wśród 148 badanych państw świata. Autorem badania jest Światowe Forum Ekonomiczne (*World Economic Forum*). Oznacza to spadek o trzy pozycje w porównaniu z poprzednim rokiem. Estonia pod względem konkurencyjności awansowała z 34. na 32. miejsce, natomiast Łotwa spadła z 52. na 55. miejsce. Liderem zestawienia piąty rok z rzędu została Szwajcaria, za nią uplasowały się Singapur i Finlandia. Litwa w badaniu Światowego Forum Ekonomicznego uczestniczy od 2001 r. W 2011 r. Litwa zajęła 44. miejsce, w 2010 r. – 47., w 2009 r. – 53., w 2008 r. – 44., w 2007 r. – 38. (*Lietuvos rytas, 05.09.2013*)

Litewskie spółki w rankingu TOP 500 Europy Środkowo - Wschodniej

Spółka konsultacyjna „Deloitte” sporządziła ranking TOP 500 spółek Europy Środkowo – Wschodniej za rok 2012. Został on sporządzony w oparciu o wielkość przychodów spółek. Podobnie jak i przed rokiem, w rankingu znalazło się 12 spółek z Litwy. Do TOP 500 weszła spółka kolejowa „Lietuvos Geležinkeliai”, natomiast wypadł producent plastików „Indorama Polymers Europe”. Warto zaznaczyć, że przychody wszystkich litewskich spółek obecnych na liście w 2012 r. wzrosły. Ogólna wartość przychodów 12 litewskich spółek zwiększyła się o 6,9 %, natomiast przychody wszystkich spółek TOP 500 zwiększyły się o 3,8 %. Najwyższą pozycję z litewskich spółek zajęła spółka „Orlen Lietuva”. Jej przychody w 2012 r. zwiększyły się o 6,7 %, jednak to nie pozwoliło utrzymać 11. pozycji z poprzedniego rankingu i „Orlen Lietuva” spadła na 16. miejsce. Spółka „Vilniaus prekybos grupė” uplasowała się na 49. miejscu, natomiast spółka „Maxima grupė” – na 59. pozycji. Inne litewskie spółki na liście to: koncern „Achemos grupė” (129. miejsce), spółka „Visagino atominė elektrinė” (266), operator sieci stacji paliwowych „Lukoil Baltija” (309), producent nawozów sztucznych „Achema” (337), operator sieci energetycznych LESTO (347), operator sieci handlu detalicznego „Palink” (350), spółka dystrybucyjna „Sanitex” (439), spółka gazowa „Lietuvos dujos” (440) oraz spółka kolejowa „Lietuvos Geležinkeliai” (482). Na czele zestawienia TOP 500, podobnie jak i przed rokiem, uplasował się polski koncern naftowy „Orlen”, który wyprzedził węgierski koncern paliwowy MOL oraz czeskiego producenta aut „Škoda”. Najwięcej spółek w zestawieniu – 166 – reprezentowało Polskę, 87 spółek było z Czech, natomiast 62 – z Węgier. (*Verslo žinios,*

04.09.2013)

Wzrost PKB dotrzymuje tempa

Według skorygowanych danych Departamentu Statystyki, po usunięciu wpływu sezonowości i liczby dni pracy, roczny wzrost PKB w I półroczu wyniósł 4,2 %. W II kwartale, w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, wzrost PKB wyniósł także 4,2 %, natomiast w porównaniu z I kwartałem br. PKB zwiększył się o 0,7 %. Praktycznie we wszystkich rodzajach działalności, z wyjątkiem rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa w I półroczu odnotowano wzrost wartości dodanej. Największy wzrost wartości dodanej odnotowano w przemyśle (6,5 %), handlu, branży hotelarstwa i restauracji oraz w transporcie i składowaniu (po 5,1 %). (*Lietuvos žinios*, 30.08.2013)

TOP 50 spółek państw bałtyckich

Spółka „Coface” po raz pierwszy sporządziła listę 50 największych przedsiębiorstw w państwach bałtyckich. Lista została sporządzona w oparciu o wielkość przychodów spółek w 2012 r. Najwięcej – 29 – w sporządzonym rankingu było spółek z Litwy. Poza tym w zestawieniu znalazło się 12 spółek z Łotwy oraz 9 z Estonii. Liderem rankingu została spółka „Orlen Lietuva”, której wielkość przychodów w 2012 r. wyniosła 6,3 mld EUR. Pozostałe pozycje na podium również zajęły litewskie spółki: „Vilniaus prekyba” oraz „Maxima grupė”. Największa estońska spółka „Ericsson Eesti” zajęła 5 miejsce, natomiast największa łotewska spółka „Uralchem trading” zajęła 6 pozycję. Ogółem 50 największych spółek osiągnęło przychowy o wartości 36 mld EUR. Jednak litewskie spółki odnotowały najniższą dynamikę wzrostu przychodów – w porównaniu z 2011 r. ich przychody zwiększyły się ogółem o 9 %. Przychody estońskich spółek w ciągu roku zwiększyły się o 13 %, natomiast łotewskich – o 18 %. Spółką, która odnotowała największy wzrost obrotów – o 97 % - została estońska spółka „Neste Eesti”. Najwięcej w zestawieniu – po 8 – było spółek handlu hurtowego oraz energetycznych, 7 spółek reprezentowało branżę handlu detalicznego. (*Verslo žinios*, 28.08.2013)

Wzrost wynagrodzeń

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto (z wyjątkiem przedsiębiorstw indywidualnych) w II kwartale br. wynosiło 2253 LTL i było o 4,6 % wyższe, niż przed rokiem. Średnie wynagrodzenie netto w ciągu roku zwiększyło się o 4,3 % i wynosiło w omawianym okresie 1745,8 LTL miesięcznie. Wg danych statystycznych, realne wynagrodzenie w ciągu kwartału zwiększyło się o 0,3 %, natomiast w ciągu roku – o 3 %. (*Lietuvos rytas*, 24.08.2013)

Prawie 1 mld LTL dla litewskiej gospodarki daje... koszykówka

Pozytywny efekt koszykówki dla litewskiej gospodarki wynosi około 1 mld LTL rocznie. Badanie pt. „Studium wpływu koszykówki na litewską gospodarkę” przeprowadzili analitycy banku DNB. Okazało się, że regularnie w koszykówkę gra na Litwie około 100 tys. mieszkańców, z nich każdy na swoje hobby przeznaczają po 1500 LTL rocznie. Wg szacunków analityków, wydatki tylko miłośników koszykówki rocznie stanowią około 150 mln LTL. „Koszykówka na Litwie nie jest tylko sportem. To jest poważny biznes, z którego można spodziewać się niemałej stopy zwrotu.” – powiedziała Jekaterina Rojaka, starszy ekonomista banku DNB. Wg niej, celowym rynkiem dla biznesu jest posiadająca duży potencjał grupa najbardziej aktywnych kibiców koszykówki. W ocenie J. Rojaki, jeden lit przeznaczony na koszykówkę daje około 40 % zwrotu. Ekonomistka banku zauważyła, że koszyczek wydatków tradycyjnego kibica – bilety, napoje, zakąski, wydatki na transport – praktycznie nie uległ zmianie także w czasach kryzysu. Analitycy DNB szacują, że wartość sprzedaży związanych z koszykówką towarów i usług w ciągu ostatniego dziesięciolecia wyniosła min. 6 mld LTL, natomiast pozytywny efekt ekonomiczny – 8,7 mld LTL. (*Lietuvos rytas*, 23.08.2013)

Więcej mieszkańców dysponowało „wolnymi” środkami pieniężnymi

Wg badania przeprowadzonego przez spółkę TNS LT, 57,4 % mieszkańców w I półroczu br. dysponowało „wolnymi” środkami pieniężnymi, które pozostały po opłaceniu niezbędnych wydatków. W porównaniu z

analogicznym badaniem z 2010 r., liczba takich mieszkańców zwiększyła się o 12,1 pkt. procentowego. Oceniano środki, które pozostały po wydatkach na żywność, transport, opłaty komunalne i inne. Wolne środki mieszkańcy wydawali na praktyczne rzeczy: 47 % mieszkańców część z nich przeznaczyło na remont mieszkania i zakup mebli, 46 % - na zakup odzieży, 21 % - na samochód, 20 % - na zakup innych dóbr trwałego użytku. W ciągu 3 lat najbardziej wzrosła liczba mieszkańców, którym ich budżety zezwoliły na zaplanowanie wycieczki - w bieżącym roku każdy trzeci respondent stwierdził, że wolne pieniądze przeznaczył na wyjazdy wakacyjne (w 2010 r. - 21 %). Udział mieszkańców, przeznaczających wolne pieniądze na swe hobby w ciągu 3 lat nie zmienił się i wynosił 14 %. Mniej mieszkańców wydawało pieniądze na zakup książek i wydawnictw - 19 % (w 2010 r. - 23 %). Przeprowadzone w I półroczu br. badanie objęło 1586 mieszkańców Litwy w wieku 15 - 74 lat. (*Lietuvos žinios*, 21.08.2013)

Mniej bezrobotnych

Poziom bezrobocia w drugim kwartale br. na Litwie wynosił 11,7 % i był o 0,6 pkt. procentowego niższy, niż w drugim kwartale poprzedniego roku. W ciągu kwartału, w porównaniu z I kwartałem br., bezrobocie zmniejszyło się o 1,4 pkt. procentowego. (*Lietuvos rytas*, 17.08.2013)

Wskaźniki budżetu po 7 miesiącach br.

Do budżetu narodowego w ciągu 7 miesięcy br. wpłynęło 12,181 mld LTL przychodów, lub o 0,2 % (29,9 mln LTL) więcej niż planowano. Z tytułu podatku CIT do budżetu wpłynęło 453,7 mln LTL - o 15,6 % lub 61,4 mln LTL więcej niż planowano. Z tytułu podatku PIT wpłynęło 2,462 mld LTL, o 1,8 % (42,9 mln LTL) więcej niż zakładano. Jednak wciąż nie udaje się zrealizować planu w zakresie podatku VAT i akcyzowego. Z tytułu podatku VAT wpłynęło 5,38 mld LTL (o 5,7 % lub 326,9 mln LTL), a z tytułu podatku akcyzowego wpłynęło 1,885 mld LTL (o 4,37 % lub 93,5 mln LTL) mniej, niż zapisano w planie budżetowym. (*Lietuvos rytas*, 17.08.2013)

Handel zagraniczny ciągle rośnie

Wartość eksportu Litwy w I półroczu br. wyniosła 41,005 mld LTL, natomiast wartość importu - 43,834 mld LTL. Jest to odpowiednio o 14,7 % oraz 10,4 % więcej niż w poprzednim roku. (*Lietuvos rytas*, 10.08.2013)

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego